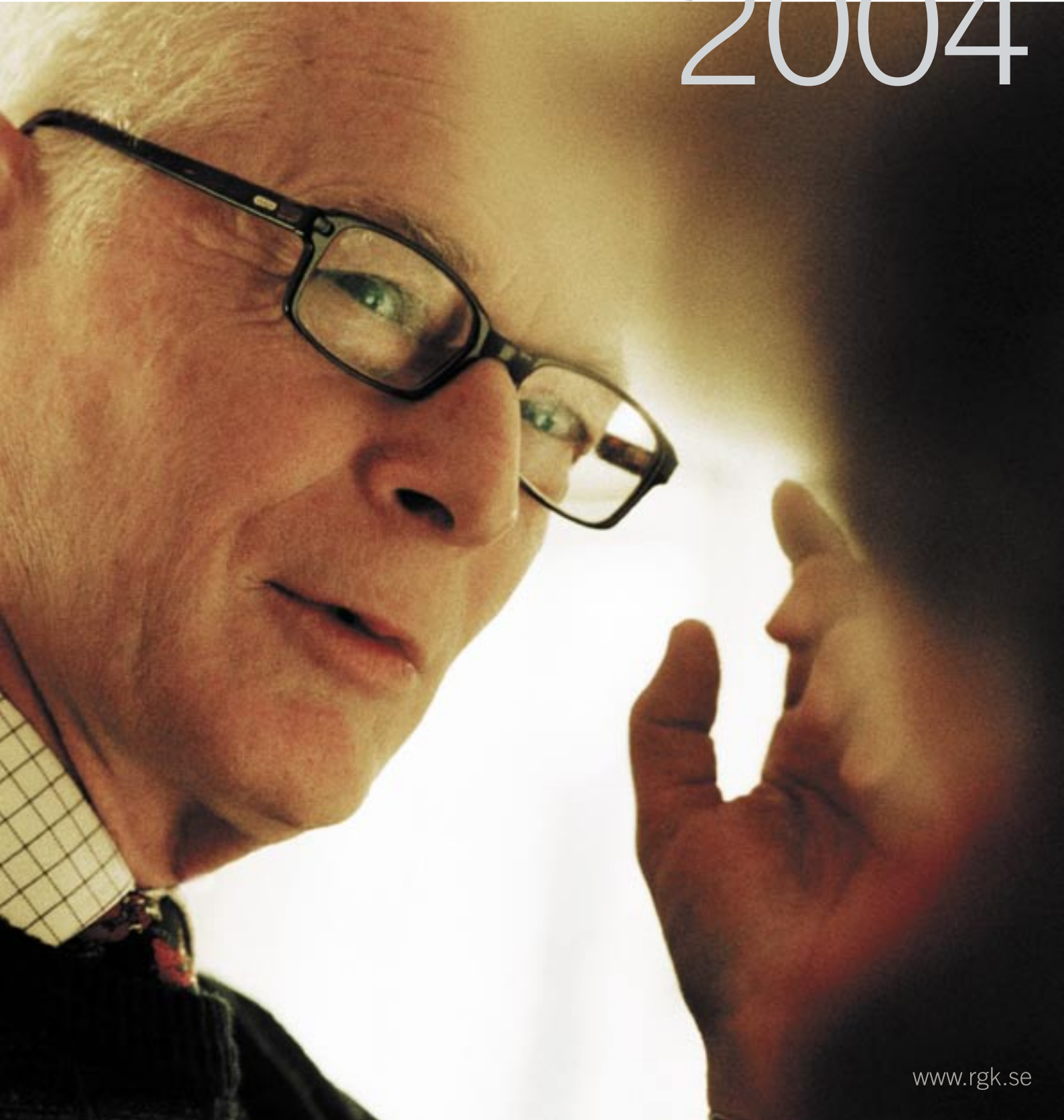

RIKSGÄLDSKONTORETS ÅRSREDOVISNING
2004

RIKSGÄLDSKONTORETS VISION

Riksgäldskontoret ska vara världens bästa statliga finansförvaltning.

RIKSGÄLDSKONTORETS UPPDRAG

Riksgäldskontoret är statens finansförvaltning. Vi är en myndighet under Finansdepartementet med ansvar för tre verksamhetsområden:

STATSSKULDSFÖRVALTNING

Riksgäldskontoret förvaltar och finansierar statsskulden genom att låna på den svenska och internationella räntemarknaden. Vi lånar även direkt av hushåll och andra mindre sparare, bl.a. genom att ge ut premieobligationer. Statsskuldsförvaltningen styrs av riktlinjer som regeringen lägger fast årligen efter förslag från oss. Målet är att minimera den långsiktiga kostnaden för statsskulden. Samtidigt ska förvaltningen ta hänsyn till risken, så att inte kostnaderna stiger alltför mycket om något oväntat inträffar.

STATENS INTERNBANK

Riksgäldskontoret ger lån till statliga myndigheter. Myndigheterna måste också placera sina medel hos oss. Dessutom ansvarar vi för det statliga betalningssystemet. Alla inbetalningar till staten och alla statliga utbetalningar hanteras alltså i de system som Riksgäldskontoret ansvarar för. Målet är att ge myndigheterna god service och att hålla nere statens räntekostnader.

STATLIGA GARANTIER OCH KREDITER

Riksgäldskontoret ställer ut statliga garantier och ger krediter som riksdagen beslutar om. Målet är att synliggöra och på lång sikt täcka kostnaderna för garantier och lån med kreditrisk. Vi ska därför bedöma risken i varje åtagande och sätta en garantiavgift eller låneränta som motsvarar den förväntade kostnaden för staten.

SAMLADE VERKSAMHETER GER EFFEKTIV FINANSFÖRVALTNING

Verksamheterna hänger ihop på flera sätt. Nettot av alla statliga betalningar motsvarar nettolånebehovet. Riksgäldskontorets uppgift är att täcka eventuella underskott i betalningarna genom upplåning. Eventuella överskott leder till att Riksgäldskontoret kan betala tillbaka på statsskulden. Nettobetalningarna styr alltså hur mycket vi måste låna och påverkar huruvida statsskulden ökar eller minskar. Statliga garantier är ett slags latent statsskuld. Om en garanti infrias, måste vi låna för att fullgöra åtagandet eller överta de garanterade lånen. I båda fallen ökar statsskulden med ett belopp motsvarande den infriade garantin. Genom att samla dessa tre verksamheter i en myndighet får staten en effektivare finansförvaltning.

INNEHÅLL

2004 I KORTHET 2

RIKSGÄLDSDIREKTÖREN HAR ORDET 3

SAMMANFATTANDE RESULTAT & MÅLUPPFYLLELSE 4

KOSTNADER & FINANSIERING 6

STATENS LÅNEBEHOV & STATSSKULDEN 8

STATSSKULDSFÖRVALTNING 11

PRIVATMARKNADSUPPLÅNING 19

STATENS INTERNBANK 23

GARANTIER & KREDITER 28

RISKER & SÅRBARHET 33

PERSONAL & KOMPETENSUTVECKLING 36

FINANSIELL REDOVISNING 39

RESULTATRÄKNING 42

BALANSRÄKNING 43

FINANSIERINGSANALYS 44

ANSLAGSREDOVISNING 46

NOTER 47

ORDLISTA 61

ORGANISATION 62

STYRELSE 63

2004 I KORTHET

- Statsbudgeteten visade ett underskott på 53,3 miljarder kronor. Det var andra året i rad med budgetunderskott.
- Statsskulden ökade med 29 miljarder till 1 257 miljarder kronor vid årets slut.
- Räntorna på statsskulden var 53 miljarder kronor.
- Valutaskulden amorterades med motsvarande 25 miljarder kronor. Valutaskulden minskade ytterligare till följd av att kronans värde ökade under 2004. Valutaandelen av statsskulden uppgick vid årsskiftet till 24 procent, 3 procentenheter mindre än 2003.
- Andelen realobligationer ökade från 14 procent till 15 procent av statsskulden.
- Riksgäldskontoret gav ut tre nya obligationslån med löptider på 5, 10 och 17 år.
- Den aktiva förvaltningen i valuta gav en besparing på 195 miljoner kronor.
- Lån från privatpersoner och mindre företag sänkte kostnaderna för statsskulden med 112 miljoner kronor.
- Premieobligationer såldes för drygt 9 miljarder kronor och svarade för merparten av vinsten.
- Nya ramavtal om betalningsförmedling har börjat användas.
- Nytt ramavtal för betal- och inköpskort har upphandlats.
- Betalningarna mellan Riksgäldskontoret och myndigheterna har förenklats och effektiviserats.
- Reserveringarna för förväntade förluster på Riksgäldskontorets garantiåtaganden minskade från 3,1 till 2,4 miljarder kronor.
- Värdet av lånen med kreditrisk skrivs ned med 2 miljarder kronor till följd av befarade förluster för tre av lånen.

EFFEKTIV FINANSFÖRVALTNING

Riksgäldskontoret är statens finansförvaltning med ansvar för det statliga betalningssystemet som omsätter drygt 4 000 miljarder. Vi har också till uppgift att förvalta statsskulden, utfärda och följa upp statliga garantier och ett övergripande ansvar för effektiviteten i statens kreditgivning. Det uppdrag vi fått av regeringen är betydelsefullt och påverkar statens finanser på såväl kort som lång sikt.

Under 2004 har vi också förbättrat det statliga betalningssystemet och servicen till myndigheterna. Bland annat har nya statliga ramavtal för betalningsförmedling införts samtidigt som nya avtal för betalkort och inköpskort tecknats, vilket leder till lägre kostnader för staten. Myndigheternas hantering av lån och placeringar har också effektiviserats genom att billigare och bättre rutiner för myndigheternas lån och placeringar har tagits i bruk.

Statsskulden ökade under det gångna året med 29 miljarder kronor och uppgick vid årsskiftet till 1 257 miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 50 procent av bruttonationalprodukten, BNP. Räntebetalningarna på statsskulden, som i fjol uppgick till knappt 53 miljarder kronor, har halverats sedan slutet av 1990-talet men är fortfarande en av de största utgiftsposterna i statsbudgeten. Vårt mål är att minimera kostnaderna genom att finansiera och förvalta skulden så effektivt som möjligt.

Under såväl 2005 som de följande två åren kommer statsbudgeten fortsätta att visa underskott. Enligt regeringens budgetproposition kommer statsskulden att öka med över 100 miljarder kronor fram till 2007. Även om skulden som andel av BNP minskar något, är det en oroande utveckling med tanke på de statsfinansiella påfrestningar som kan förväntas under kommande decennier.

För att strama upp statsfinanserna är det viktigt att inte ensidigt fokusera på utgiftstaket och dess konstruktion. I syfte att förbättra förutsättningarna att möta kommande års demografiska utmaningar bör, som Riksgäldskontoret och ESV tidigare har föreslagit, därför dagens mål för de offentliga finanserna kompletteras med ett mål för statens finansiella sparande.

En lägre statsskuld minskar kostnaderna och därmed påfrestningarna på statsfinanserna.

Det leder också till bättre förutsättningar för statsskuldförvaltningen vilket kan minska kostnaderna ytterligare.

Statens garantiåtaganden genom Riksgäldskontoret uppgår till närmare 71 miljarder kronor. Genom den modell för hantering av garantierna som infördes 1998 underlättas en rättvisande redovisning och uppföljning av risk och ekonomiskt utfall. Målet är att kostnaderna för garantiverksamheten över tiden skall motsvaras av avgifter och återvinning.

För statens lån med kreditrisk, som omfattar drygt 180 miljarder kronor, saknas en motsvarande modell. Utan en bedömning av risker och förväntade förluster i utlåningen ges en missvisande bild av kostnaderna och därmed av statens ekonomiska ställning.

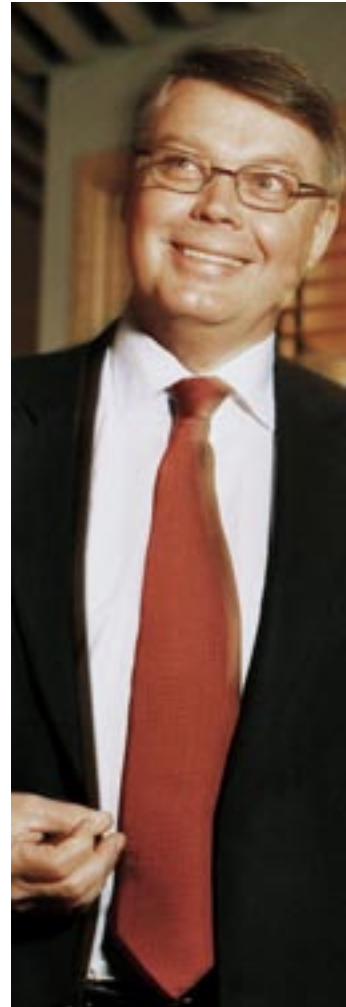
Senast för drygt två år sedan lämnade Riksgäldskontoret ett förslag till regeringen om att statlig långgivning skall hanteras enligt i princip samma regler som gäller statliga garantier. Detta förslag bör genomföras snarast för att uppnå en öppen och korrekt hantering.

I enlighet med principerna bakom vårt förslag och efter synpunkter från Riksrevisionen har Riksgäldskontoret beslutat att skriva ned värdet av lånen med kreditrisk med 2 miljarder kronor.

Min ambition är att Riksgäldskontoret ska bli en ännu mer effektiv finansförvaltning – både i vår egen verksamhet och i vårt arbete med att stödja och driva på övriga delar av statsförvaltningen.

Stockholm i februari 2005

Bo Lundgren
Riksgäldsdirektör

En mindre statsskuld minskar i sig kostnaderna och minskar påfrestningarna på statsfinanserna.

SAMMANFATTANDE RESULTAT & MÅLUPPFYLLELSE

Regleringsbrevets mål i sammandrag

Resultatbedömning

FINANSIELLA SYSTEM OCH TILLSYN

De övergripande målen som rör Riksgäldskontoret är att:

- kostnaden för statsskulden minimeras med beaktande av risk
- statens finansförvaltning bedrivs effektivt.

De övergripande målen är uppfyllda.

De olika delmålen redovisas nedan.

Vi har lämnat en bilaga, Underlag för utvärdering av statsskuld förvaltningen till årsredovisningen 2004.

SKULDFÖRVALTNING

Minimera den långsiktiga kostnaden för statsskulden med beaktande av risk och penningpolitikens krav.

Målet uppfyllt • genom strategiska beslut inom ramar för regeringens riktlinjer och förändring av skuldens sammansättning.*

Förbättra styrningen och utvärderingen av statsskuld förvaltningen.

Målet uppfyllt • se förslag till Riktlinjer 2005-2007.

Bidra till att förbättra marknaden för statspapper utan att öka kostnaden.

Målet uppfyllt • genom översyn av marknadsvårdande repor och byte av obligationer.*

Låna direkt från privatpersoner för att minska kostnaden för statsskulden.

Målet uppfyllt • kostnaderna har minskat med cirka 112 miljoner kronor.

STATENS INTERNBANK

Sätta marknadsmässiga villkor på lån och placeringar.

Målet uppfyllt.

Verka för ett effektivt och konkurrensneutralt statligt betalningssystem.

Målet uppfyllt • genom nya ramavtal.

Verka för att minska räntekostnaderna.

Målet uppfyllt • genom nya ramavtal och nya rutiner för internstatliga betalningar.

Erbjuda myndigheterna en god service.

Målet uppfyllt • genom kontinuerlig utveckling av tjänster, nya ramavtal och information. **

Vidareutveckla statens betalningssystem.

Målet uppfyllt • ny tjänst för valutasäkring av utlandsbetalningar samt förslag om nettokonton och säkrare internetbetalningar.

* Se vidare bilagan Underlag för utvärdering av statsskuldens förvaltning.

** Enligt enkätundersökning 2004.

Riksgäldskontorets övergripande mål fastställs och utvärderas årligen av regeringen. Riksdagen utvärderar därefter hur regeringen har styrt Riksgäldskontorets arbete.

Regleringsbrevets mål i sammandrag

Resultatbedömning

GARANTIER OCH KREDITER

Bedriva garantiverksamheten effektivt inom ramen för garantimodellen.

Målet uppfyllt • genom riskbaserade och försäkringsmässiga avgifter, aktiv hantering av fordringar samt reserveringar för förväntade förluster, vilket ger en långsiktig kostnadstäckning.

Begränsa statens risk samt utveckla och effektivisera riskhanteringen.

Målet uppfyllt • genom nyutvecklade modeller och rutiner för att bedöma och följa upp risker.

Bedriva kreditverksamheten effektivt.

Målet delvis uppfyllt • genom riskavspeglande avgifter på de flesta lån, men det saknas fortfarande principer och ett regelverk för statens externa krediter.

Verka för att andra myndigheters garanti- och kreditverksamhet bedrivs effektivt.

Målet uppfyllt • genom ökade samordningsuppgifter samt råd och stöd till andra myndigheter.

RISKER OCH SÅRBARHET

Sträva efter bästa marknadspraxis i riskhanteringen.

Målet uppfyllt • för marknadsrisker och kreditrisker.

Målet delvis uppfyllt • för operativa risker genom ett ISO-anpassat arbetssätt, men det finns ingen tydligt etablerad marknadspraxis.

Se till att hanteringen av finansiella och administrativa risker uppfyller ställda krav och föreskrifter.

Målet uppfyllt • se ovan.

Samhällets grundläggande behov ska kunna upprätthållas även vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Målet delvis uppfyllt • genom aktiv samverkan med övriga myndigheter samt en handlingsplan.

PERSONAL & KOMPETENSUTVECKLING

Verka för en långsiktig och god personalförsörjning.

Målet uppfyllt • genom insatser för att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare.

KOSTNADER & FINANSIERING

Utgifterna för Riksgäldskontorets verksamhet 2004 var 53,0 miljarder kronor. Räntorna på statsskulden svarade för 52,6 miljarder kronor. Riksgäldskontoret finansieras huvudsakligen genom anslag över statsbudgeten men också genom avgifter. Verksamhetsområdet Garantier och krediter är i sin helhet avgiftsfinansierat. Garantitagare betalar avgifter baserat på den risk Riksgäldskontoret tar på sig genom att ställa ut garantin och på motsvarande sätt betalar utomstatliga låntagare avgifter. En del av utgifterna levereras in till statsbudgeten och en del behålls för att täcka Riksgäldskontorets kostnader.

RIKSGÄLDSKONTORETS ANSLAG 2004, MILJONER KRONOR

Anslag	Ingående anslagssparande	Tilldelade medel	Utgifter	Utgifter, förändr. från 2003	Saldo 31 december 2004
26 92:1 Räntor på statsskulden		47 534	-52 596	10 581	-5 062
26 92:3 Provisionskostnader		140	-121	-31	19
2 2:3 Förvaltningskostnader*	24	261	-267	14	17
2 2:7 Avsättning för garantiverksamhet		1	-1	0	0
22 36:4 Banverket: Banhållning och sektorsutgifter		70	-70	70	0
	24	48 007	-53 055	10 634	-5 026

* Rensad för 2:3 ap2 kostnader för Cassa Nova.

RÄNTOR PÅ STATSSKULDEN

Anslaget Räntor på statsskulden ska täcka ränte- och valutautgifter på Riksgäldskontoret. Anslaget omfattas inte av utgiftstaket och Riksgäldskontoret har rätt att överskrida anslaget för att kunna fullgöra statens betalningsåtaganden. Utfallet är 5 062 miljoner kronor högre än ursprungligt tilldelade anslagsmedel år 2004. Anledningen till det är att låneplanen förändrats under året. Jämfört med föregående år är utfallet 10 581 miljoner kronor högre. Förklaringen är främst att vi i introduktionen av tre nya obligationslån gjorde byten där gamla obligationer köptes tillbaka. Eftersom de gamla lånen handlades till överkurs uppstod kursförluster. Marknadsräntornas nuvarande nivå och de nya lånenas lägre kupong ledde också till minskade överkurser vid emissionerna.

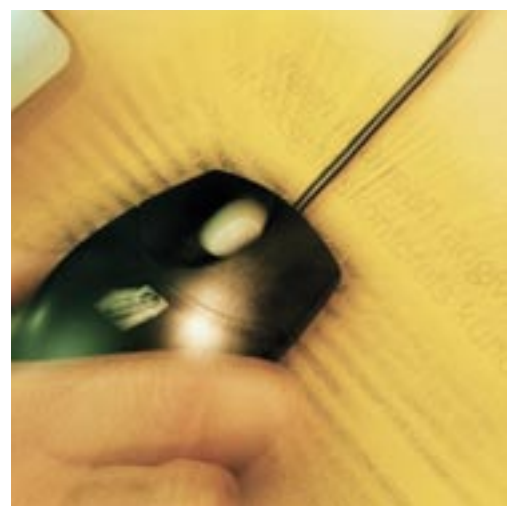
PROVISIONER

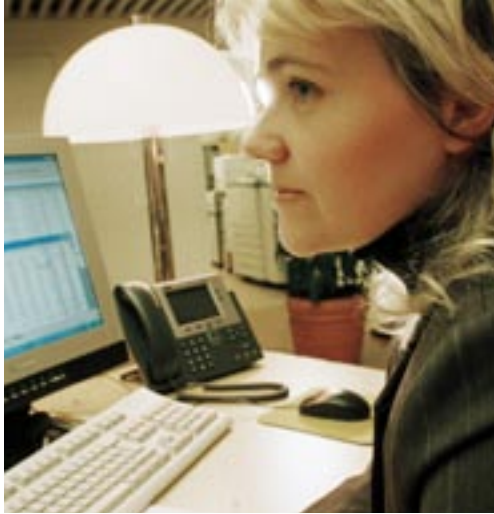
Anslaget Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning används bland annat för utgifter som uppstår i samband med upplåning, försäljnings- och förvaltningsprovisioner. Utfallet år 2004 är 19 miljoner kronor lägre än tilldelade anslagsmedel. Ställt i relation till föregående år är utfallet 31 miljoner kronor lägre. Det beror bland annat på nya avtal som reducerat avgifterna med cirka 40 procent i futureshandeln. Även nya avtal med återförsäljare av realränteobligationer har resulterat i lägre provisioner.

FÖRVALTNINGSKOSTNADER

Riksgäldskontorets förvaltningskostnadsanslag används för övriga förvaltnings-, drifts- och utvecklingsutgifter. Utfallet är 14 miljoner kronor högre än år 2003 och det beror bland annat på nya rekryteringar och få vakanser. Försäljningsutgifterna har ökat till följd av särskilda satsningar på privatmarknadsupplåningen inom statsskuldsköpdelen. Ett alternativt driftställe för alla IT-verksamhetssystem har byggts upp och börjat att tas i drift. Den dubblerade driften är ett led i vår kontinuitetsplanering och ett krav på oss som ingår i samverkansområdet för Ekonomisk Säkerhet (SOEK). Anledningen till det relativt höga anslagssparandet, 6,6 procent av tilldelade medel, är främst förseningar på grund av bristande resurser i ett antal utvecklingsprojekt inom verksamhetsområdena Statsskuldsköpdelen och Statens internbank.

Marknadsräntornas nuvarande nivå och de nya lånenas lägre kupong ledde också till minskade överkurser vid emissionerna.

Anslagen avräknas utgiftsmässigt, det vill säga realiserade vinster eller förluster på grund av förändrade valutakurser eller räntenivåer inom statsskuld förvaltningen påverkar inte anslagsredovisningen.

ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING

Anslagen avräknas utgiftsmässigt, det vill säga realiserade vinster eller förluster på grund av förändrade valutakurser eller räntenivåer inom statsskuld förvaltningen påverkar inte anslagsredovisningen. Detsamma gäller vissa förvaltningskostnader. Dessa poster ingår däremot i verksamhetsområdenas resultaträkningar. Totalt för Riksgäldskontoret är årets kapitalförändring 4 825 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år. Det beror på högre kostnader dels i form av lägre realiserade valutakursvinster, dels i form av nedskrivningar av värdet på tre av

Riksgäldskontorets lån med kreditrisk. Kronan är fortsatt relativt högt värderad men värdet har inte stärkts i samma takt som under föregående år. Inom verksamhetsområdet Garantier och krediter påverkas jämförelsen också av att reserveringen för framtida garantiförluster sänktes i samband med omvärderingen av Venantiusgarantin 2003.

RESULTATRÄKNING PER VERKSAMHETSOMRÅDE 2004, INTÄKTER OCH KOSTNADER I MILJONER KRONOR

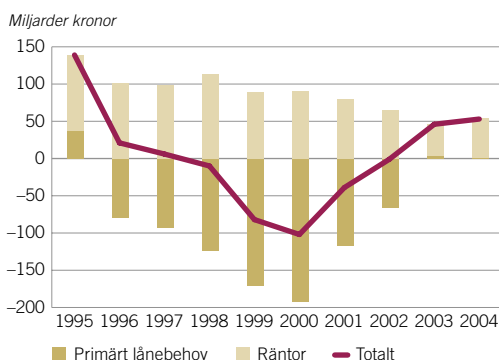
	Statsskuld- förvaltning	Statens internbank	Garantier och krediter	Riksgäldskontoret totalt	Riksgäldskontoret totalt 2003
Verksamhetens intäkter					
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 92:1 ¹	60 754	-7 108		53 646	41 262
Intäkter av anslag, provisionskostnader 26 92:3 ¹	121			121	152
Intäkter av anslag, förvaltningskostnader 2 2:3 ¹	229	38		267	263
Intäkter av anslag för garantigivning				71	1
Intäkter från avgifter	0	0	199	199	293
Ränteintäkter	0	0	48	48	65
Summa verksamhetens intäkter	61 104	-7 070	246	54 352	42 036
Finansiella kostnader för statsskulden					
Realiserat räntenetto m.m.	-55 649	7 109		-48 540	-36 895
Realiserade valutakursförluster/(vinst)	-5 106	-1		-5 106	-4 366
Summa, räntor på statsskulden 26 92:1	-60 754	7 108		-53 646	-41 262
Provisioner 26 92:3	-121			-121	-152
Avgifter till banker m.fl. 2 2:3	-4			-4	-4
Orealiserat räntenetto m.m.	379	98		477	-6 659
Orealiserade valutakursvinster (/förlust)	9 631	-13		9 617	18 465
Summa, ej anslagsavräknade räntekostnader	10 010	84		10 094	11 806
Summa finansiella kostnader på statsskulden	-50 869	7 192		-43 677	-29 611
Övriga verksamhetskostnader					
Omvärdering och reservering, Garantier och krediter			-1 152	-1 152	1 948
Förvaltningskostnader 2 2:3	-224	-38		-263	-259
Ej anslagsavräknade förvaltningskostnader	25	0	-27	-74	-33
Summa övriga verksamhetskostnader	-200	-38	-1 179	-1 488	1 656
Uppbördsverksamhet		0	0	0	-69
Summa kostnader	-51 069	7 154	-1 179	-45 165	-28 024
Årets kapitalförändring	10 035	85	-932	9 187	14 012

¹ Enligt anslagsredovisningen är den totala anslagsbelastningen 53 055,4 miljoner kronor och enligt resultaträkningen är intäkter av anslag netto 54 105,3 miljoner kronor, en skillnad på 1 049,9 miljoner kronor. Skillnaden förklaras av att anslagsintäkter för depositioner för futures redovisas mot statskapital.

STATENS LÅNEBEHOV & STATSSKULDEN

Statens lånebehov under 2004 var 53,3 miljarder kronor. Det är en ökning med 7 miljarder kronor jämfört med 2003. Statsbudgeten visar därmed för andra året i rad ett underskott på cirka 2 procent av BNP.

Diagram 1.1
STATENS LÅNEBEHOV 1995-2004

LÅNEBEHOVET

Det primära lånebehovet (alla betalningar utom räntor) var 0,7 miljarder kronor, vilket är en minskning med 3,4 miljarder kronor jämfört med 2003.

På inkomstsidan ökade skatterna med cirka 40 miljarder kronor. Det beror till största delen på att lönesumman och konsumtionen ökade. Intäkterna från förfallande bostadsobligationer minskade däremot med knappt 10 miljarder kronor. Bostadsobligationerna fördes över från AP-fonderna till staten 2001 och de sista obligationerna förfaller 2005.

På utgiftssidan ökade betalningarna till bland annat pensionärer och barnfamiljer. Andra områden där utgifterna ökade var EU-avgiften,

arbetslöshetsersättningen, järnvägar och arealersättningen till bönder. Den ökade arealersättningen är en effekt av att utbetalningarna för 2003 flyttades till 2002.

Räntebetalningarna¹ på statsskulden ökade med 10,4 miljarder kronor till 52,6 miljarder kronor. De främsta förklaringarna är att kursförlusterna vid återköp ökade med cirka 7 miljarder kronor och att överkurserna vid emissionerna minskade med cirka 4 miljarder kronor.

Ökningen av kursförlusterna är ett resultat av att tre nya obligationer i svenska kronor introducerades. Introduktionerna skedde genom byten där gamla obligationer köptes tillbaka och nya emitterades. Återköpen gav upphov till kursförluster eftersom återköpslånen handlades till överkurs. Samtidigt emitterades nya lån med kuponger mer i paritet med marknadsräntorna. De nya lånen med lägre kupongräntor är även förklaringen till att överkurserna vid emission minskade mellan åren.

PROGNOSE PÅ LÅNEBEHOVET

Riksgäldskontoret har gjort fem prognoser på lånebehovet för helåret 2004. Dessa presenteras i diagram 1.2 och tabell 1.2.

¹ Se även anslagsredovisningen i den finansiella redovisningen sid 46.

Tabell 1.1 STATENS LÅNEBEHOV 2000-2004, MILJARDER KRONOR

	2000	2001	2002	2003	2004
Primärt lånebehov	-191,9	-120,0	-66,4	4,1	0,7
Varav					
primärt saldo	-219,7	-144,6	-80,6	-6	-14,2
Riksgäldskontorets nettoutlåning	27,7	24,6	14,2	10,1	15,0
Räntor på statsskulden mm	90,0	81,3	65,2	42,2	52,6
Varav					
räntor för lån i svenska kronor	73,8	43,5	39,4	21,3	33,9
räntor för lån i utländsk valuta	22,4	25,4	19,0	17,1	13,6
realiserade valutadifferenser netto	-6,2	12,3	6,7	3,9	5,1
Statens lånebehov (netto)	-101,9	-38,7	-1,2	46,4	53,3

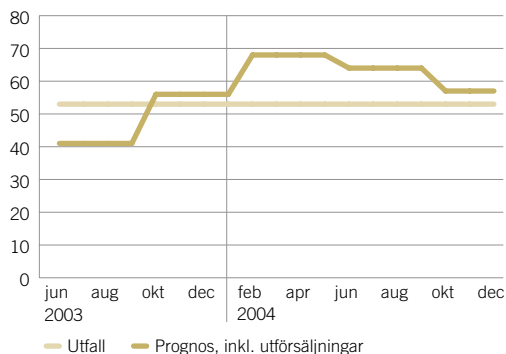
I början av perioden underskattade alla lånebehovet, vilket byttes till en överskattning efter två större justeringar. Under sista halvåret 2004 reviderade ESV, Riksgäldskontoret och KI åter ner sina prognoser. Revideringarna följer delvis den ändrade synen på den ekonomiska utvecklingen under perioden.

Revideringarna av den första prognosen på 41 miljarder kronor i juni 2003 till 68 miljarder kronor i februari 2004 förklaras i huvudsak med att skatteintäkterna bedömdes bli mindre. Detta berodde i sin tur på att prognoserna för lönesummans tillväxt reviderades ned med nära 2 procentenheter, vilket motsvarar cirka 15 miljarder kronor. Dessa revideringar visade sig vara väl avvägda och differenserna mellan utfall och prognos för skatteinbetalningarna var under den resterande delen av året relativt små.

Revideringarna nedåt från 68 till 57 miljarder kronor förklarades i huvudsak med att statens utgifter bedömdes bli lägre och att utdelningen från Vattenfall och TeliaSonera ökade. Utfallet mellan juni och september blev lägre än förväntat, vilket delvis kan förklaras med regeringens förslag till utgiftsbegränsningar. Bland myndigheterna var det försvaret som fick den största minskningen. Även utbetalningarna till kommunerna minskade till följd av en justering för att de fått behålla en för stor del av statsbidraget under 2003 i samband med att den nya garantipensionen infördes.

Jämfört med tidigare år har de olika prognoserna för 2004 stämt relativt bra med utfallet och revideringarna mellan prognosomgångarna har varit ganska små.

Diagram 1.2
RIKSGÄLDSKONTORETS ÅRSPROGNOSER FÖR 2004
Utfall och prognoser, miljarder kronor

Tabell 1.2 PROGNOSER PÅ STATENS LÅNEBEHOV FÖR HELÅRET 2004

Prognostidpunkt	Juni 2003	Okt 2003	Feb 2004	Juni 2004	Okt 2004
Lånebehov, miljarder kronor	41	56	68	64	57

JÄMFÖRELSE MED ANDRA PROGNOSER

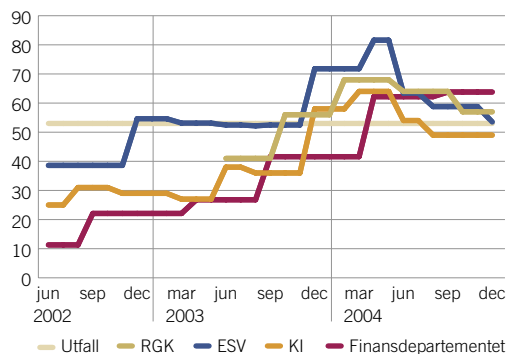
I diagram 1.3 redovisas utfallet för lånebehovet för 2004 och årsprognoserna från Riksgäldskontoret (RGK), Finansdepartementet, Ekonomistyrningsverket (ESV) och Konjunkturinstitutet (KI).

Bilden är ganska samstämmig mellan de olika prognosmakarna. I början av perioden underskattade alla lånebehovet, vilket byttes till en överskattning efter två större justeringar. Under sista halvåret 2004 reviderade ESV, RGK och KI åter ner sina prognoser. Revideringarna följer delvis den ändrade synen på den ekonomiska utvecklingen under perioden.

STATSSKULDEN

Statsskulden var 1 257 miljarder kronor vid slutet av 2004. Se diagram 1.4. Det är en ökning med 29 miljarder kronor jämfört med 2003. Mätt som andel av BNP var skulden cirka 50 procent, vilket är oförändrat jämfört med 2003.

Diagram 1.3
UTFALL OCH PROGNOSER 2004
Miljarder kronor

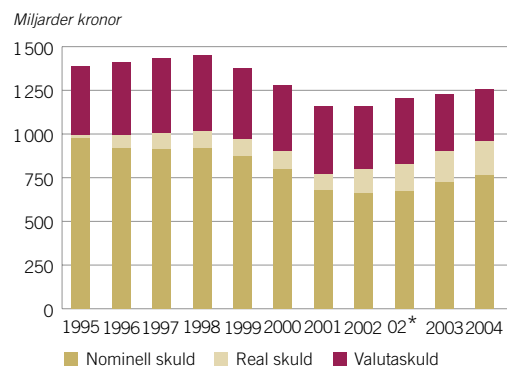
Den viktigaste skulddispositionen är omvärdering av valutaskulden till aktuella valutakurser. Under 2004 bidrog också en starkare krona till att minska skulden.

Till statsskuldens ökning bidrog lånebehovet med 53,3 miljarder kronor. Samtidigt gjorde skulddispositioner och förändringar av kortfristiga placeringar att skulden minskade med 25 miljarder kronor. Den viktigaste skulddispositionen är omvärdering av valutaskulden till aktuella valutakurser. Under 2004 bidrog en starkare krona till att minska skulden.

Statsskulden finansieras med nominella lån i svenska kronor, reala lån i svenska kronor och lån i utländsk valuta. Andelen nominella lån i svenska kronor ökade med 2 procentenheter till 61 procent i slutet av 2004. Reala lån ökade med 1 procentenhet till 15 procent av skulden. Lån i utländsk valuta minskade med 3 procentenheter till 24 procent. Det är dels en effekt av att Riksgäldskontoret amorterade 25 miljarder kronor på lånen i utländsk valuta under 2004, dels att en starkare krona minskade värdet av lånen i valuta.

Diagram 1.4
STATSSKULDENS UTVECKLING 1995-2004

* Ett nytt statsskuldmått infördes vid årsskiftet 2002/2003. För jämförbarhetens skull redovisas både det nya och det gamla skuldmåttet för år 2002.

Tabell 1.3 STATSSKULDENS SAMMANSÄTTNING 2000-2004 *

Instrument, miljarder kronor	2000	2001	2002	2003	2004	Förändring 2003-2004
Nominella lån i svenska kronor						
Statsobligationer	467,4	357,0	358,3	398,4	436,8	38,4
Statsskuldväxlar	283,6	258,7	249,4	269,1	267,4	-1,7
Dagslån	0,0	12,5	4,9	0,0	3,2	3,2
Premieobligationer	50,2	44,1	40,9	38,7	38,2	-0,5
Riksgäldskonto	2,4	2,3	1,5	1,5	1,4	-0,1
Riksgäldsspar	7,3	11,4	15,5	17,8	19,5	1,7
Valutaterminer m.m.	7,9	0,0	0,3	0,5	-0,2	-0,7
Summa nominella lån i svenska kronor	818,8	686,1	670,9	725,0	766,4	40,4
Reala lån i svenska kronor						
Statsobligationer	136,7	115,8	157,2	171,8	189,0	17,2
Riksgäldsspar	1,1	1,2	1,2	1,1	0,9	-0,2
Summa reala lån i svenska kronor	137,8	117,1	158,3	172,9	189,9	17
Lån i utländsk valuta	387,0	407,4	375,0	329,9	301,0	-28,9
Statsskulden	1 343,5	1 210,6	1 204,2	1 228,8	1 257,3	28,5

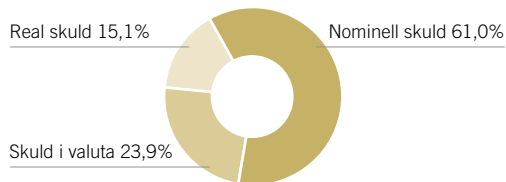
* Från och med september 2004 bruttoredovisar vi valutaterminer. Det påverkar inte statsskuldens storlek men fördelningen mellan svensk och utländsk skuld. Jämförelsesiffrorna har justerats. Tabell 1.3 och not 26 i Finansiell redovisning är inte jämförbara i uppställningen beroende på att återköpsavtal och likviditetsväxlar redovisas här under respektive instrument och dagslån på en egen rad. I not 26 redovisas dessa instrument som likviditetshanteringsinstrument.

STATSSKULDSFÖRVALTNING

Riksgäldskontoret förvaltar och finansierar statsskulden genom att låna på den svenska och internationella obligationsmarknaden. Vi lånar främst genom att sälja olika typer av statspapper till våra återförsäljare vid auktioner. Riksgäldskontoret lånar även direkt av hushåll och andra mindre sparare, bl.a. genom att ge ut premieobligationer. Mål och resultat för privatmarknaden redovisas i ett eget avsnitt, se sid 19. Statsskuldsvärdningen styrs av riktlinjer som regeringen lägger fast årligen efter förslag från Riksgäldskontoret. Målet är att minimera den långsiktiga kostnaden för statsskulden. Samtidigt ska förvaltningen ta hänsyn till risken, så att inte kostnaderna stiger alltför mycket om något oväntat inträffar.

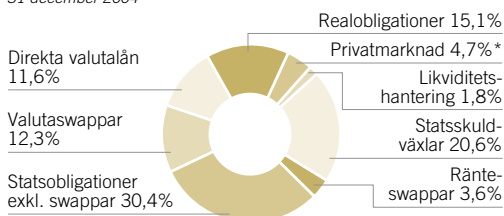
MÅL OCH RIKTLINJER

Diagram 2.1
 STATSSKULDENS BESTÅNDSDELAR
 31 december 2004

Statsskulden var totalt 1 257 miljarder kronor.

Diagram 2.2
 STATSSKULDENS INSTRUMENT
 31 december 2004

* Nominellt belopp

Riksgäldskontoret ska enligt regleringsbrevet,

- minimera kostnaden för statsskulden inom ramen för de av regeringen fastställda riktlinjerna samtidigt som risken i förvaltningen beaktas
- förbättra styrningen och utvärderingen av statsskuldsvärdningen
- bidra till att förbättra statspappersmarknadens funktion utan att öka kostnaden
- låna direkt från privatpersoner för att sänka kostnaden för statsskulden.

Statsskuldsvärdningen styrs även av riktlinjer som regeringen lägger fast årligen efter förslag från Riksgäldskontoret. Regeringen beslutade i sina riktlinjer för 2004 att valutaskulden skulle amorteras med 25 ± 15 miljarder kronor, att andelen reallån skulle öka långsiktigt och att den genomsnittliga durationen för den nominella kron- och valutaskulden skulle vara $2,7 \pm 0,3$ år. Beslutet följde i allt väsentligt det förslag som Riksgäldskontoret hade lämnat.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

En övergripande beskrivning av statsskuldsvärdningen lämnas här i årsredovisningen. Ett fullständigt underlag till utvärdering av statsskuldsvärdningen lämnas i en särskild bilaga till årsredovisningen 2004. En ingående analys av valutaskuldens andel av statsskulden lämnades i riktlinjeförslaget för 2005.

VIKTIGA HÄNDELSER 2004

- Riksgäldskontoret har gett ut tre nya nominella obligationer med löptider på 5, 10 resp. 17 år.
- Andelen realobligationer i statsskulden ökade från 14 till 15 procent.
- Likviditetshandlingen har förändrats genom att Riksgäldskontoret sedan i september använder repor (se ordlista) i större omfattning för att finansiera eller placera belopp på upp till en vecka.

ÖVERGRIPANDE STRUKTUR I SKULDEN

Utifrån regeringens riktlinjer fastställer Riksgäldskontoret operativa riktlinjer genom beslut av Riksgäldskontorets styrelse.

Löptiden i skulden kvar på 2,7 år

Styrelsen beslutade i december 2003 att durationen i den nominella skulden skulle vara 2,7 år och att alltså inte använda den möjlighet till avvikelse på $\pm 0,3$ år som regeringen angett. Även om det fanns skäl att tro att den väntade konjunkturuppgången skulle medföra högre långa

räntor måste uppgången vara mycket kraftig för att en förlängning av durationen skulle vara lönsam. Det berodde på att vår bedömning var att de korta räntorna skulle vara fortsatt låga. De långa räntorna har gått ned något under året.

Styrelsen beslutade också att durationen i den nominella kronskulden skulle vara 2,9 år och durationen i valutaskulden 2,3 år. Det blir sammantaget 2,7 år för hela den nominella skulden. Det krävs en något högre duration i kronskulden för att upprätthålla en likvid marknad i obligationer med längre löptider.

Vid styrelsemötet i april 2004 beslutade styrelsen att höja riktmärket för durationen i den nominella kronskulden till 3,0 år och sänka durationen i valutaskulden till 2,0 år. Bakgrunden var att durationen i den nominella kronskulden hade ökat under våren, bland annat på grund av att räntenivån hade gått ner. Risken var därför stor att durationen skulle överskrida de fastställda limiterna (*se ordlista*). För att inte behöva göra tillfälliga förändringar i emissionsvolymerna eller göra kostsamma derivattransaktioner ändrades i stället riktmärkena för både kron- och valutaskulden. Riktmärket för den totala nominella durationen, som är viktigast från kostnads- och risksynpunkt, var oförändrat 2,7 år.

Andelar i skulden

Ökad real skuld

Vi ökade andelen real skuld i enlighet med regeringens riktlinjer. Ökningstakten har valts med hänsyn till efterfrågan och kostnaden jämfört med andra skuldslag. Under 2004 var efterfrågan som helhet god. Riksgäldskontoret kunde emittera realobligationer för 17,7 miljarder kronor. Andelen real skuld ökade från 14 till 15 procent av den totala statsskulden. Se avsnittet om real upplåning på sid 15.

Minskad skuld i valuta

Riksgäldskontorets styrelse beslutade i december 2003 att skulden i utländsk valuta skulle amorteras i en takt motsvarande 25 miljarder kronor per år. Den takten upprätthölls under året. Riksgäldskontoret utnyttjade alltså inte möjligheten att avvika med ± 15 miljarder kronor. Kronkursen hade stärkts mätt som det handelsvägda valutakursindexet TCW (*se ordlista*) och låg nära en genomsnittlig historisk nivå. Vår analys visade att det inte fanns några starka skäl att tro att

kronan skulle stärkas eller försvagas kraftigt. Vid slutet av 2004 var kronkursen 9,00 mot euron. Dollarn hade försvagats kraftigt mot euron och därmed mot kronan. TCW-indexet hade på grund av detta stärkts till 122,4. Trots förstärkningen ligger kronan fortsatt på en rimlig nivå.

Förvaltning av valutaskulden

Andelarna i valutaskulden oförändrade

Skulden i utländsk valuta är fördelad på flera olika valutor. Regeringen tar inte ställning till fördelningen utan har delegerat beslutet till Riksgäldskontoret. Vår styrelse har fastställt ett riktmärke för valutafördelningen, se diagram 2.3. Syftet med riktmärket är att minska risken för variationer i valutaskuldens värde mätt i kronor men även att ta hänsyn till kostnaden. Någon förändring av fördelningen gjordes inte under 2004.

Finansieringen av valutaskulden har en annan sammansättning av valutor och en annan löptid än riktmärket. För att uppnå en exponering i enlighet med riktmärket gör vi derivataffärer i valutaterminer, räntefutures och ränteswappar, (*se ordlista*) se diagram 2.4.

Diagram 2.3
RIKTMÄRKESPORTFÖLJENS VALUTAFÖRDELNING
31 december 2004

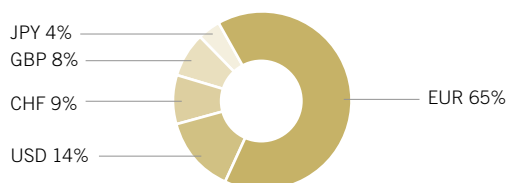
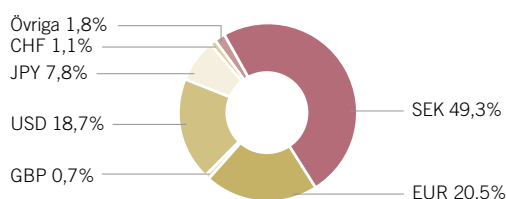

Diagram 2.4
FINANSIERING AV VALUTASKULDEN

Övergripande riskanalys

I riktlinjeförslaget för 2004 presenterade Riksgäldskontoret ett nytt sätt att mäta risken i stats-skulden, Relativ Cost at Risk (RCaR). Syftet med det nya måttet var att beskriva risken för avvikelser mot förväntade kostnader. Riksgäldskontoret har under året vidarutvecklat måttet genom att göra antagandena om skulden mer verklighets-nära. Det utvecklade måttet kallas fortsättnings-vis för Cash flow at Risk (CfaR) (se *ordlista*). Det bygger på de kassamässiga flöden som ges av gällande emissions- och återköpsplaner, låne- och swappförfall, ränteomsättning, valutarisk och övrig ränterisk för derivataffärer och som därmed påverkar utfallet av statens räntebetalningar. Fördelen med metoden är att vi nu kan ställa en kassamässig risk i direkt relation till prognosen över statens räntebetalningar.

Beräkningsresultatet för december 2004 visar att CfaR uppgår till 8,6 miljarder kronor för prognosperioden november 2004 till och med december 2005. Ränteprognoisen för motsva-rande period är 45,7 miljarder.

Innebörden är att med 95 procent sannolikhet, givet prognostiserat lånebehov och planerad finansieringsstrategi, kommer räntebetalningarna inte att öka med mer än 8,6 miljarder och därmed bli högre än 54,3 miljarder för prognosperioden till följd av förändringar i räntor, valutakurser och inflation.

FAKTARUTA

Den elektroniska interbankmarknaden

Den elektroniska interbankmarknaden (EIM) startade 2001. På EIM anger Riksgäldskontorets sju återförsäljare i statsobligationer kontinuerligt priser med 0,02 procentens skillnad mellan köp- och säljräntan gentemot varandra i löptiderna 2, 5, och 10 år. Handeln sker i ett elektroniskt system, Saxess, som OMX ansvarar för. Omsättningen är ungefär 10 procent av den totala interbankhandeln mellan återförsäljarna. Andelen begränsas av att bara tre löptider handlas i systemet. Interbankhandeln sker också via mäklare (broker). Villkoren för handeln i EIM bestäms gemensamt av representanter från återförsäljarna, OMX och Riksgäldskontoret.

De viktigaste bidragen till CfaR kommer från exponering mot risken för en stigande svensk nominell obligationsränta och risken för en svagare krona. Dessa två faktorer bidrar totalt till 92 procent av kassamässig risk.

FINANSIERING

Nettolånebehovet på grund av underskottet i statsbudgeten var 53,3 miljarder kronor. Därtill kommer refinansiering av förfallande lån i stats-skulden. Bruttolånebehovet, som är summan av nettolånebehovet och förfallande lån, var 84 miljarder kronor. Detta finansieras genom upplåning i kronor (nominella obligationer, statsskuldväxlar och andra kortfristiga instrument), realobligatio-ner och utländsk valuta.

Nominell upplåning i kronor

Stort intresse för svenska statsobligationer

Riksgäldskontoret emitterar nominella statsobli-gationer via auktioner som hålls varannan vecka. Där deltar återförsäljare som i sin tur har uppdrag

Diagram 2.5
RÄNTEUTVECKLINGEN
Procent, månadsvis

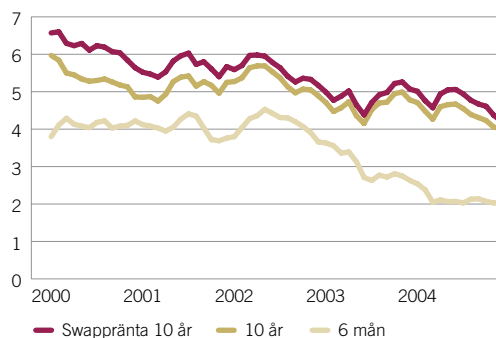
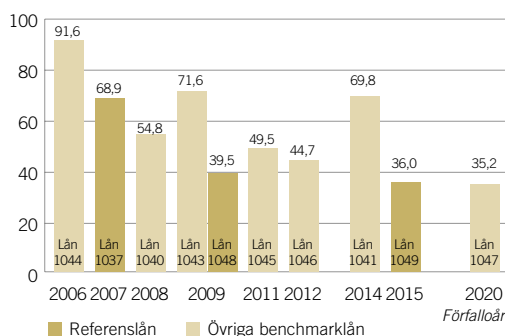

Diagram 2.6
NOMINELLA STATSOBLIGATIONER (BENCHMARKLÅN)
Miljarder kronor

Nya obligationer under 2004 är lån 1048, 1049 samt 1047.

från sina kunder, t.ex. livbolag och pensionsfonder. Under 2004 emitterade Riksgäldskontoret kronobligationer för 91 miljarder kronor brutto.

Under större delen av året såldes obligationer för 4 miljarder kronor per auktion. I november sänktes volymen till 3,5 miljarder kronor per auktion. Minskningen syftar till att gradvis förkorta durationen i den nominella kronskulden, vilket i sin tur är en anpassning till att den nominella durationen i statsskulden enligt regeringens senaste riktlinjebeslut ska sänkas till 2,5 år under 2005.

Tre nya obligationer 2004

Obligationssupplåningen görs främst i de referenslån med två, fem och tio års löptid som handlas i den elektroniska interbanksmarknaden. Riksgäldskontorets mål är att upprätthålla god likviditet i alla referenslån. Vår policy är därför att göra nya emissioner i tidigare utgivna obligationslån.

Tabell 2.1 EMISSIONER I NOMINELLA OBLIGATIONER 2000–2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Teckningskvot *	3,24	2,91	2,89	3,16	3,17
Emissionsränta i genomsnitt	5,25	4,90	4,94	4,25	4,10

* Inkommen budvolym i förhållande till utbudens emissionsvolym.

Obligationräntan har under 2004 sjunkit något. Intresset från utländska placerare att investera i svenska obligationer har varit stort. Det har medfört att svenska långa räntor har fallit mer än utländska räntor. Se diagram 2.5. Detta innebär att vi lånade billigare än 2003.

Tabell 2.2 FINANSIERING 2004

	2004
Nettolånebehov	53
Förändring av kassabehållning och privatmarknadsupplåning ¹	-13
Förfallande obligationslån och uppköp ²	43
Statsobligationer	21
Obligationer i utländsk valuta	22
Summa	84
Statsskuldväxelupplåning, netto ³	-35
Obligationssupplåning, brutto ⁴	119
Obligationer i utländsk valuta	10
Realobligationer ⁵	18
Nominella statsobligationer ⁶	91
Finansiering	84

¹ Förändring av utestående deposits, likviditetsväxlar och repor.

² Inga uppköp under 2004.

³ Nettot av emissioner (exklusive byten) och förfall.

⁴ Nominella belopp. Över- och underkurser (inklusive inflationskompensation) och valutakursdifferenser vid emissioner ingår som räntebetalningar i nettolånebehovet.

⁵ Emissionsvolym per auktion, genomsnitt.

⁶ Emissionsvolym per auktion, genomsnitt.

Tabell 2.3 EMISSIONER AV STATSSKULDVÄXLAR 2000–2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Teckningskvot *	2,90	2,22	2,81	2,29	2,18
Emissionsränta i genomsnitt	4,23	4,03	4,20	3,04	2,24

* Inkommen budvolym i förhållande till utbudens emissionsvolym.

I januari introducerades en 17-årig obligation. Lånet hade vid årsskiftet en volym på cirka 35 miljarder kronor och kommer inte att emitteras lika ofta de kommande åren för att undvika att det blir för stort. En ny 5-årig obligation lanserades i mars. I september introducerades en ny 10-årig obligation.

Statsskuldväxlestocken ökade

Auktioner i statsskuldväxlar sker varannan vecka. Statsskuldväxlar används normalt för att parera säsongsmässiga och andra tillfälliga variationer i lånebehovet. Därför varierar emissionsvolymen kraftigt mellan auktionerna. Under 2004 varierade emissionsvolymen mellan 7,5 och 30 miljarder kronor. Statsskuldväxlestocken var vid årsskiftet 259 miljarder kronor. Det är en ökning med 14,7 miljarder jämfört med 2003. Men andelen av statsskulden har bara ökat marginellt.

De korta marknadsräntorna föll under 2004. Det innebär att Riksgäldskontoret kunde låna till lägre räntor än under 2003, se tabell 2.3 och diagram 2.5.

Ränteswappar sänker kostnaderna

Ett alternativ till att låna med statsskuldväxlar är att emittera obligationer med lång ränta och genom transaktioner i derivat (ränteswappar) byta till kort ränta. Under 2004 gjorde vi ränteswappar motsvarande 30 miljarder kronor. I faktarutan nedan beskriver vi hur denna upplåningsform med ränteswappar går till. För Riksgäldskontoret innebär det en något billigare form av upplåning i jämförelse med statsskuldväxlar. Upplåning med swappar innebär också en viss ökning av motpartsrisken. Den begränsas dock av så kallade CSA-avtal där vi får säkerheter för att kompensera för vår ökade kreditrisk.

Diagram 2.7

STOCKEN AV STATSSKULDVÄXLAR
Miljarder kronor, årsskiftet de senaste fem åren

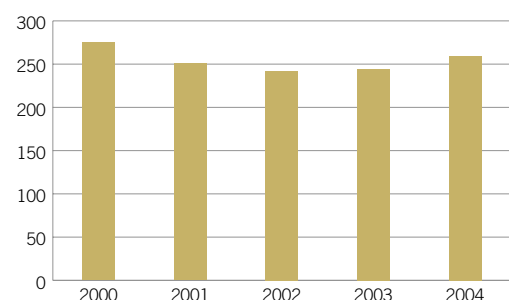
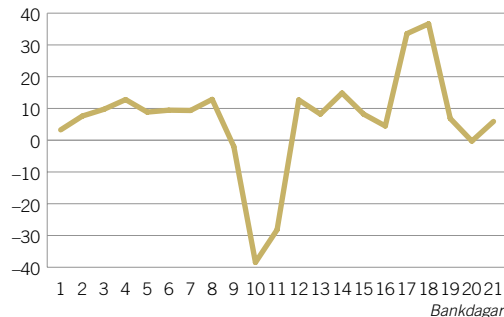

Diagram 2.8
 DAGLIGT UPPLÅNINGSBEHOV UNDER EN TYPMÅNAD
 Juni 2004, miljarder kronor

Överskottet försvinner samma dag som likviden betalas ut för den statsskuldväxel som förfaller under månaden. Det är i regel den tredje onsdagen i månaden.

Likviditetshantering

Behovet att låna varierar kraftigt mellan olika dagar. Riksgäldskontoret gör en låneprognos för varje dag tre månader framåt. Likviditeten under en månad följer i regel ett mönster med överskott ett par dagar i mitten av månaden i samband med skattebetalningar. Riksgäldskontoret har ett lånebehov under cirka 76 procent av årets bankdagar. Det motsvarar 16 bankdagar per månad. Underskottet är i genomsnitt cirka 13 miljarder kronor per dag, men kan vissa dagar vara upp till 40 miljarder kronor. I likviditetshandlingen använder Riksgäldskontoret dagslån (deposit), repor (se *ordlista*) och likviditetsväxlar. Majoriteten av affärerna görs med dagslån.

Riksgäldskontoret omsatte korta statsskuldväxlar och likviditetsväxlar för totalt 384 miljarder kronor under 2004.

Ökad användning av repor

Under längre perioder med stora kortfristiga lånebehov lånar vi upp pengar genom att ge ut likviditetsväxlar samt statsskuldväxlar med en återstående löptid på en eller två månader. Likviditetsväxlar har löptider mellan 3 och 21 dagar. Med hänsyn till risken och hanteringen föredrar Riksgäldskontoret att sälja likviditetsväxlar och korta statsskuldväxlar eftersom de har längre löptider än repor och dagslån.

Av samma skäl gick Riksgäldskontoret över till att i större omfattning använda repor med löptider på upp till sju dagar i stället för dagslån. Det ger något lägre kostnader för upplåningen och minskar kredit-, refinansierings- och operativa risker. Riksgäldskontoret har därmed blivit

en något större aktör på repomarknaden. Under 2004 var repostocken cirka 10 miljarder kronor. Vår omsättning per dag är cirka 3 miljarder kronor. Riksgäldskontoret gör repor på maximalt 2 miljarder kronor per statspapper. Den begränsningen gör vi för att inte störa marknaden vid stora låne- eller placeringsbehov.

Ökad real upplåning

Under 2004 emitterades realobligationer för närmare 18 miljarder kronor. Efterfrågan har varierat kraftigt. Den var god under våren men

Diagram 2.9
 REALA STATSOBLIGATIONER
 Miljarder kronor

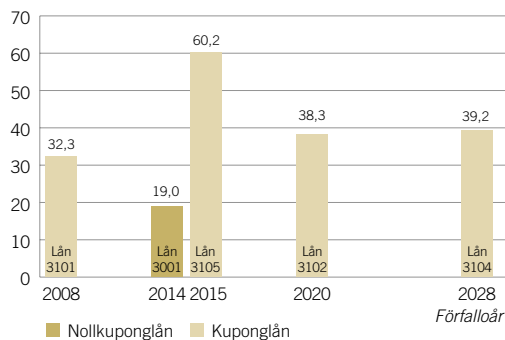
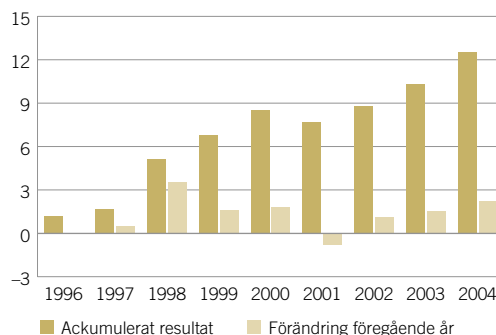

Diagram 2.10
 KALKYLMÄSSIGT RESULTAT FÖR UPPLÅNING I
 REALOBLIGATIONER ACKUMULERAT FÖR 1996-2004
 Miljarder kronor

Tabell 2.4 AUKTIONER AV REALOBLIGATIONER 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Emissionsvolym ¹	2,4	-2,9	2,0	18,2	17,7
Såld volym ²	6,4	11,4	23,4	18,2	17,7
Teckningskvot ³	4,5	4,8	4,4	3,8	2,3
Snittränta ⁴	3,93	3,64	3,59	2,83	2,38
BEI ⁵	1,51	1,67	1,90	2,09	2,23

¹ Totalt emitterad volym i auktionsverksamheten under året, netto efter rena auktioner, byten och uppköp.

² Totalt såld volym i auktionsverksamheten exklusive byten och uppköp.

³ Inkommen budvolym i förhållande till utbjuden emissionsvolym.

⁴ Viktad genomsnittsränta över året vid emissionerna.

⁵ Genomsnittlig break even-inflation.

Sverige har det högsta kreditvärderingsbetyget och vårt begränsade lånebehov i kombination med ett starkt intresse för vår upplåning i valuta gav förmånliga villkor för direkt valutaupplåning under 2004.

mattades mot slutet av året. Andelen real skuld i statsskulden steg från 14 till 15 procent. Den totala stocken av realobligationer var 190 miljarder kronor vid årsskiftet. (inkl. inflationskomp.)

Under 2004 emitterade Riksgäldskontoret realobligationer på break even-nivåer (se ordlista) mellan 2,0 och 2,6 procent. Realräntorna på de nyemitterade obligationerna var i genomsnitt 2,4 procent, vilket var lägre än tidigare år.

Resultatet förbättrades

Det kalkylmässiga resultatet, som realupplåningen har ackumulerat sedan starten 1994, steg till 12,5 miljarder jämfört med 10,3 miljarder kronor 2003. Ökningen med 2,2 miljarder beror främst på att inflationen varit lägre än 2003. Ju högre break even-inflationen är när Riksgäldskontoret emitterar, desto större är sannolikheten att inflationen blir lägre under obligationens löptid.

Det slutliga resultatet beror på hur inflationen utvecklas under hela perioden fram till dess att respektive lån förfaller.

Upplåning i utländsk valuta

Goda villkor i valutalån

Under 2004 förföll valutalån på 36 miljarder kronor inklusive kursvinster. Upplåningsbehovet är skillnaden mellan förfallande valutalån och amorteringarna. För att kunna amortera valutaskulden i enlighet med regeringens mål, 25 miljarder

kronor, behövde Riksgäldskontoret därför låna 11 miljarder kronor i utländsk valuta. Vid årsskiftet var valutaskulden 301 miljarder räknat i kronor. Andelen i den totala skulden var 24 procent.

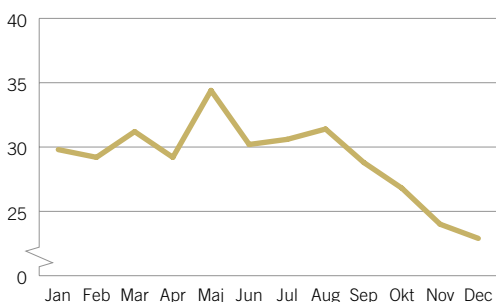
Under 2004 var efterfrågan på dollarlån stor bland världens centralbanker, främst i Asien. Sverige har det högsta kreditvärderingsbetyget och vårt begränsade lånebehov i kombination med ett starkt intresse för vår upplåning i valuta gav förmånliga villkor för direkt valutaupplåning under 2004. Under 2004 har vi tagit upp 10 miljarder kronor i direkta valutalån. Resten har gjorts via upplåning i kronor som swappas till utländsk valuta.

FAKTARUTA

Ränteswappar i svenska kronor

Ränteswappar är ett sätt att utnyttja statens relativa styrka som låntagare i långa löptider och därmed sänka kostnaden för upplåningen. För att skapa en kort upplåning via swappmarknaden emitterar Riksgäldskontoret en obligation i svenska kronor. Därefter görs en ränteswapp i svenska kronor. Vi får en fast ränta och betalar rörlig ränta (Stibor). Den korta swappräntan som vi betalar är något högre än statsskuldväxelräntan. Historiskt sett har skillnaden varit i genomsnitt 0,17 procentenheter (17 räntepunkter). Men det kompenseras av att vi får en lång ränta i swappen som är högre än räntan på obligationsupplåningen (swappspreaden). Eftersom staten har lägre kreditrisk är swappräntan högre än motsvarande upplåning med obligationer och statsskuldväxlar. Swappspreaden har i genomsnitt varit 0,30 procentenheter under 2004. Vinsten med denna teknik blir alltså 0,13 procentenheter om de framtida relationerna mellan räntorna blir lika med de historiska, se diagram 2.11.

Diagram 2.11
SWAPSPREAD MED FEM ÅRS LÖPTID, 2004
Räntepunkter

Upplåningen gjordes i tre nya lån och ökningarna av utestående lån. Efterfrågan på sekundärmarknaden var också mycket god. Ett av lånen var ett mindre, nytt valutalån som vänder sig till japanska privatpersoner. Det emitterades under oktober.

Kostnaden för kapitalmarknadsupplåningen var knappt 30 räntepunkter under USD Libor. Villkoren var något bättre än under 2003, se diagram 2.10.

AKTIV FÖRVALTNING I VALUTA

Riksgäldskontoret har även en aktiv förvaltning i utländsk valuta. Genom att ta positioner på de internationella valuta- och räntemarknaderna strävar vi efter att reducera statens kostnader för statsskulden. Det innebär att vi avviker från det fastställda riktmärket för valutaskuldens sammansättning och duration, till exempel genom att öka andelen i dollar när vi bedömer att dollarns värde ska falla.

Externa förvaltare

Riksgäldskontoret anlitar sedan 1992 externa förvaltare för att ytterligare sänka kostnaden, få värdefull kunskap samt för att få en måttstock på vår aktiva förvaltning i utländsk valuta. Vi kan anlita minst tre och högst sex externa förvaltare. Under året anlätades en ny förvaltare. Varje förvaltare arbetar med en portfölj på 6 miljarder kronor enligt samma regler som Riksgäldskontoret har för sin interna förvaltning, se tabell 2.7. Spridningen mellan förvaltarna var förhållandevis liten.

Positivt resultat av aktiv förvaltning

Förvaltningen i utländsk valuta gav ett positivt resultat under 2004, se tabell 2.7. Under perioden 2000–2004 har den sänkt kostnaden för statsskulden med närmare 900 miljoner kronor.

Tabell 2.5 OLIKA UPPLÅNINGSFORMER I VALUTA, VOLYMER 2000–2004

Miljarder kronor	2000	2001	2002	2003	2004
Förfall av publika lån och privata placeringar	59,3	28,2	35,4	29,5	-21,6
Förfall av valutaswappar	–	9,2	18,1	11,2	-10,9
Realiserade valutadifferenser	-6,2	12,3	6,7	5,2	-4,8
Övrigt	-1,6	4,6	-7,4		
Summa förfall	51,5	54,3	52,8	45,9	37,3
Publika lån och privata placeringar	–	–	33,1	10,6	10,4
Kron-/valutaswappar	24,4	35,0	21,2	10,6	2,2
Statsskuldväxlar i utländsk valuta	–	4,2	-3,3	-0,9	0,0
Summa upplåning	24,4	39,2	51,0	20,3	12,5
Nettoupplåning	-27,1	-15,1	-1,8	-25,6	-24,8
Övrigt ¹	–	–	–	0,2	-0,8
Amortering	-27,1	-15,1	-1,8	-25,4	-25,5

¹ Amorteringarna på valutaskulden under 2004 uppgår till 24,8 miljarder kronor. Nettoupplåningen på -24,8 miljarder kronor ska således justeras med 0,8 miljarder kronor avseende exponeringsförändringar från valutaväxlingar som inte fångas av de poster som redovisas i tabellen.

Tabell 2.6 UPPLÅNINGSKOSTNAD OLIKA VALUTALÅN 2000–2004

Räntepunkter under USD Libor	2000	2001	2002	2003	2004
Kron-/valutaswappar	-66,6	-47,0	-26,6	-28,2	-18,0
Publika lån	–	–	-19,8	-26,9	-29,7
Privata placeringar	–	–	–	–	-28,0
Statsskuldväxlar i utländsk valuta	–	–	–	–	–
Genomsnittlig kostnad	-66,6	-47,0	-22,5	-27,5	-27,6

Tabell 2.7 RESULTAT AKTIV FÖRVALTNING 2000–2004

Resultat i miljoner kronor	2000	2001	2002	2003	2004
Total förvaltning	-584	-103	434	937	195
Riksgäldskontoret	-604	-78	392	880	164
Varav:					
Räntepositioner	110	83	-78	224	-18
Valutapositioner	-714	-161	470	656	182
Externa förvaltare	20	-25	42	57	31
Resultat i procent av förvaltat belopp					
Riksgäldskontoret	-0,16	-0,02	0,11	0,52	0,11
Externa förvaltare	0,17	-0,12	0,14	0,14	0,09

MARKNADSVÅRD SÄNKER KOSTNADEN

Riksgäldskontoret är en stor aktör på penning- och obligationsmarknaden i Sverige. Vårt uppdrag är att verka för att förbättra marknaden i statspapper, eftersom det bidrar till att sänka statens lånekostnader. Vi erbjuder därför våra återförsäljare ett antal tjänster som gör att handeln kan fungera smidigare. Vi är även aktiva i diskussioner om utvecklingen av marknaden, till exempel när det gäller nya handelstekniker och system.

Riksgäldskontoret gör marknadsvårdande repor och byten i statspapper till återförsäljare för att undvika att det uppstår en brist på ett visst statspapper. Riksgäldskontoret erbjuder

marknadsvårdande repor i alla nominella benchmarkobligationer, statsskuldväxlar och realobligationer. På begäran gör vi repor oavsett om vi själva behöver låna pengar vid den tidpunkten eller inte. Till skillnad från reguljära repor inom ramen för likviditetshanteringen (se ovan) finns det inte någon volymbegränsning. Volymerna begränsas i stället genom att återförsäljarna får betala en premie för att låna statspapper från Riksgäldskontoret.

Riksgäldskontoret byter också obligationer som har mindre än ett år kvar till förfall. De byts till statsskuldväxlar. På så sätt får investerarna tillgång till mer likvida instrument och en bättre spridning av förfallen.

Enklare prissättning

I samband med utvecklingen av likviditetshanteringen har vi gjort en översyn av villkoren för de marknadsvårdande reporna. Prissättningen har förenklats. Premien består av ett avdrag på mellan 15 till 50 räntepunkter i förhållande till Riksbankens reporänta, som är den normala finansieringskostnaden för kort upplåning.

Utvärdering av marknadsvård

Riksgäldskontoret genomförde med hjälp av ett externt företag en utvärdering av vårt arbete bland återförsäljare och investerare i slutet av 2004. Resultatet redovisas i februari 2005.

Riksgäldskontoret presenterar resultatet under våren 2005.

MÅLUPPFYLLELSE

Riksgäldskontoret har under 2004,

- amorterat skulden i utländsk valuta med 25 miljarder kronor, det vill säga i nivå med mittvärdet i regeringens riktlinjer
- ökat realandelen från 14 till 15 procent av statsskulden
- hållit durationen för den nominella skulden omkring 2,7 år, det vill säga i nivå med mittvärdet i regeringens riktlinjer
- resultatet av den aktiva förvaltningen i valuta blev 195 miljoner
- genom marknadsvård bidragit till en väl fungerande marknad.

Det finns ingen måttstock för att avgöra om Riksgäldskontoret uppfyllt målet om långsiktig kostnadsminimering med beaktande av risk. Vi bedömer dock att vi fattat väl avvägda strategiska beslut inom ramen för regeringens riktlinjer för statsskuldsvårdningen. Skuldens sammansättning förändrades också i den långsiktiga riktning som regeringen angivit, det vill säga valutaandelen minskade och realandelen ökade. Även den operativa hanteringen har skötts väl. Riksgäldskontoret har uppnått goda villkor på realupplåningen och på lån i utländsk valuta. Den aktiva förvaltningen i utländsk valuta och upplåningen från privatmarknaden har givit överskott, både under 2004 och sett över hela utvärderingsperioden. Sammanfattningsvis finns därför grund för bedömningen att Riksgäldskontoret har uppfyllt målen i regleringsbrevet och regeringens riktlinjebeslut.

PRIVATMARKNADSUPPLÅNING

Upplåningen på privatmarknaden riktar sig till privatpersoner, mindre företag och organisationer. Huvuddelen av denna upplåning består av premieobligationer och Riksgäldsspar. Dessutom säljs statspapper under produktnamnet "Statspapper för alla" till privatpersoner och mindre investerare via internet. Den sista december 2004 var 60 miljarder kronor, eller 4,8 procent av den svenska statsskulden, upplånat på privatmarknaden.

MÅL

- Upplåningen på privatmarknaden ska ge största möjliga kostnadsbesparing i förhållande till Riksgäldskontorets upplåning på kapitalmarknaden. Det gäller såväl den samlade upplåningen från privatmarknaden som, i rimlig omfattning, de enskilda låneinstrumenten.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

- Kostnadsbesparingen i upplåningen på privatmarknaden ska analyseras och redovisas, såväl för de enskilda upplåningsformerna som för upplåningen totalt, för 2004 och perioden 2000–2004. Riksgäldskontorets position på marknaden för sparprodukter ska belysas.
- Kostnadsuppföljningen och redovisningen av erfarenheter av Statspapper för alla ska redovisas särskilt i årsredovisningen.

VIKTIGA HÄNDELSER 2004

Riksgäldskontoret sålde framgångsrikt två nya lån med premieobligationer under 2004. Vi emitterade premier för 9,5 miljarder kronor, vilket innebär att den utestående volymen i stort sett är oförändrad jämfört med 2003. Det är ett trendbrott eftersom volymen successivt har minskat tidigare år.

Marknadsundersökningar visar att antalet personer som spontant nämner Riksgäldskontoret som en aktör på sparmarknaden har ökat från 4 till 5 procent jämfört med 2003. Det är ett bra resultat, jämförbart med en del av nischbankerna.

Riksgäldskontoret har upphandlat ett nytt systemstöd för Riksgäldsspar, som kommer att installeras 2005. Systemutveckling har varit

ett prioriterat område under 2004 för att vi ska kunna fortsätta med produktutvecklingen inom privatmarknadsområdet.

PRIVATMARKNADSUPPLÅNINGEN HAR MINSKAT KOSTNADERNA

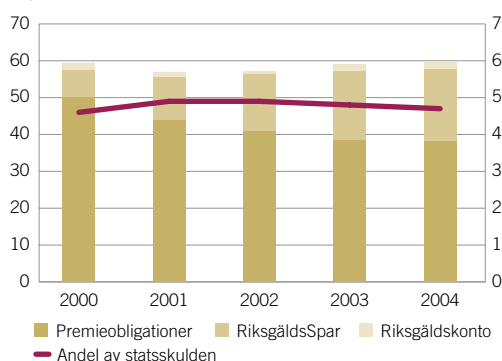
Privatmarknadsupplåningen har under 2004 minskat kostnaderna med 112 miljoner kronor i förhållande till alternativ upplåning på kapitalmarknaden. För femårsperioden 2000–2004 är

Vi emitterade premieobligationer för 9,5 miljarder kronor under 2004.

Diagram 3.1

PRIVATMARKNADENS ANDEL AV STATSSKULDEN

Miljarder kronor Procent av statsskulden

Riksgäldskonto är en gammal sparform som kommer att vara helt avvecklad den 31 mars 2005.

den samlade kostnadsbesparingen 1 277 miljoner kronor.

Premieobligationer har under hela perioden stått för den största kostnadsbesparingen. Det beror på att den utestående volymen av premieobligationer är större och att marginalen har varit högre än för övriga sparprodukter. Marginalen jämfört med kapitalmarknadsupplåningen har dock minskat i takt med att räntorna har blivit lägre. Resultatet var sämre 2004 jämfört med tidigare. En av förklaringarna är att äldre lån med höga marginaler har förfallit och inte längre påverkar resultatet.

Resultatet för RiksgäldSpar försämrades mellan 2003 och 2004. Försämringen beror framför allt på större marknadsföringsinsatser och ökade kursförluster vid förtidsinlösen. Intäktsidan beräknas på samma sätt som tidigare, med en marginal på 0,25–0,35 procent under motsvarande löptider på kapitalmarknaden.

Framgångsrik försäljning av premieobligationer

Riksgäldskontoret sålde två nya premielån under 2004 med en emitterad volym på sammanlagt 9,5 miljarder kronor. Samtidigt förföll premielån för 10 miljarder kronor, vilket innebär att vi sålde nästan lika mycket som förföll. Premieobligationer är en väl inarbetad produkt som lockar kunder även när räntorna är låga, då alternativavkastningen för till exempel banksparande också är låg. Med premie-

obligationer är man garanterad att få tillbaka det insatta kapitalet, samtidigt som det finns chans till hög avkastning genom vinster.

Under 2004 har Riksgäldskontoret minskat kostnaderna för premieobligationer genom att förhandla ner provisionerna till återförsäljarna. Uppföljningen har också gjorts tydligare genom årliga uppföljningsmöten. Återförsäljarna står för ungefär hälften av försäljningen, medan resten säljs direkt av Riksgäldskontoret. Det är intressant att notera att andelen premieobligationer som sålts via internet för första gången är större än telefonförsäljningen.

Marknadsföringen av premieobligationer har under flera år varit inriktad på att öka kännedomen om produkten och om Riksgäldskontoret som varumärke. Ett annat mål har varit att nå nya och yngre kunder. Marknadsundersökningar visar att strategin har varit lyckad. Försäljningsframgången under året är också ett kvitto på att det finns ett köpintresse för premieobligationer.

Premiekunderna har successivt blivit yngre. I det senaste lånet var genomsnittsåldern 51 år för helt nya kunder och 64 år för de som hade premieobligationer sedan tidigare. Sammanlagt har vi cirka 500 000 premiekunder.

RiksgäldSpar ökar långsammare än tidigare

Den utestående volymen av RiksgäldSpar ökade under året, men långsammare än tidigare. En orsak är det låga ränteläget. En annan orsak är sannolikt att det skett en viss återhämtning på aktiemarknaden. På samma sätt som under tidigare år var det sparande till rörlig ränta i Utan Tidsgräns som ökade mest.

Vi ser en tydlig koppling mellan reklamkampanjer och en ökning av antalet nya kunder och insatt volym på RiksgäldSpar. I marknadsföringen av RiksgäldSpar har faktorer som hög ränta, inga avgifter, trygghet och säkerhet lyfts fram.

Tabell 3.1 BESPARING GENOM UPPLÅNING PÅ PRIVATMARKANDEN JÄMFÖRT MED MOTSVARANDE LÖPTIDER PÅ PENNING- & OBLIGATIONSMARKNADEN *

Miljoner kr	2000	2001	2002	2003	2004
Premieobligationer	271	287	317	240	110
Riksgäldskonto (utfasade sparformer)	3	2	–	–	–4
RiksgäldSpar	5	10	10	20	6
Summa besparing	279	299	327	260	112

* Från och med 2004 använder Riksgäldskontoret en ny modell för resultatberäkning. Tidigare år är inte omräknade med den nya metoden. Värdena är därför inte helt jämförbara mellan åren.

Tabell 3.2 RIKSGÄLDSSPAR, UTESTÅENDE VOLYM OCH FÖRÄNDRING UNDER ÅRET

	Utestående volym, 2004-12-31	Förändring 2004
Fast, nominell ränta *		7,5
Fast, real ränta		0,9
Rörlig, Utan Tidsgräns		11,0
Rörlig, MånadsSpar		1,1
Totalt RiksgäldSpar	20,5	1,7
Antal RiksgäldSpar-kunder	143 600	6 300

* Innehåller även sparande till nominell, rörlig ränta för 0,3 miljarder kr.

På samma sätt som under tidigare år var det sparande till rörlig ränta i Utan Tidsgräns som ökade mest.

Systemutveckling var ett prioriterat område under året. Vi har upphandlat ett nytt systemstöd för Riksgäldsspar och slutit avtal med leverantören EDB. Det kommer att installeras under 2005 och tas i drift under 2006. Ett stabilt systemstöd är en nödvändig grund för annan produktutveckling, till exempel en bättre webb- och autentiseringslösning för privatmarknadsprodukter.

Vi är en liten aktör på sparmarknaden

Den 31 december 2004 var Riksgäldskontorets andel av sparmarknaden för ränteprodukter 7,3 procent*. Det är i stort sett oförändrat jämfört med samma period förra året. Vi definierar räntesparmarknaden så att samtliga räntebärande sparalternativ ingår (inlåning på bankkonton, privatobligationer och räntefonder). Med denna definition var den totala räntesparmarknaden 821 miljarder kronor den sista september 2004, jämfört med 786 miljarder kronor föregående år.

Marknadsföring och PR är ett viktigt medel för att Riksgäldskontoret ska kunna behålla marknadsandelar på räntesparmarknaden. Vi genomför regelbundet kund- och fokusgruppsundersökningar. Undersökningarna visar att kunderna har ett högt förtroende för Riksgäldskontoret, som uppfattas som ett tryggt och säkert sparalternativ.

ERFARENHETER AV STATSPAPPER FÖR ALLA

I januari 2004 utökades Statspapper för alla med internetförsäljning av realobligationer. Samtliga auktioner av statsskuldväxlar, nominella obligationer och realobligationer är därmed öppna för mindre investerare. Riksgäldskontoret fick 65 procent fler bud än under 2003. Den emitterade volymen ökade från 132 miljoner kronor år 2003 till 339 miljoner kronor år 2004.

* Riksgäldskontorets privatmarknadsupplåning 2004-12-31 i procent av den totala sparmarknaden 2004-09-30.

Diagram 3.2
ANTAL BUD, STATSPAPPER FÖR ALLA 2004

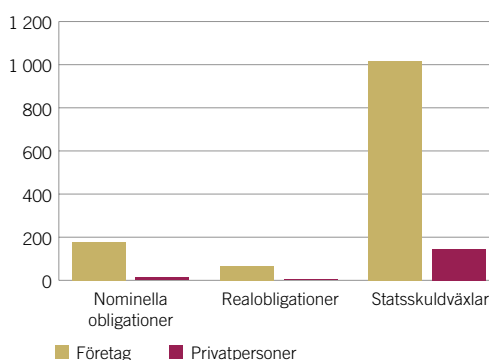

Diagram 3.2 visar att intresset var betydligt större för statsskuldväxlar än för nominella och reala obligationer. Statsskuldväxlar är en intressant placeringsform för kunder som behöver placera likviditet kortsiktigt. Ungefär hälften av den emitterade volymen såldes till företag. Samtidigt står företagen bara för en mindre andel av buden, vilket beror på att företag lägger bud på betydligt större belopp än privatpersoner.

Kunderna har varit mer tveksamma till att gå in i längre placeringar i nominella obligationer och realobligationer. En förklaring är att man inte vill binda sparandet under lång tid när räntorna är förhållandevis låga. En annan är att många kunder gör kortsiktiga placeringar oavsett ränteläget.

Marknadsföringen av statspapper riktades mot en snävare målgrupp än under 2003. Annonsering skedde endast i affärspress, med fokus på mindre företag och organisationer.

Kostnader

Kostnaden för statspapper var 7 miljoner kronor år 2004. Marknadsföring och systemutveckling är de största enskilda posterna. Merparten av kostnaderna är fasta, vilket innebär att marginalkostnaden per bud vid en ökad försäljning är låg. Statspapper emitteras utan räntemarginal mot kapitalmarknaden och omfattas därför inte av

Vi bedömer att det framför allt är genom att nå ut till företag och organisationer i ökad utsträckning som försäljningen av statspapper kan öka. Det kan bland annat ske genom riktad information och marknadsföring.

kravet att privatmarknadsupplåning ska vara billigare än annan upplåning.

Med en stor statsskuld att finansiera är det värdefullt att sprida upplåningen på olika grupper av investerare. Genom direktförsäljningen av statspapper får privatpersoner och mindre placerare tillgång till statspappersmarknaden utan mellanhänder och höga transaktionskostnader. Ett bredare distributionsnät och effektivare försäljningskanaler kan på sikt bidra till en bättre fungerande marknad för statspapper. Om Statspapper för alla ska bidra till en effektivare marknad krävs dock att försäljningsvolymen ökar.

Riksgäldskontoret anser att en djupare utvärdering av Statspapper för alla bör göras när produkten har funnits i fem år.

Potential att öka försäljningen

Under 2004 har Riksgäldskontoret gjort en utvärdering av statspapper. Syftet med utvärderingen är att ta fram en handlingsplan för hur Statspapper för alla ska hanteras under det kommande året. Utvärderingen baseras på analyser av försäljnings- och kundstatistik. Vidare har Riksgäldskontoret genomfört marknadsundersökningar i form av enkäter och intervjuer med kunder.

Vi bedömer att det framför allt är genom att nå ut till företag och organisationer i ökad utsträckning som försäljningen av statspapper kan öka. Det kan bland annat ske genom riktad information och marknadsföring. Mindre företag och organisationer har varit en delvis eftersatt grupp på sparandemarknaden. De hamnar ofta i glappet mellan sparformer för privatpersoner och investeringsalternativ för stora, institutionella placerare. En annan slutsats är att det framför allt är statsskuldväxlar som efterfrågas av kunderna, och att det är där det finns störst potential att öka försäljningen.

Sammanfattningsvis bör de resurser som läggs på Statspapper för alla koncentreras till de instrument och kundgrupper där möjligheten till utdelning i form av ökad försäljning är störst. Även nominella obligationer och realobligationer bör dock finnas kvar inom ramen för Statspapper för alla. Intresset för längre löptider kan bli större om räntorna stiger. Realobligationer är dessutom en relativt okänd och komplicerad sparprodukt, som det kan ta lång tid att etablera i en bredare kundkrets.

MÅLUPPFYLLELSE

Målet för upplåningen på privatmarknaden är uppfyllt. Premieobligationer och Riksgäldspar genererade en kostnadsbesparing på 112 miljoner kronor i förhållande till alternativ upplåning på kapitalmarknaden. Kostnadsbesparingen för femårsperioden 2000–2004 är 1 277 miljoner kronor.

STATENS INTERNBANK

Riksgäldskontoret tillhandahåller ut- och inlåning för statliga myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag. Det sker på marknadsmässiga villkor. Riksgäldskontoret svarar även för det statliga betalningssystemet. Det ska ge möjligheter till effektiva och säkra betalningar, ge god service till myndigheterna och bidra till en god kassahållning i staten. Det är under- och överskott i myndigheternas betalningar via detta system som ligger till grund för Riksgäldskontorets upplåning och skuldförvaltning.

MÅL

Riksgäldskontoret ska:

- sätta marknadsmässiga villkor på lån och placeringar till statliga myndigheter och vissa bolag; villkoren ska baseras på upplåningskostnaden på kapitalmarknaden
- verka för att det statliga betalningssystemet möjliggör effektiva betalningar, håller en hög säkerhet, är anpassat till statens redovisningssystem, tillgodoser statens informationsbehov och är konkurrensneutralt; ingen bank får gynnas framför någon annan
- verka för minskade räntekostnader i staten
- erbjuda myndigheterna en god service
- vidareutveckla statens betalningssystem.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Riksgäldskontoret ska redovisa:

- principerna för räntesättning
- uppnådda förbättringar i kvalitativa och, om möjligt, kvantitativa termer
- kundernas uppfattning om verksamhetens kvalitet och service
- större steg i utvecklingsarbetet och viktigare förslag till strukturella åtgärder och en analys av åtgärdernas effekter.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2004

- Nya ramavtal om betalningsförmedling har börjat användas.
- Nya ramavtal för betalkort och köpkort har upphandlats.
- Nya rutiner har tagits i drift för internstatliga betalningar mellan Riksgäldskontoret och myndigheterna.

IN- OCH UTLÅNINGEN ÖKADE 2004

Utlåningen till myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag ökade med 7,8 procent. Inlåningen under samma period ökade med 7,7 procent. Tabellen 4.1 visar hur in- och utlåningen fördelar sig på myndigheter, affärsverk och aktiebolag och på vissa enskilda kunder.

BETALNINGSVOLYMEN ÖKADE 2004

Sex banker förmedlar statliga betalningar: Föreningssparbanken, Nordea, SEB, Den Danske Bank, Svenska Handelsbanken och Riksbanken. Av dessa har staten ramavtal om betalningsförmedling för statliga myndigheter med Föreningssparbanken, Nordea och SEB. De övriga bankerna används av myndigheter som behöver banktjänster som inte ingår i ramavtalen. Tabell 4.2 visar betalningsvolymen fördelad på ramavtalsbanker och övriga banker.

Under 2004 ökade betalningsvolymerna med 2 procent. Framför allt är det betalningarna via ramavtalsbankerna som har ökat. Det gäller bl.a. Riksförsäkringsverkets utbetalningar av pensioner och bidrag, Centrala studiestödsnämndens utbetalning av studiestöd och Statens

Tre banker har ramavtal om betalningsförmedling för statliga myndigheter.

Tabell 4.1 UT- OCH INLÅNING, MILJONER KRONOR

	UTLÅNING			INLÅNING		
	Ställning 2004-12-31	Förändring 2004 %		Ställning 2004-12-31	Förändring 2004 %	
<i>Affärsverk</i>						
Luffartsverket	5 778	-1 435		0	0	
Sjöfartsverket	0	0		615	-7	
Statens Järnvägar	1 443	1 443		3 278	1 723	
Svenska Kraftnät	559	-106		0	0	
Summa affärsverk	7 780	-98	-1,2	3 893	1 716	91,0
<i>Aktiebolag</i>						
A-Train AB	1 000	0		0	0	
Botnia AB	4 880	2 015		0	0	
Jernhusen, SwedCarrier, Green Cargo	1 112	-138		0	0	
Saab	194	44		0	0	
Svedab	3 530	170		0	0	
Svenska Spel AB	0	0		1 550	-150	
Summa aktiebolag	10 716	2 090	22,8	1 550	-150	-7,8
<i>Myndigheter</i>						
Banverket	12 676	1 773		752	-472	
CSN	129 922	8 418		-26 ⁴	29	
FMV	16 138	1 414		-3 675 ⁴	92	
Fortifikationsverket	5 564	415		1 087	149	
Rundradiorörelsen	1 018	309		452	218	
PPM	1 697	-40		27 184 ³	-721	
Statens Fastighetsverk	7 248	1 300		260	31	
Vägverket	7 576	1 431		3 159	959	
Övriga myndigheter	28 322 ¹	-535		49 841 ²	4 169	
Summa myndigheter	210 160	14 485	7,4	79 034	4 455	5,9
Total summa	228 656	16 477	7,8	84 477	6 021	7,7

¹ Myndigheters lån till anläggningstillgångar ingår med 16,5 miljarder kronor.

² Myndigheters räntekonto ingår med 25,1 miljarder kronor.

³ Premiepensionsmedel från Riksförsäkringsverket.

⁴ Myndigheter har räntekonto med kreditram.

Tabell 4.2 BETALNINGSVOLYMER, MILJARDER KRONOR

	Betalningsvolym 2003			Betalningsvolym 2004		
	Totalt	Förändr. fr. 2002 %	%	Totalt	Förändr. fr. 2003 %	%
Inbetalningar	2 023	-70	-3	2 074	51	3
<i>Därav:</i>						
Ramavtalsbanker	1 765	-89	-5	1 804	39	2
Övriga banker	258	18	7	270	12	5
Utbetalningar	2 025	-62	-3	2 070	45	2
<i>Därav:</i>						
Ramavtalsbanker	1 424	-75	-5	1 728	304	21
Övriga banker	601	13	2	342	-259	-43
Totalt	4 048	-133	-3	4 144	96	2
<i>Därav:</i>						
Ramavtalsbanker	3 189	-164	-5	3 532	343	11
Övriga banker	859	31	4	612	-247	-29

Tabell 4.3 EXTERNA OCH INTERNA STATLIGA BETALNINGAR, MILJARDER KRONOR

	2002 *	2003	2004
Externa betalningar	2 785	2 851	2 982
Internstatliga betalningar	1 396	1 197	1 162
Samtliga betalningar	4 181	4 048	4 144

* Uppgifterna för 2002 har korrigerats för felaktigheter som upptäckts under året. Uppgifterna skiljer sig därmed något från de uppgifter som lämnades i Riksgäldskontorets årsredovisning 2002.

jordbruksverks utbetalning av jordbruksstöd. Som en följd av detta har betalningarna utanför ramavtalen minskat kraftigt.

Ramavtalsbanker och Riksgäldskontoret svarar nu för 85 procent av betalningsvolymen. Riksgäldskontoret har också förmedlat 11 procent till/från andra banker än ramavtalsbanker.

Det är de externa betalningarna som har ökat. De internstatliga betalningarna minskade något, se tabell 4.3.

KOSTNADER FÖR BETALNINGSFÖRMEDLINGEN

Kostnader för float förekommer inte längre

Från och med den 1 januari 2004 får bankerna betalt för sina tjänster genom fakturerbara transaktionsavgifter i stället för genom ränta på float. Staten har alltså inte längre några kostnader för float i betalsystemet.

En enkätundersökning visar att myndigheterna är mycket nöjda med Riksgäldskontorets tjänster och produkter.

Kraftigt minskade saldon över natten

Trots den borttagna floaten förekommer fortfarande saldon över natten på myndigheternas bankkonton, dock endast i mycken liten utsträckning, se tabell 4.4 som visar två likartade månader före och efter 1 januari 2004. De saldon som uppstår i dag beror främst på att betalningar sker så sent att de inte hinner slutföras under dagen.

Som ett led i att få bort ersättningen genom float betalas räntekompensation för de saldon som står kvar under natten. Under 2004 har ramavtalsbankerna sammanlagt betalat 21 miljoner kronor i sådan räntekompensation till Riksgäldskontoret.

Den genomsnittliga kostnaden för en statlig betalning är 1,47 kronor

Den samlade kostnaden för betalningsförmedlingen beror numera på

- antalet konton myndigheterna innehar i bankerna
- antalet statliga betalningar bankerna förmedlar
- vilken betaltjänst myndigheten använder.

Tabell 4.5 visar en beräkning av den genomsnittliga kostnaden 2004 för en statlig betalning och hur den varierar beroende på vilken bank som använts.

Att genomsnittskostnaden varierar kraftigt mellan bankerna beror dels på priset för betalningsförmedlingen, dels på hur myndigheterna använder bankernas tjänster. Nordea med postgirot används av många myndigheter som en "allsortimentsbank": man använder bara den banken och dess tjänster även om vissa av tjänsterna är dyrare än hos andra banker.

Vissa – framför allt större myndigheter – har i stället valt att välja mer fritt bland bankernas tjänster och därmed utnyttjat att bankerna har profilerat sig på olika typer av betaltjänster. Det har till exempel Riksförsäkringsverket, Centrala studiestödsnämnden och Skatteverket gjort. Dessa myndigheter har därvid minskat sina kostnader jämfört med om man hade valt bara en bank och dess betaltjänster.

Betalkostnaden per myndighet varierar

Ett tiotal större myndigheter står för över 90 procent av antalet betalningar och en nästan lika stor del av kostnaderna för betalningsförmedlingen, se tabell 4.6.

Riksförsäkringsverket, Skatteverket och Vägverket beordrar flest betalningar. Betalningarna avser utbetalning av pensioner, bidrag och skatter samt inbetalningar av skatter och avgifter.

Myndigheter med många anställda – till exempel Försvarsmakten, polisväsendet, Kriminalvårdsstyrelsen och Lunds universitet – har höga genomsnittskostnader per betalning beroende på att utbetalningar av löner och utskick av lönespecifikationer à 4,90 kronor är en så stor del av betalningsförmedlingen för dessa myndigheter.

Tabell 4.4 SUMMA SALDON ÖVER NATT, MILJARDER KRONOR

	Oktober 2003	Oktober 2004
Summa saldon under månaden	88,2	9,2
Maximalt kvarstående saldo över en natt	38,5	0,9

Tabell 4.5 KOSTNAD FÖR EN STATLIG BETALNING

Ramavtalsbank	Antal betalningar		Kostnad		Genomsnittlig kostnad, kronor
	Miljoner	%	Miljoner kr.	%	
Nordea (inkl. Postgirot)	59,2	49,4	126,6	71,8	2,14
Föreningssparbanken	38,8	32,4	30,8	17,5	0,80
SEB	21,8	18,2	19,0	10,8	0,87
Totalt 2004	119,8		176,4		1,47

Tabell 4.6 KOSTNAD PER MYNDIGHET FÖR EN BETALNING

Myndighet	Antal betalningar		Kostnad		Genomsnittlig kostnad, kronor
	Miljoner	%	Miljoner kr.	%	
Riksförsäkringsverket	58,2	48,6	64,2	36,4	1,10
Skatteverket	18,3	15,3	44,4	25,2	2,42
Vägverket	13,6	11,3	19,0	10,8	1,40
Centrala studiestödsnämnden	9,5	7,9	9,1	5,2	0,97
Statens pensionsverk	4,7	3,9	7,9	4,5	1,70
Försvarsmakten	2,0	1,7	4,0	2,3	1,96
Polisväsendet	1,5	1,3	3,7	2,1	2,45
Kriminalvårdsstyrelsen	0,5	0,4	1,1	0,6	2,46
Lunds universitet	0,4	0,3	1,1	0,6	2,63
Arbetsmarknadsverket	1,0	0,8	1,0	0,6	1,02
Övriga myndigheter	10,1	8,5	20,8	11,8	2,05
Totalt 2004	119,8		176,4		1,47

Särskilt dyrt att använda utbetalningskort

De fyra mest kostnadsdrivande banktjänsterna – utbetalningskort, RFV-kontoinsättningar, Inbetalningsservice OCR och lönespecifikationer – står för 70 procent av kostnaderna för de statliga betalningarna, se tabell 4.7.

RÄNTESÄTTNINGEN OFÖRÄNDRAD

Principerna för räntesättning på in- och utlåningskonton är oförändrad sedan tidigare år.

Riksgäldskontoret sätter marknadsmässiga villkor på lån och placeringar baserat på upplåningskostnaden på kapitalmarknaden. Det innebär att lån och placeringar marknadsvärderas vid såväl nyuppläggnings som vid förtida inlösen. Marknadsvärderingen baseras på priser på andrahandsmarknaden för statsskuldväxlar och nominella statsobligationer.

UPPNÅDDA FÖRBÄTTRINGAR

Nya avtal för betalningsförmedling

Övergången till de nya ramavtalen från den första januari 2004 har skett utan några större problem för flertalet myndigheter.

Den enskilt största förändringen är att bankerna nu fakturerar varje myndighet direkt för sina tjänster. Den ersättning som bankerna tidigare fick genom float märkte inte den enskilda myndigheten av. Den nya ersättningsformen har bl.a. fört med sig att antalet statliga bankkonton har minskat med ungefär 1 000 konton till cirka 4 200 konton. Vissa myndigheter har också för att minska kostnaderna valt andra betaltjänster än tidigare. Riksgäldskontoret söker fortlöpande få fler myndigheter att göra det. I vissa fall fordras dock att myndigheterna först måste anpassa sina interna system.

Ekonomiskt kan för 2004 bland annat konstateras att:

- genomsnittskostnaden för en statlig betalning är 1,47 kronor
- genomsnittskostnaden för en betalning varierar mellan bankerna från 0,80 till 2,14 kronor
- användningen av utbetalningskort och utskick av lönespecifikationer leder till höga utbetalningskostnader
- den totala statliga ersättningen till betalningsförmedlarna är 176 miljoner kronor
- ett tiotal myndigheter svarar för 90 procent av denna ersättning.

Förbättrad uppföljning av statliga betalningar

Det affärssystem, SITS, som myndigheterna kan använda för att följa upp kostnaderna för sina betalningar har under året vidareutvecklats. Myndigheterna kan nu få detaljerad information om använda banktjänster, antal transaktioner, betalningsflöden, avgifter och kostnader. Kostnadsberäkningar och andra analyser kan göras med hjälp av ett särskilt utvecklat analysverktyg i SITS.

Riksgäldskontoret skickar varje månad utfallsinformation till de mest betalningsintensiva myndigheterna och till regeringskansliet.

Nya avtal om betalkort

– nu också med inköpskort och resekonto

Den 30 september tecknades nya statliga ramavtal för betalkort och inköpskort. Bland nyheterna är att avtalen nu också omfattar inköpskort och samfakturerings-tjänsten resekonto.

Genom att använda inköpskort kan myndigheterna minska antalet inkommande fakturor; uppföljning och kontroll förbättras och kontantkassor kan slopas. På sikt kan myndigheten övergå till en helt elektronisk inköpsprocess.

Billigare internstatliga betalningar till och från Riksgäldskontoret

Under 2004 har en ny modell för omföringar mellan Riksgäldskontorets och myndigheternas konton införts. Genom den nya modellen automatiseras hanteringen av lån, placeringar och anslag. Hittills har cirka 70 myndigheter anmält intresse och gett oss i uppdrag att göra sådana omföringar. Modellen innebär en besparing eftersom internstatliga transaktioner inte längre behöver göras som betalningar via bankerna.

Tabell 4.7 KOSTNAD FÖR OLIKA BETALTJÄNSTER

Banktjänst	Antal betalningar		Kostnad		Genomsnittlig kostnad, kronor
	Miljoner	%	Miljoner kr.	%	
Utbetalningskort	4,2	3,5	47,3	26,8	11,26
RFV-kontoinsättningar	54,1	45,2	40,9	23,2	0,76
Löneutbetalning inklusive lönespecifikation	6,5	5,4	17,3	9,8	4,90
Inbetalningsservice OCR	18,6	15,5	16,1	9,1	0,86
Övriga tjänster	36,4	30,4	54,8	31,1	1,50
Totalt 2004	119,8		176,4		1,47

Modellen utvecklas för närvarande så att myndigheterna genom en webbtjänst själva ska kunna göra omföringar mellan sina konton hos oss. Affärssystemet SIBSYS kommer därmed att allt mer likna ett banksystem på webben. Arbetet med att införa en säkerhetslösning för denna tjänst har inletts. Den kommer att bli färdig under 2005.

KVALITET OCH SERVICE FORTFARANDE GOD

Varje år genomför Riksgäldskontoret en kundenkät om vilken uppfattning myndigheterna har om kvalitet och service i kontorets olika tjänster och produkter. Svaren har vägts ihop till ett totalindex – ett så kallat nöjdhetsindex. Det uppgick till 81 (av maximalt 100) vilket är ett bra resultat.

Information och kommunikation

Information, kommunikation och kontaktverksamhet är viktigt inte bara för att ge den service till myndigheterna som dessa önskar. Det ger också möjlighet att aktivt förmedla kunskaper och erfarenheter för att påverka och stimulera myndigheterna till att effektivisera sin finansiella verksamhet. Under året har Riksgäldskontoret därför bl.a. genomfört ett antal seminarier, den årligen återkommande Finansdagen samt deltagit vid den s.k. ESV-dagen med monter och presentationer. Tidningen Internbanksnytt används också fortlöpande med detta syfte och innehåller bl.a. information om nyheter, förändringar och pågående utvecklingsaktiviteter inom verksamhetsområdet.

Internationella uppdrag

Riksgäldskontorets kunskaper och erfarenheter efterfrågas även av andra än de direkt berörda myndigheterna/kunderna. Vi har flera gånger tillfrågats om att både nationellt och internationellt informera om vår verksamhet. Under året tecknades exempelvis ett samarbetsavtal med ESV

om ett projekt där vi ska informera Sida-personal om betalningssystem, riskhantering och likvidförvaltning på plats i ett antal utvecklingsländer.

UTVECKLING OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

Tjänsten för valutasäkring har utvecklats

Riksgäldskontoret har utvecklat tjänsten för valutasäkring av utlandsbetalningar. Kontoret tar inte bara över och hanterar myndigheternas valutarisken utan tillhandahåller i fortsättningen även den utländska valutan på terminens förfallodag.

Förslag om att införa nettokonton i betalningssystemet

Riksgäldskontoret har utarbetat ett förslag att det ska bli möjligt att använda nettokonton i den statliga betalningsverksamheten och att täckning/tömning av myndigheternas konton ska ske med nettobelopp. En betydande del av statens speciella krav i betalningsförmedlingen kan därmed tas bort. Det underlättar och leder till minskade kostnader. Däremot föreslås inte att kravet på bankerna att lämna bruttoinformation om betalningarna ska ändras. Ett 20-tal referensmyndigheter har genomgående ställt sig positiva till förslaget.

Nytt sätt att godkänna betaltjänster på internet

För att nå målet om hög säkerhet i betalningssystemet ska tjänster som används för att sända betalningsinformation via internet godkännas av Riksgäldskontoret. Under 2004 har vi sammanställt vilka krav tjänsterna ska uppfylla för att få användas. En leverantör ska i fortsättningen själv kontrollera sin tjänst. Resultatet av kontrollen ska redovisas i en deklARATION till oss. Om kraven är uppfyllda godkänner vi tjänsten.

MÅLUPPFYLLELSE

Riksgäldskontoret har uppfyllt målet för verksamhetsområdet Statens internbank under 2004. Det har bland annat skett genom en rad aktiviteter som syftat till effektiva och billiga statliga betalningar och en god kassahållning i staten.

GARANTIER & KREDITER

Riksgäldskontoret ska ställa ut och förvalta statliga garantiåtaganden samt tillhandahålla lån med kreditrisk enligt riksdagsbeslut. Garantiverksamheten finansieras genom riskbaserade avgifter antingen från garantitagarna eller genom statliga subventioner. Sett över en längre tid är målet att kostnaderna för infriande av garantier och för administration ska täckas av avgifterna. Garantiverksamheten är därmed helt avgiftsfinansierad till skillnad mot våra övriga verksamheter.*

MÅL

- Riksgäldskontoret ska bedriva sin garanti- och kreditverksamhet på ett effektivt sätt. Hanteringen av statens risktagande ska även i fortsättningen utvecklas och effektiviseras.
- Genom att bedöma och värdera ekonomiska risker, sätta avgifter och bestämma villkor, bevaka och driva in fordringar och annan hantering ska Riksgäldskontoret se till att statens risk i samband med garantier begränsas, att statens rätt tryggas och att uppföljning och redovisning sker.
- Garantier ska hanteras inom ramen för garantimodellen. Prissättningen ska ske enligt försäkringsmässiga principer. Risken ska begränsas och kostnaderna för garantiverksamheten ska över en längre tidsperiod motsvaras av dess intäkter (inklusive anvisade anslagsmedel).
- Riksgäldskontoret ska verka för att andra myndigheters garanti- och kreditverksamhet bedrivs effektivt.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Riksgäldskontoret ska redovisa:

- Garantiverksamhetens ekonomiska resultat och en analys av faktorer som påverkar detta. Riksgäldskontoret ska även redovisa vissa uppgifter om garantiverksamheten, se sid 57.
- Utestående lån där det utgår en kreditriskavgift.

I anslutning till årsredovisningen har Riksgäldskontoret lämnat en särskild rapport över ramar, utestående åtaganden, lån m.m.

Vi har infört nya värderingsmodeller och utförligare principer för prissättning, garantivillkor och riskuppföljning.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER 2004

Storleken på de förväntade förlusterna i garantiportföljen minskade med 27 procent, främst beroende på en positivare utveckling av trafiken över Öresundsbron, den riskbuffert som Nordiska Investeringsbanken infört och en fortsatt avveckling av kreditgarantierna för bostadsfinansieringsföretaget Venantius.

Värdet på kreditportföljen skrivs ned med 19 procent till följd av befarade förluster för tre av lånen. Dessa kreditrisker är inte omhändertagna eftersom det inte finns några anslagna medel för att täcka förluster när de uppstår. Detta aktualiserar åter behovet av ett tydligare regelverk för statens externa kreditgivning.

* Resultaträkning för verksamheten redovisas i not 1 i den finansiella delen.

Vi har infört nya värderingsmodeller och utförligare principer för prissättning, garantivillkor och riskuppföljning. Under året har även samordningen med övriga garanti- och kreditmyndigheter ökat.

KOSTNADSTÄCKNING I GARANTIVERKSAMHETEN

Reserveringar – ett mått på risken i våra garantiåtaganden

Som ett mått på risken i garantiåtagandena gör Riksgäldskontoret reserveringar för förväntade förluster. Reserveringarna ska jämföras med tillgångarna på de räntekonton som utgör garanti-reserv. Det är denna jämförelse som avses med begreppet kostnadstäckning.

Vår ordinarie garantiportfölj¹ på 64 miljarder kronor består huvudsakligen av ett fåtal stora objekt. Öresundsbron står för cirka 43 procent av hela det garanterade beloppet. Ur ett riskperspektiv är portföljen ännu mer koncentrerad, då reserveringarna för Öresundsbron är mer än tre fjärdedelar av den totala reserveringen för förväntade förluster.

Reserveringarna är sammanlagt 2,4 miljarder kronor, en minskning med 0,7 miljarder kronor sedan 31 december 2003. Dagens garanti-reserv, det vill säga de avgifter och subventioner som redan betalats in, är 1,6 miljarder kronor. Om man till detta lägger nuvärdet av de framtida avgifter och subventioner som förväntas inflyta (1,6 miljarder kronor) är garanti-reservens tillgångar 3,2 miljarder kronor.

Över en längre tidsperiod ska dessa tillgångar vara lika stora som de realiserade förlusterna/kostnaderna, det vill säga verksamheten ska uppvisa nollresultat. Att tillgångarna i dag överstiger reserveringarna beror på att det inte inträffat några större infrianden som tårt på garanti-reserven under de senaste åren. Endast en handfull mindre lantbruks- och glesbygdsgarantier har behövt infrias.

Behållningen i den separata garanti-reserven för Venantius är 543 miljoner kronor, vilket vida överstiger den nuvarande reserveringen på 50 miljoner kronor. När garantierna till Venantius i framtiden är helt avvecklade kommer denna separata reserv att kunna slutregleras.

Riskerna i Öresundsbroprojektet och nytt avtal

Under hösten 2004 har Riksgäldskontoret på nytt värderat Öresundsbroprojektet därför att

trafikvolym och vägtrafikintäkter ökat mer än förväntat. De nya beräkningarna innebär att vi minskar reserveringen för förväntad förlust från 2,6 till 1,9 miljarder kronor. Detta förändrar dock inte den av staten subventionerade garantiavgiften för Öresundsbro Konsortiet, ÖSK. De hittills inbetalda avgifterna är endast en dryg fjärdedel av reserveringsbehovet för den förväntade förlusten. Garantiavgiften ligger därför fast till och med år 2008 då den ska omprövas.

Beräkningarna utgår från en viss turordning för återbetalningarna mellan garantilånen och Riksgäldskontorets lån till Svensk-Danska Broförbindelsen AB, Svedab.

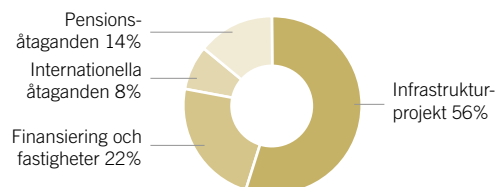
Trepartsavtalet mellan ÖSK och de två garanterna, Danmarks Nationalbank och Riksgäldskontoret, har skrivits om för att klarlägga vissa principiella frågor om roller, mandat och ansvarsfördelning.

*Vår ordinarie
garantiportfölj
på 64 miljarder
kronor består
huvudsakligen
av ett fåtal
stora objekt.*

Ny reservfond sänker risken i NIB-garantierna

De nordiska länderna² garanterar Nordiska Investeringsbankens, NIB, projektinvestering-lån. NIB skapade under året en reservfond som ska bära bankens kreditförluster upp till för närvarande 190 miljoner euro. Först därefter kan den statliga garantin åberopas, vilket gör att Riksgäldskontorets risk minskar. Staten har, som en subvention till NIB, redan betalt en garantiavgift som nu blivit för hög i förhållande till den risk som finns i det fortsatta åtagandet.

Diagram 5.1
GARANTIER PÅ 71 MILJARDER KRONOR 2004–12–31

Därtill kommer garantikapital till internationella finansieringsinstitutioner på 75 miljarder kronor utställda av finans- och utrikesdepartementen samt affärsverkens garantiåtaganden på 0,5 miljarder kronor.

Tabell 5.1 ÅTAGANDEN, RESERVERINGAR OCH TILLGÅNGAR FÖR DE TVÅ GARANTIRESERVERNA 2004–12–31, MILJONER KRONOR

	Garanti-åtaganden	Reserveringar för framtida garanti-förluster	Inbetalda garanti-avgifter	Framtida ännu ej betalda garantiavgifter
Den allmänna garanti-reserven	64 107	2 421	1 629	1 579
Garanti-reserven för Venantius	6 515	50	543	0

¹ Exklusive åtagandet på 6,5 miljarder kronor för Venantius, som har en egen garanti-reserv, och garantikapital på 75 miljarder kronor till internationella finansieringsinstitutioner, för vilka riksdagen beslutat om en särlösning från garantimodellen.

² Även de tre baltiska staterna är fr.o.m. 2005 medlemmar i NIB.

Nya och effektivare rutiner för uppföljning av riskerna i garanti- och kreditverksamheten ger en bättre överblick över de totala riskerna.

Riksgäldskontoret gör normalt inga återbetalningar av inbetalda premier men eftersom garantistrukturen ändrats, så att statens risk minskar, har vi valt att göra en delåterbetalning. Eftersom avgiften betalts av staten görs återbetalningen till statsbudgeten. Reserveringen för NIB-garantier minskar därmed med 73 miljoner kronor till 216 miljoner kronor.

Minskad risk för Venantiusgarantierna

Venantius har sålt en del fastigheter och avvecklat delar av sin låneportfölj så att nettoskulden nu är lägre. Det är därför mindre sannolikt att kreditgarantierna på 6,5 miljarder kronor kommer att behöva infrias. Reserveringen på 300 miljoner kronor från 31 december 2003 har därför minskats till 50 miljoner kronor.

EKONOMISKT ANSVARFULL HANTERING AV GARANTIER

Nya och ändrade garantier

Riksgäldskontoret har under året ställt ut en ny kreditgaranti för Fonden för den mindre skeppsfarten, 19 nya garantier för lånetransaktioner som ÖSK ingått samt 29 kreditgarantier till UD-anställda i samband med deras omstationeringar. Åtagandena har hanterats enligt garantimodellen.

En kapitaltäckningsgaranti utställd av Banverket och Vägverket för Svedab har genom regeringsbeslut undantagits från garantimodellen. Riksgäldskontorets ansvar för garantin har därmed upphört.

Garantilån bör bli lån hos Riksgäldskontoret

Riksgäldskontoret har föreslagit regeringen att de två statliga bolagen Stockholmsleders och Göteborgs Trafikleders statsgaranterade upplåning byts mot att Vägverket lånar direkt av oss. Förslaget skulle uppskattningsvis innebära en minskad total räntekostnad på i storleken 150 miljoner kronor för dessa vägprojekt.

Nya modeller för riskbedömning och nya rutiner för riskuppföljning

Under året har de modeller som används för riskbedömning och prissättning setts över, simuleringmodeller för några specifika engagemang tagits fram och en mer generell verktygslåda utvecklats för riskbedömning och prissättning. Ett av verktygen är en internratingmodell för att kvantitativt bedöma risken i olika företag och projekt. Vidare har ett dokument som behandlar ett antal policyfrågor kring bland annat prissättning och garantivillkor tagits fram.

Nya och effektivare rutiner för uppföljning av riskerna i garanti- och kreditverksamheten ger en bättre överblick över de totala riskerna.

Fortsatta återvinningar av fordringar

Arbetet med fordringar för infriade garantier har fortsatt och nya uppgörelser har träffats. Sedan garantimodellen infördes 1998 har 39 miljoner kronor återvunnits, varav 8 miljoner kronor under 2004. Resterande fordringar uppgår nu till 329 miljoner kronor. Möjligheterna till återvinning är dock små till följd av dåliga eller inga säkerheter och att många av gäldenärerna har en dålig betalningsförmåga.

LÅN MED KREDITRISK

Behov av en ny kreditmodell

Riksgäldskontoret har tidigare föreslagit att likartade principer som i dag gäller för garantihanteringen även införs för hanteringen av krediter. På så vis skulle statens totala åtaganden med kreditrisk kunna hanteras på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt.

En av de principer som vi föreslår är att riskavspeglande avgifter även ska tas på lån med kreditrisk. Under senare år har Riksgäldskontoret tagit ut avgifter för kreditrisken för flera lån i vår portfölj av externa krediter; däremot tar vi inte ut någon sådan avgift på de äldre lånen. De kreditriskavgifter som tas ut (6 miljoner kronor

under 2004) förs till statsbudgeten därför att det saknas en kreditmodell med en reserv för framtida kreditförluster. Skulle en kreditförlust uppstå i dag finns det inga anslag som täcker förlusten. Ett undantag är Svedab-lånet.

En konsekvens av att det saknas en kreditmodell är att det kan fattas beslut om utgifter i form av subventionerade krediter utan att kostnaden samtidigt behöver finansieras. På sikt innebär det att staten riskerar att bygga upp stora dolda underskott i sin externa kreditgivning.

Stora nedskrivningsbehov för framtida kreditförluster

Riksgäldskontoret har lån med kreditrisk på 10,7 miljarder kronor. Vi har tidigare redovisat lånen till nominella belopp. För att uppfylla de krav som gällande regelverk ställer redovisas lånen från och med 2004 till uppskattat verkligt värde. Det gäller i huvudsak infrastrukturobjekt. Tre av lånen behöver skrivas ned på grund av förväntade kreditförluster. Det sammanlagda reserveringsbehovet överstiger 2 miljarder kronor, varav Svedab-lånet står för 1,9 miljarder.

De två andra nedskrivningarna med 100 respektive 10 miljoner kronor gäller två lån på vardera 1 miljard kronor. Dels är det ett villkorslån till det privata bolaget A-Train AB, som driver Arlandabanan, dels ett i förhållande till övriga kreditgivare efterställt lån till det statligt ägda fastighetsbolaget Jernhusen AB.

Lånet till Svedab skrivs ned med 1,9 miljarder

De svenska landanslutningarna till Öresundsbron har byggts av Svedab och finansierats genom lån i Riksgäldskontoret. Lånet amorteras inte, utan byggs på med ränta, och är för närvarande cirka 3,5 miljarder kronor.

Svedab har ingen egen verksamhet som genererar intäkter utan återbetalningen av lånet är beroende av Öresundsbro Konsortiets (ÖSK) framtida resultat. Samma faktorer påverkar därför kreditrisken i Svedab-lånet som risken i garantierna till ÖSK. Därför har samma beräkningsmetodik använts för att bedöma riskerna både i Svedab-lånet och i garantilånen.

Ett centralt antagande som påverkar värderingsresultatet är i vilken ordning lånen ska återbetalas. Eftersom detta inte finns avtalat mellan ÖSK och Svedab måste RGK göra ett antagande. Våra beräkningar utgår från att Svedab-lånet börjar återbetalas först när de statsgaranterade lånen är lösta. Det är samma antagande som legat till grund för beräkningen av den garantiavgift som subventioneras via anslag på statsbudgeten.

Under dessa antaganden är risken för kreditförluster i Svedab-lånet enligt våra beräkningar mycket stor. Den förväntade återbetalningen är omkring 1,6 miljarder kronor. Det innebär att lånet behöver skrivas ned med 1,9 miljarder kronor.

Antagandet som ligger till grund för beräkningarna behöver nödvändigtvis inte vara det mest troliga, men beräkningen ger en rättvisande bild av statens totala risk. Skulle Svedab-lånet börja återbetalas tidigare än eller parallellt med garantilånen minskar risken i lånet, men då ökar risken i garantilånen och därmed behovet av ytterligare garantisubventioner.

Riksgäldskontorets eventuella förluster på lånet är säkrade via den tidigare nämnda kapitaltäckningsgarantin och anslag hos Vägverket och Banverket. På dessa anslag finns emellertid inga medel avsatta för kreditförluster vilket gör att staten som helhet är utsatt för en framtida kreditrisk. Riksgäldskontoret kommer därför att redovisa

Tabell 5.2 LÅN MED KREDITRISK 2004–12–31, MILJONER KRONOR

Låntagare	Låneram	Utestående lån	Nedskrivning för förväntade kreditförluster
A-Train AB	1 000	1 000	-100
Svedab	3 488 + räntor	3 530	-1 900
Botniabanan AB	15 000	4 880	
SJ AB	2 000		
Jernhusen AB	2 000	1 000	-10
Green Cargo AB	300		
Euromaint AB	425		
Swedcarrier AB	425	112	
Saab AB	350	194	
Summa		10 716	-2 010

Behovet av en ny kreditmodell gäller inte bara Riksgäldskontoret utan samtliga myndigheter som har rätt att ställa ut externa krediter.

statens nedskrivningsbehov för lånet. Även detta visar att det behövs en statlig kreditmodell eftersom det då skulle vara tydligt vem som har ansvaret för ett lån.

GARANTI- OCH KREDITHANTERINGEN HOS ANDRA MYNDIGHETER

Behov av reglering av statens externa krediter

Behovet av en ny kreditmodell gäller inte bara Riksgäldskontoret utan samtliga myndigheter som har rätt att ställa ut externa krediter. Vårt arbete de senaste åren med att peka på att det saknas regelverk, konsekvenserna av detta och de förslag till regelverk som vi presenterat, är ett led i vår strävan att verka för en effektiv garanti- och kredithantering inom staten.

Gemensam redovisning av kostnader och risker för statliga krediter

Riksgäldskontoret fick i mars 2004 i uppdrag av regeringen att samordna ett arbete med de andra garantimyndigheterna för att få till stånd en gemensam redovisning av kostnader och risker för statliga garantier. Arbetet pågår och ska redovisas senast den 15 mars 2005.

I regleringsbrevet för 2005 har regeringen, efter förslag från Riksgäldskontoret, gett oss i uppdrag att samordna ett arbete med CSN, NUTEK, Sida, Energimyndigheten och ESV för att få till stånd en gemensam redovisning av kostnader och risker för statliga krediter. Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2006.

Dessutom ska vi lämna underlag till Årsredovisning för staten 2004 avseende statliga krediter på motsvarande sätt som gäller i dag för statliga garantier.

Råd och stöd till andra myndigheter

Riksgäldskontoret ger löpande råd och stöd till de långivande myndigheterna och föreslår vid behov förändringar i syfte att uppnå en friskare lånestock.

FAKTARUTA

Förslag till en ny kreditmodell:

- Statlig kreditgivning regleras i budgetlagen. Gränsen mellan krediter och bidrag fastställs.
- En kreditförordning, med ungefär samma innehåll som gällande garantiförordning, införs.
- Antalet kreditgivande myndigheter begränsas.
- Dessa myndigheter ska värdera och prissätta kreditriskerna i utlåningen inom respektive ansvarsområde.
- Riskavspglande avgifter tas ut och redovisas på ett konto för att täcka framtida kreditförluster. Om riksdagen beslutar att avgiften ska subventioneras, anslås medel på statsbudgeten.
- Risken i redan utställda krediter värderas och prissätts för att krediterna ska kunna hanteras i det nya systemet.

MÅLUPPFYLLELSE

Målen för garantiverksamheten är uppfyllda. Målet om en effektiv kredithantering är delvis uppfyllt. Vi har tagit ut avgifter som avspeglar risken på de flesta lån under senare år, men det saknas fortfarande principer och ett regelverk för statens externa kreditgivning.

RISKER & SÅRBARHET

Riksgäldskontoret hanterar stora risker i förvaltningen av statsskulden. De övergripande riskerna styrs av beslut av regeringen, till exempel det årliga riktlinjebeslutet om statsskuldsvärdet. Men i Riksgäldskontorets löpande verksamhet uppstår även andra risker. I enlighet med regleringsbrevet beskriver vi här hur vi hanterar finansiella och operativa risker i verksamheten samt sårbarheten för olika typer av störningar.

VIKTIGA HÄNDELSER 2004

Riskavdelningen på Riksgäldskontoret har omorganiserats och har nu även ansvaret för informationssäkerheten. Detta ger en övergripande samordning av samtliga risker. Informationssäkerhetsarbetet har anpassats till en ISO-standard. Vi har under året även

börjat arbeta med en strukturerad riskhanteringsprocess som kommer att inbegripa samtliga risker som hanteras inom Riksgäldskontoret. Marknadspraxis håller på att förändras, framförallt när det gäller synen på operativa risker, i samband med att nya regelverk träder i kraft.

RISKHANTERING

MÅL

Riksgäldskontoret ska utöver vad som anges i regeringens riktlinjer

- sträva efter att uppnå bästa marknadspraxis i riskhanteringen
- se till att hanteringen av finansiella och administrativa risker uppfyller de relevanta krav som ställs i lagstiftningen för finansiella företag och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Riksgäldskontoret ska redovisa graden av måluppfyllelse. Om ett mål inte är uppfyllt ska orsakerna analyseras och planerade åtgärder för måluppfyllelse beskrivas.

Finansiella risker

De finansiella riskerna består av marknadsrisker och kreditrisker.

Marknadsrisk i den aktiva förvaltningen

Den aktiva valutaförvaltningens tillåtna risknivå fastställs i termer av Value at Risk (VaR) med kompletterande valuta- och räntelimit. VaR är ett riskmått som prognostiserar möjlig förlustnivå med en given sannolikhet under en bestämd tid. I den aktiva förvaltningen får VaR maximalt uppgå till 220 miljoner kronor med 95 procent sannolikhet under en dag. Syftet med VaR-limiten är att begränsa den totala risknivån. De kompletterande limiterna ska inskränka exponeringar till en given storlek och valuta.

En större utvärdering av VaR som styrande limit genomfördes under året. Räntelimiten visade sig då vara alltför restriktiv i förhållande till den totala risknivån. Begränsningen minskade därmed möjligheten att nå målsatt resultat på

För att minska kreditrisken har Riksgäldskontoret bland annat avtalat om säkerheter.

räntemarknaden. För att få en bättre balans mellan de kompletterande limiterna och VaR utökades därför ränterisklimiten med femtio procent. Valuta- och VaR-limiterna förblev oförändrade.

VaR kommer i och med förändringen att begränsa den totala risken i högre grad. Vi har sammantaget mycket positiva erfarenheter efter två års tillämpning av måttet. Modellen ger bland annat en god förståelse för den aktiva förvaltningens samlade marknadsrisker och av sambandet mellan avkastningskrav och risk.

Kreditrisker

Kreditrisken är risken att Riksgäldskontorets motpart inte kan uppfylla sina förpliktelser. Inom derivatverksamheten uppstår kreditrisker när marknadsvärdena på de swappar, terminskontrakt och optioner som vi ingått utvecklas i positiv riktning. Vi får då en fordran på våra motparter. Kreditrisker uppstår även i likviditetshanteringen när överskottsmedel kortsiktigt placeras hos banker eller i andra värdepapper än statspapper.

För att kontrollera kreditriskerna har Riksgäldskontoret infört limiter för exponering, motpartsrating och löptid på transaktioner. Vi har också avtalat med flertalet derivatmotparter om att ställa säkerhet för de risker som vi tar mot dem.

Operativa risker

För att samordna och effektivisera arbetet med samtliga risker som hanteras inom Riksgäldskontoret genomfördes en omorganisation den 1 mars 2004 där allt säkerhetsarbete integrerades inom ramen för kontorets riskhantering.

Vi har under 2004 anpassat informations-säkerhetsarbetet till ISO-standarden 177 99. Ett förslag till informationssäkerhetspolicy strukturerad efter denna standard färdigställdes i december. Under 2005 kommer riktlinjer och anvisningar att utarbetas.

Marknadspraxis inom området operativa risker är att kontinuerligt arbeta på ett strukturerat sätt för att identifiera, utvärdera, hantera och övervaka risker. Under hösten har vi även genomfört en översiktlig riskanalys för de operativa avdelningarna vilken ligger till grund för det fortsatta risarbetet. Vår avsikt är att ta fram en årlig återkommande rutin som omfattar samtliga steg i riskhanteringsprocessen.

MÅLUPPFYLLELSE

Regleringsbrevets mål är uppfyllt för finansiella risker (marknadsrisker och kreditrisker). Det är liksom i följande delvis uppfyllt för operativa risker. Orsaken är att det är svårt att identifiera någon tydligt etablerad marknadspraxis och att vår interna arbetsprocess ännu inte är fullt utvecklad. För att nå målet har vi under året påbörjat ett ISO-anpassat arbetssätt för informationssäkerhet och startat en årlig rutin för riskhantering som kommer att vidareutvecklas under 2005. Dessutom följer vi noga den förändring av marknadspraxis för operativa risker som nu sker.

Arbetet i samverkansområdet ska stärka vår förmåga att genomföra våra uppdrag även i svåra lägen.

SVÅRA PÅFRESTNINGAR & DET CIVILA FÖRSVARET

MÅL

Målet för verksamheten Svåra påfrestningar respektive Det civila försvaret är att samhällets grundläggande behov ska kunna upprätthållas även vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Riksgäldskontoret ska redovisa om och i så fall hur beroendet av el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system är en begränsning för att kunna behålla en godtagbar förmåga vid svåra påfrestningar på samhället i fred och vid höjd beredskap. Myndigheten ska också redovisa om ett angrepp med NBC-stridsmedel är en sådan begränsning.

Kartläggning och analys av sårbarheten

Riksgäldskontoret ingår i samverkansområdet för Ekonomisk Säkerhet (SOES), som Krisberedskapsmyndigheten upprättat. Arbetet i samverkansområdet ska stärka vår förmåga att genomföra våra uppdrag även i svåra lägen.

Aktiviteter 2004

- Kartläggning av informationssäkerheten i samarbete med Försvarets Radioanstalt. Kartläggningen resulterade i ett antal åtgärdsförslag som har tagits omhand i en handlingsplan.
- Kunskapsutbyte mellan Riksgäldskontoret och ett antal andra myndigheter. Aktiviteten har bidragit till att anpassa säkerhetsarbetet till arbetet i staten i stort.
- Risk- och sårbarhetsanalys med utgångspunkt från Krisberedskapsmyndighetens riktlinjer. Där redovisades bland annat beroendet av el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system samt av nyckelpersoner.

MÅLUPPFYLLELSE

Målet är delvis uppfyllt. Riksgäldskontoret arbetar aktivt inom samverkansområdet. Våra representanter har drivit det huvudsakliga arbetet med att ta fram SOES verksamhetsplan för perioden 2005–2008. En handlingsplan har tagits fram för de åtgärder som vi ska vidta under 2005.

PERSONAL & KOMPETENSUTVECKLING

MÅL

Riksgäldskontoret ska verka för en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Riksgäldskontoret ska redovisa:

- i vilken omfattning målen för kompetensförsörjning under 2004 har uppnåtts
- åtgärder som har vidtagits
- vilka mål som gäller för kompetensförsörjningen under 2005 respektive 2006–2007.

Redovisningen ska i första hand fokusera på personalens ålderstruktur, könsfördelning, rörlighet samt myndighetens arbete för att främja etnisk och kulturell mångfald. Redovisningen ska göras för grupper av anställda inom de tre kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens om så är lämpligt. Målen för kompetensförsörjningen ska ha en klar och tydlig koppling till myndighetens mål för verksamheten, nuvarande kompetensförsörjning och bedömning av arbetsmarknadsläget. Målen ska vara konkreta och uppföljningsbara.

Riksgäldskontoret ska vara en god arbetsgivare med förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare utifrån verksamhetens behov.

VIKTIGA HÄNDELSER 2004

Under 2004 har medarbetarsamtalet vidareutvecklats som ett verktyg för dialogen mellan ledare och medarbetare. Utvärderingarna visar att det är ett uppskattat hjälpmedel för att växa och utvecklas i organisationen. Som ett ytterligare led i mål- och värderingsarbetet har direktionen genomgått ett omfattande ledarutvecklingsprogram. Vi har också startat en serie mångfaldsseminarier.

GOD PERSONALFÖRSÖRJNING AV STÖRSTA VIKT

En kompetent och kunnig personal är den viktigaste förutsättningen för en effektiv verksamhet. Riksgäldskontoret måste därför vara en god arbetsgivare som har förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare.

En långsiktig strategi för rekrytering

Rekryteringsläget var fortsatt mycket gott under 2004 men konkurrensen kommer att öka när arbetsmarknaden förbättras. Även den demografiska utvecklingen kan förväntas leda till en ökad konkurrens om medarbetare.

Riksgäldskontoret håller därför på att utveckla en långsiktig strategi för rekrytering. Den kommer även att ta hänsyn till köns- och åldersfördelning, mångfald med mera.

Utveckla och behålla genom karriär- och kompetensutveckling

Vår ambition är att Riksgäldskontorets medarbetare ska vara så kompetenta och attraktiva att de efterfrågas av våra konkurrenter, men att de ska trivas så bra att de väljer att stanna. För att nå detta ska det finnas möjligheter till karriär och utveckling hos oss både för chefer och specialister.

Under 2004 investerade Riksgäldskontoret 17 000 kronor per anställd i kvalificerad kompetensutveckling (se tabell 6.1). Utbildning i finansiell ekonomi och IT dominerade. Vi genomförde också en skrivkurs för att få ett enklare och tydligare språk samt en kurs i att använda rösten på ett bättre och skonsammare sätt.

UTVECKLING AV MEDARBETARSAMTAL

Samarbetet på arbetsplatsen ska präglas av öppenhet, respekt och jämbördighet. Vi har därför fortsatt det mål- och värderingsarbete som vi inledde 2003. Medarbetarsamtalet har getts en central roll i relationen mellan chef och medarbetare. Varje medarbetares kompetens och ansvarskänsla ska tas till vara och han eller hon ska erfaras att det finns möjlighet att bidra i att utveckla Riksgäldskontoret till en stimulerande arbetsplats.

Båda parter – chef och medarbetare – ges ett aktivt ansvar för samtalet. Alla anställda bjöds därför in till seminarier. Syftet med dessa var att öka medvetenheten om det gemensamma ansvaret för medarbetarsamtalens kvalitet.

Medarbetarsamtalet har utvärderats. Erfarenheterna är genomgående mycket positiva.

DET GODA LEDARSKAPET

Som en del av mål- och värderingsarbetet har samtliga avdelningschefer genomgått ett utvecklingsprogram med fokus på det goda ledarskapet, den egna individen som chef och ledare samt ledningsfilosofi och ledarskap i praktiken.

Under 2004 investerade Riksgäldskontoret 17 000 kronor per anställd i kvalificerad kompetensutveckling. Utbildning i finansiell ekonomi och IT dominerade.

Ledarskapsutvecklingen kommer att fortsätta under 2005 och även inkludera gruppchefer.

FLER KVINNOR ÄN MÄN PÅ RGK

Riksgäldskontoret hade 144 medarbetare vid ingången av 2005. Av de anställda är 60 procent kvinnor och 40 procent män. I ledande befattningar är 57 procent kvinnor och 43 procent män. Akademisk examen har 68 procent av medarbetarna.

ANSTÄLLNINGSTIDEN ÖKADE

Den genomsnittliga anställningstiden under 2004 är 9,7 år och genomsnittsåldern 43,5 år. Motsvarande siffror för 2003 var 9,1 år respektive 42,4 år. Åldersfördelning framgår av tabell 6.2.

PERSONALRÖRLIGHETEN ÖKADE NÅGOT

Tio personer lämnade Riksgäldskontoret under året. Sju nyanställdes, varav tre chefer och fyra handläggare/specialister (se tabell 6.3 och 6.4). Personalomsättningen var sju procent, vilket är två procentenheter högre än 2003.

Tabell 6.1 UTBILDNINGSKOSTNAD 2004

	Kvinnor	Män	Total kostnad
Språk	32 640	4 500	37 140
IT	278 400	302 153	580 553
Ekonomi/finans/revision	123 886	335 623	459 509
Juridik	80 163	6 233	86 396
Human Resources	129 175	29 000	158 175
Övrigt	98 035	47 511	145 546
Total	742 298	725 020	1 467 319

Tabell 6.2 ÅLDERSFÖRDELNING 2004

	Yngre än 30 år	30–49 år	50 år och äldre
Antal	8	89	48

Riksgäldskontorets miljöpolicy lägger tonvikten på resor, återanvändning, pappersförbrukning, energi, utrustning och krav på att leverantörer ska en skriftlig miljöplan.

Tabell 6.3 ANTAL ANSTÄLLDA SOM BÖRJAT SIN ANSTÄLLNING 2000–2004

Personalgrupp	2000	2001	2002	2003	2004	Summa
Chefer	–	1	2	2	3	8
Handläggare/specialister	20	26	12	9	4	71
Assistenter/motsv. stödpersonal	–	1	4	–	–	5
Summa	20	28	18	11	7	84

Tabell 6.4 ANTAL ANSTÄLLDA SOM SLUTAT SIN ANSTÄLLNING 2000–2004

Personalgrupp	2000	2001	2002	2003	2004	Summa
Chefer	1	1	1	2	1	6
Handläggare/specialister	20	15	11	2	7	55
Assistenter/motsv. stödpersonal	5	3	4	3	2	17
Summa	26	19	16	7	10	78

Tabell 6.5 SJUKFRÅNVARO 2004

Personalgrupp	% ¹
Kvinnor	5,9
Män	0,6
Anställda yngre än 30 år	0,8
Anställda 30–49 år	2,2
Anställda 50 år och äldre	7,1
Totalt alla anställda	3,8 ²

¹ Sjukfrånvarotid/total ordinarie tid för respektive grupp.

² Av den totala sjukfrånvaron utgjorde 75% långtidssjukskrivningar på 60 dagar eller mer.

ARBETSMILJÖ OCH FRISKVÅRD

Satsningen på friskvård och hälsofrågor fortsatte under 2004 genom bl.a. friskvårdstimme på arbetstid och bidrag till friskvårdskostnader. Alla anställda har också genomgått hälsoundersökning under året. Den totala sjukfrånvaron på Riksgäldskontoret var 3,8 procent (tabell 6.5). Korttidsfrånvaron var låg. Andelen långtidssjuka, det vill säga som varit frånvarande 60 dagar eller mer, är 75 procent av den totala sjukfrånvaron. Samtliga långtidssjuka är kvinnor som är 50 år eller äldre. Aktiv rehabilitering har bedrivits under året.

FORTSATT SATSNING PÅ ÖKAD MÅNGFALD

Riksgäldskontoret har inlett ett mångfaldsarbete genom seminarier i mångfaldskunskap med fokus på etnisk diskriminering. Seminarierna kommer att fortsätta under 2005.

YTTRER MILJÖARBETE

Riksgäldskontorets miljöpolicy lägger tonvikten på resor, återanvändning, pappersförbrukning, energi, utrustning och krav på att leverantörer ska en skriftlig miljöplan.

MÅLUPPFYLLELSE

Riksgäldskontoret har uppfyllt målet för kompetensförsörjning för 2004. Den planerade kompetensutvecklingen har genomförts. Ett speciellt fokus har varit mångfalds- och jämställdhetsfrågor vilket riktat sig till samtliga medarbetare. Vi har haft många sökande till våra lediga tjänster och kunnat rekrytera kompetent personal. Rekryteringsläget är gott även för 2005. Målen för kompetensutveckling för 2005 respektive 2006–2007 kommer att utarbetas när de individuella utvecklingssamtalen är genomförda och när den kartläggning som nu sker av kompetensutvecklingen är klar. Målen kommer att vara klara under det första kvartalet 2005.

FINANSIELL REDOVISNING

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (SFS 2000:605). Statsskulden redovisas enligt principerna i Riksgäldskontorets regeringsrapport (Fi2002/2930). Regeringen beslutade detta i Riksgäldskontorets regleringsbrev för budgetåret 2003. Räkenskapshandlingarna omfattar resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys samt noter.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER	40
FÖRTYDLIGANDEN AV VISSA SAMBAND I REDOVISNINGEN	41
RESULTATRÄKNING	42
BALANSRÄKNING	43
FINANSIERINGSANALYS	44
ANSLAGSREDOVISNING	46
NOTER	47
ERSÄTTNINGAR OCH ANDRA FÖRMÅNER TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE INOM RIKSGÄLDSKONTORET	59
STYRELSENS GODKÄNNANDE AV DENNA ÅRSREDOVISNING	60

Resultaträkningen redovisar i sammandrag Riksgäldskontorets samtliga kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag Riksgäldskontorets tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar Riksgäldskontorets redovisning mot statsbudgetens utgiftsanslag och inkomsttitlar. Finansieringsanalysen visar hur verksamheten har finansierats och hur Riksgäldskontorets likvida ställning har förändrats.

Undantag från ekonomiadministrativa regler

Garantiverksamheten är undantagna reglerna i 23 § i kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188) vad gäller bestämmelser om förfarande vid mer än 10 procents ackumulerat överskott i den

avgiftsbelagda verksamhetens omsättning. Garantiverksamheten och statens internbank omfattas inte av 7 § Avgiftsförordningen (1992:191) om samrådsskyldighet om avgifter.

Avrundning av sifferuppgifter

I årsredovisningen avrundas samtliga sifferuppgifter enligt gängse princip. Delsummor i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få totalsummorna att stämma. Vid summering av avrundade delsummor i tabeller och uppställningar kan därför i vissa fall totalsumman avvika.

Brytdag

Brytdagen, dvs. när den löpande bokföringen för 2004 avslutades, var den 10 januari 2005.

Förändring av redovisningsprinciper för statsskulden

Från och med september 2004 bruttoredovisas terminer i statsskulden vilket påverkar fördelning mellan i svenska kronor och valuta. Däremot påverkas inte den totala skuldens storlek, förändringen är av bokföringsteknisk karaktär. Jämförelseuppgifterna för 2003 har justerats för statsskulden.

REDOVISNINGSGÄLD- OCH VÄRDERINGS- OCH

Bokförings- och utgiftsmässiga principer

Riksgäldskontoret tillämpar bokföringsmässig redovisning i resultaträkningen. Anslagsredovisning sker enligt utgiftsmässiga principer. Eftersom avräkningen mot anslaget sker utgiftsmässigt uppstår en periodiseringseffekt som påverkar årets kapitalförändring. En beskrivning av de olika principernas konsekvenser för redovisningen redogörs för under rubriken Förtydligande av vissa samband i redovisningen.

Låneinstrument

Samtliga instrument värderas och redovisas till nominellt slutvärde. Instrumenten redovisas till det belopp som ska betalas på förfallodagen. Instrument i utländsk valuta är värderade till bokslutsdagens valutakurser.

Över- och underkurs vid emission

Skillnaden mellan likvidbeloppet och det nominella beloppet vid en emission består bl. a. av en över- eller underkurs. Är marknadsräntan högre än kupongräntan enligt lånevillkoren, emitteras lånet till en underkurs, dvs. långivaren betalar ett lägre belopp än obligationens nominella belopp. Och motsatt om marknadsräntan är lägre än kupongräntan.

Över- eller underkursen resultatförs och avräknas anslaget räntor på statsskulden enligt utgiftsmässig princip. Enligt bokföringsmässig princip balanseras över- eller underkursen (som en periodavgränsningspost) och intäktsförs respektive kostnadsförs i resultaträkningen, fördelat över lånets löptid.

Ränta vid emission

I likvidbeloppet ingår normalt också betalning för

ränta. Den avser perioden från senaste ränteutbetalningen till emissionstillfället. Räntan resultatförs och avräknas anslaget räntor på statsskulden enligt utgiftsmässig princip.

Realiserade kursvinster och -förluster

Vid repotransaktioner eller vid uppköp av obligationer redovisas skillnad mellan likvidbelopp och bokförd skuld som realiserad kursvinst eller -förlust.

Återköpsavtal (repor)

Riksgäldskontoret genomför transaktioner med återköpsavtal (repor) i emitterade lån. Genomförda repotransaktioner i lån emitterade av Riksgäldskontoret ökar/minskar aktuellt lån under statsskulden. Genomförda repotransaktioner i lån emitterade av andra låntagare redovisas som kortfristiga placeringar och ingår inte i statsskulden.

Uppköp av obligationer

Riksgäldskontoret köper upp obligationer i utestående lån. Uppköp av obligationer tillhörande lån emitterade av Riksgäldskontoret, betraktas som en förtida amortering och minskar därför aktuellt lån under statsskulden.

Uppköpta premieobligationer redovisas däremot som anläggningstillgångar ända tills inlösen sker.

Dagslån

Riksgäldskontoret lånar på dagslånemarknaden för att hantera kortfristiga förändringar i lånebehovet. Dagslån redovisas under statsskulden.

Värdering av fordringar och skulder i utländsk valuta m.m.

Fordringar och skulder i utländsk valuta är värderade till bokslutsdagens valutakurser. Se även realiserade valutakursförändringar nedan.

Orealiserade valutakursförändringar

Redovisade orealiserade valutakursförändringar avser skillnaden mellan bokfört anskaffningsvärde för skulden (i utländsk valuta) som är redovisad i svenska kronor och den värdering som görs till gällande valutakurser. Den orealiserade valutakursändringen ingår i statsskulden. Förändringen av valutaskuldens värdering redovisas i resultaträkningen.

Realiserade valutakursförändringar

När en skuld eller fordran i utländsk valuta förfaller till betalning, redovisas skillnaden mellan bokfört anskaffningsvärde för skulden (i svenska kronor) och betalningen som en realiserad valutakursförändring i resultaträkningen.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet och avskrivs linjärt med 3, 5 eller 10 år baserat på dess ekonomiska livslängd. Investeringens totala anskaffningsvärde skall också överstiga 10 000 kronor för att redovisas som anläggningstillgång.

Immateriella anläggningstillgångar

Som immateriella anläggningstillgångar redovisas utvecklingskostnader som är av väsentligt värde för Riksgäldskontorets verksamhet under kommande år. Under året har kostnader i två större projekt redovisats som immateriella anläggningstillgångar.

Värdering av övriga fordringar och skulder

Övriga tillgångar och skulder, d.v.s. andra tillgångs- och skuldposter än de som beskrivits ovan, redovisas till anskaffningsvärde. Fordringar tas upp till det belopp som beräknas inflyta.

Finansieringsanalysen

Finansieringsanalysen följer uppställningsformen enligt förordning om årsredovisning och budgetunderlag, anpassad till Riksgäldskontorets verksamhet. I Riksgäldskontorets finansieringsanalys redovisas vissa flöden enligt den s.k. indirekta metoden, som innebär att kassaflödet tas fram genom att samtliga intäkter och kostnader enligt resultaträkningen korrigeras för förändringar av fordringar och skulder. Vissa faktiska betalningar redovisas enligt direkt metod, exempelvis räntor på statsskulden. Finansieringsanalysen kan därför inte direkt stämmas av mot resultaträkningens poster och balansposternas förändring.

Affärsdagsredovisning

Riksgäldskontoret tillämpar affärsdagsredovisning. Det innebär att transaktioner påverkar den

redovisade statsskulden på affärsdagen, dvs. när avtal ingås och inte när betalning sker.

Interna fordringar och skulder

Eliminering av fordringar och skulder gentemot Statens internbank (avdelning inom Riksgäldskontoret), som handhar samtliga myndigheters (inklusive Riksgäldskontorets) räntekonton och lån till anläggningstillgångar, har inte gjorts. Denna princip gäller sedan 1999 och innebär att informationen om Riksgäldskontorets egna räntekonton och lån till anläggningstillgångar i årsredovisningen blir tydlig (se not 15, 22 och 27).

FÖRTYDLIGANDEN AV VISSA SAMBAND I REDOVISNINGEN

Två redovisningsprinciper – kostnadsmässig och utgiftsmässig

Redovisningsprincipen att utgifter och inkomster avräknas anslagen innebär att s.k. periodiseringar enligt kostnadsmässig redovisning, såsom realiserade valutakursdifferenser, upplupna räntekostnader etc., inte avräknas anslagen. Se Kostnader och finansiering i resultatredovisningen.

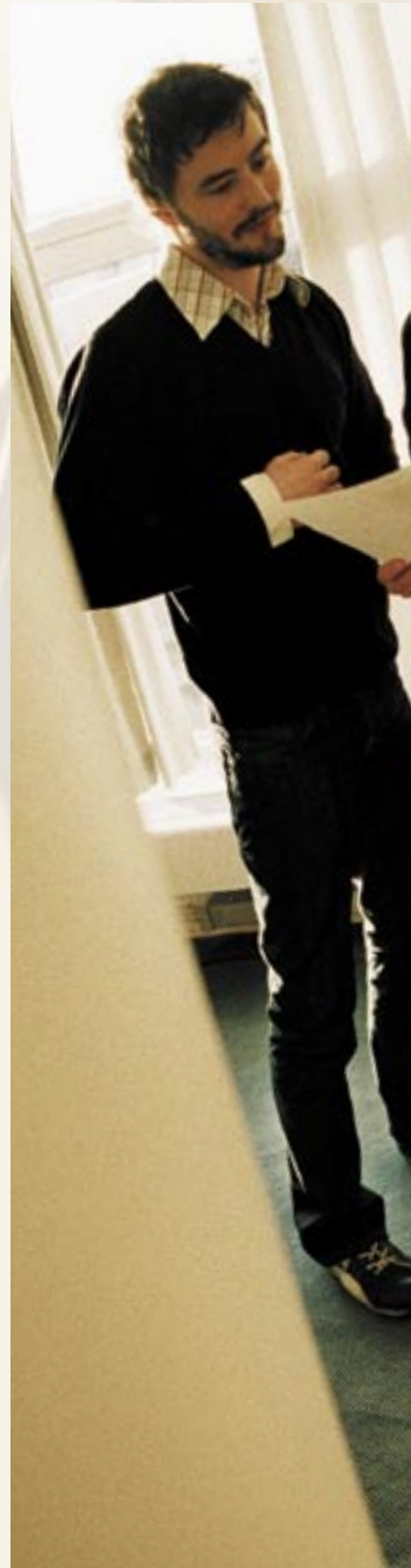
Kassamässig redovisningsprincip

Det finns också en tredje princip som är central för Riksgäldskontoret, nämligen den kassamässiga principen. Lånebehovet tas fram enligt kassamässiga principer. Utfallet för anslaget Räntor på statsskulden skiljer sig därför mellan presentationerna av anslagsredovisningen och lånebehovet.

RESULTATRÄKNING (NOT 1)

1 000-tal kronor	not	2004-12-31	2003-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		54 033 906	41 676 593
Intäkter av anslag för garantisubventioner		71 400	1 400
Intäkter av avgifter från garantier och krediter		198 520	293 225
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	47	25
Ränteintäkter räntekonto		48 336	64 853
Summa verksamhetens intäkter		54 352 208	42 036 096
Verksamhetens kostnader			
Finansiella kostnader för förvaltning av statsskulden			
Räntekostnader	3	-78 989 411	-82 981 717
Ränteintäkter	3	35 746 049	39 739 599
Över-/underkurs vid emission	4	8 653 877	3 432 498
Realiserade kursförändringar	5	-13 480 016	-3 810 903
Realiserade valutakursförändringar	6	-5 106 432	-4 366 264
Orealiserade valutakursförändringar	6	9 617 207	18 465 431
Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster		6 742	13 033
Provisionsintäkter/avgifter för obligationer		0	14
Provisioner till banker m. fl.	7	-125 034	-156 111
Summa		-43 677 017	-29 664 421
Övriga verksamhetskostnader			
Personalkostnader	8	-85 899	-88 383
Lokalkostnader		-15 991	-16 569
Omvärdering av lån med kreditrisk		-2 010 000	0
Omvärdering av garantifordringar		362	9 272
Återbetalning av subventionerade garantiavgifter		-73 074	0
Reservering för framtida garantiförluster	9	930 800	1 939 700
Kostnader för utbetalning av garantisubvention		-71 400	-1 400
Övriga driftkostnader	10	-157 207	-127 840
Räntekostnader		-306	-329
Avskrivningar	13	-5 474	-5 227
Summa		-1 488 189	1 709 224
Summa verksamhetens kostnader		-45 165 207	-27 955 197
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten		15 942	-51 829
Intäkter av uppbörd		3 750 000	3 300 244
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten		-3 765 624	-3 316 974
Summa uppbördsverksamhet		318	-68 559
Periodens kapitalförändring	11	9 187 320	14 012 340

Jämförelseuppgifterna för posterna intäkter av anslag, intäkter av anslag för garantisubventioner samt intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten har justerats. Övriga justeringar kommenteras i tillhörande not.

BALANSRÄKNING

1 000-tal kronor	not	2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar		5 791	1 265
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete	12	5 791	1 265
Materiella anläggningstillgångar		20 539	13 918
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	13	20 539	13 918
Finansiella anläggningstillgångar		229 301 493	218 631 855
Andra långfristiga värdepappersinnehav	14	2 654 888	6 369 121
Långfristiga fordringar hos andra myndigheter	15	217 812 555	203 523 009
Andra långfristiga fordringar	16	8 834 050	8 739 726
Fordringar		3 760 782	6 062 775
Kundfordringar	17	4 354	111 714
Fordringar hos andra myndigheter	18	1 780 951	1 726 913
Övriga fordringar	19	1 975 477	4 224 149
Periodavgränsningsposter		22 589 881	25 807 870
Förutbetalda kostnader	20	12 175 235	15 114 908
Övriga upplupna intäkter	21	10 414 646	10 692 961
Avräkning med statsverket		1 110 924 103	1 066 338 419
Avräkning med statsverket	22	1 110 924 103	1 066 338 419
Kortfristiga placeringar		0	7 469 000
Värdepapper och andelar		0	7 469 000
Kassa och bank		2 243 719	2 098 404
Kassa och bank	23	2 243 719	2 098 404
SUMMA TILLGÅNGAR		1 368 846 307	1 326 423 506
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital		-47 134 652	-55 272 080
Statskapital	24	2 718 557	3 768 449
Balanserad kapitalförändring	25	-59 040 529	-73 052 869
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	11	9 187 320	14 012 340
Avsättningar		2 471 000	3 401 800
Reservering för framtida garantiförluster	9	2 471 000	3 401 800
Statsskulden	26	1 257 335 335	1 228 835 218
Lån i svenska kronor		956 339 790	897 915 100
Lån i utländsk valuta		300 995 545	330 920 118
Skulder m.m.		106 517 738	94 000 402
Skulder till andra myndigheter	27	83 174 673	76 792 518
Leverantörsskulder		26 576	23 252
Övriga skulder	28	23 316 488	17 184 632
Periodavgränsningsposter		49 656 887	55 458 166
Upplupna kostnader	29	25 950 903	30 801 226
Övriga förutbetalda intäkter	30	23 705 984	24 656 939
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 368 846 307	1 326 423 506
Ansvarsförbindelser			
Garantiåtaganden utan reservering för framtida garantiförluster	31	76 883 984	85 230 416
Skuldbevis	32	5 856 213	7 381 787
Inskrivna spar- och premieobligationer	33	1 400	1 478

FINANSIERINGSANALYS

Finansieringsanalysen visar hur verksamheten har finansierats och hur Riksgäldskontorets likvida ställning har förändrats.

1 000-tal kronor	2004	2003
Drift		
Kostnader		
Räntor på statsskulden, m.m.	-114 144 724	-113 405 510
Förvaltningsutgifter	-456 180	-430 674
Infriande av garantier	-969	-2 463
Garantisubventioner	-71 400	-1 400
EU-avgifter	-26 054 600	-24 347 715
	-140 727 875	-138 187 762
Finansiering genom intäkter och avgifter		
Räntor på statsskulden, m.m.	61 465 043	76 081 941
Återvunna garantier	7 700	7 438
Avgifter och ränteintäkter	246 278	356 884
Garantier och krediter		
Övriga inkomster	625	1 218
EU-avgifter från myndigheter	26 876 308	18 463 997
	88 595 954	94 911 477
Finansiering från statsbudgeten		
Anslagsmedel som erhållits för drift	54 100 604	41 672 480
Medel som överförts till inkomsttitlar från drift		-68 560
Ökning(+)/minskning(-) av statskapital	-1 049 892	719 334
	53 050 712	42 323 254
Finansiering genom skulddispositioner		
Ökning(-)/minskning(+) av kortfristiga fordringar	1 256 777	-1 290 189
Ökning(+)/minskning(-) av kortfristiga skulder	4 919 545	-796 691
	6 176 322	-2 086 880
Kassaflöde från drift	7 095 113	-3 039 911
Investeringsverksamhet		
Investeringar i		
- materiella anläggningstillgångar	-12 095	-10 185
- immateriella anläggningstillgångar	-4 526	-1 265
	-16 621	-11 450
Finansiering		
Lån från Riksgäldskontoret	579	7 757
- amorteringar	-4 702	-5 513
Anslagsmedel som erhållits för amorteringar	4 702	5 513
	579	7 757
Kassaflöde till investeringsverksamhet	-16 042	-3 692

fortsättning från föregående sida

1 000-tal kronor	2004	2003
Låneverksamhet		
Täckning av underskott på statsverkets checkräkning	-36 237 655	-27 901 854
Minskning (+) av behållningar på räntekonto	29 169 057	25 387 243
In- och utlåning		
Minskning (-) av inlåning	5 941 268	4 338 790
Ökning (-) av utlåning	-16 393 871	-16 672 799
	-10 452 603	-12 334 009
Finansiering genom upplåning		
Ökning (+)/minskning (-) av upplåning		
- statsobligationslån	55 586 829	54 760 488
- statskuldväxlar	-1 770 469	19 718 496
- dagslån	3 192 000	-4 926 000
- premieobligationer	-500 000	-2 200 000
- riksgäldskonto	-40 462	-17 205
- riksgäldsspar	1 645 051	2 169 796
Upplåning i svenska kronor	58 112 949	69 505 575
Upplåning i utländsk valuta	-29 612 833	-44 898 250
Finansiering genom skulddispositioner		
Ökning (-)/minskning (+) av		
- uppköpta obligationer	73 883	546 662
- bostadsobligationer	3 640 350	12 706 814
- dagslån och placeringar	7 469 000	-7 469 000
Ökning (+)/minskning (-) av		
- skuldskötselinstrument	13 498	-2 057
- övriga kortfristiga skulder	-429 445	2 252 440
	10 767 285	8 034 859
Påverkan från valutakursförändringar	9 658 837	17 711 683
Kassaflöde från låneverksamhet	31 405 038	35 505 247
Uppbördsverksamhet		
Intäkter av avgifter mm samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	15 942	16 731
Erhållen uppbörd	3 750 000	3 300 244
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	-317	-2
Inbetalningar i uppbördsverksamheten	-3 765 624	-3 316 974
Kassaflöde från uppbördsverksamhet	0	0
Förändring av likvida medel	38 484 109	32 461 643
Specifikation likvida medel		
Likvida medel vid årets början	33 511 622	1 049 978
Ökning (+)/minskning (-) av		
- kassa och postgiro	-19 433	-265 780
- tillgodohavande på räntekonto	156 674	204 129
- banktillgodohavanden	8 073	-72 840
Ökning (+)/minskning (-) av		
- fordran till statsverket	38 338 794	32 596 135
Förändring av likvida medel	38 484 109	32 461 643
Likvida medel vid årets slut	71 995 731	33 511 622

ANSLAGSREDOVISNING

Anslagsredovisningen omfattar en redovisning och specifikation av utfallet på de inkomstitlar och anslag på statsbudgeten som Riksgäldskontoret under budgetåret har disponerat.

Redovisning mot statsbudgetens inkomstitlar (1 000-tal kronor)

Inkomstittel	Benämning	Utfall per 31 dec. 2004
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	6 354
2153	Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	3 676 926
2557	Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	9 270
2811 12	Återbetalning av garantiavgifter från Nordiska investeringsbanken	73 074
Summa		3 765 624

Redovisning mot statsbudgetens anslag (1 000-tal kronor)

Anslag		Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Saldo 31 dec. 2004
26 92:1	Räntor på statsskulden ¹		47 534 000		47 534 000	-52 596 424	-5 062 424
26 92:3	Provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning ¹		140 000		140 000	-120 743	19 257
2 2:3	Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader, anslagspost 1	23 720	261 336	-18 210	266 846	-266 846	0
	anslagspost 2	-1 006		1 006	0	0	0
	anslagspost 3, till regeringens disposition			17 204	17 204	0	17 204
Garantiverksamheten							
2 2:5	Insatser i internationella finansieringsinstitutioner, post 2						
2 2:6	Avsättning för garantiverksamhet, anslagspost 2		1 400		1 400	-1 400	0
22 36:4	Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter, post 6		70 000		70 000	-70 000	0
Summa		22 715	48 006 736	0	48 029 450	-53 055 414	-5 025 963

¹ Riksgäldskontoret har rätt att överskrida anslaget. Anslaget omfattas inte av utgiftstaket. Eventuellt outnyttjade medel får inte föras över till följande budgetår.

Enligt anslagsredovisningen är den totala anslagsbelastningen 53 055,4 miljoner kronor. Enligt resultaträkningen är intäkter av anslag netto, 54 105,3 miljoner kronor, en skillnad på 1 049,9 miljoner kronor. Skillnaden förklaras av att anslagsintäkter för depositioner för futures redovisas mot statskapital. Se även not 24 Statskapital.

Kreditriskavgifter med avdrag för administrativa kostnader levereras till inkomstittel 2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet och återfinns i Riksgäldskontorets resultaträkning under uppbörsavsnittet.

Räntor på statsskulden (anslag 26 92:1)

	2004-12-31
Statsskuld förvaltning, räntor på lån i svenska kronor	-40 688 459
Statsskuld förvaltning, räntor på lån i utländsk valuta	-11 515 487
Statens internbank, räntor på in- och utlåning	6 993 154
Summa	-45 210 792
Statsskuld förvaltning, över-/underkurs vid emission	10 144 182
Valutakursförändringar	-5 106 432
Kursförändringar	-13 480 016
Statsskuld förvaltning, depositioner	1 049 892
Statsskuld förvaltning, preskriberade obligationer och kuponger	6 742
Summa	-7 385 632
Summa räntor mm, avräknat anslag	-52 596 424

NOTER

(1 000-TAL KRONOR)

NOT 1 ■ RESULTATRÄKNING PER VERKSAMHETSGREN

Verksamhetens intäkter	Upplåning och statsskults- förvaltning	Analys av statsskults- förvaltning	Statens internbank	Garantier	Krediter	Riksgälds- kontoret
Intäkter av anslag	61 090 668	13 112	-7 069 874			54 033 906
Intäkter av anslag för garantisubventioner ¹	0					71 400
Intäkter av avgifter från garantier och krediter ²	0	0	0	196 070	2 450	198 520
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	29	5	12	1		47
Ränteintäkter räntekonto	424	29	125	47 746	11	48 336
Summa verksamhetens intäkter	61 091 121	13 146	-7 069 737	243 817	2 461	54 352 208
Verksamhetens kostnader						
Finansiella kostnader för förvaltning av statsskulden						
Räntekostnader	-77 378 910		-1 610 501			-78 989 411
Ränteintäkter	27 044 638		8 701 412			35 746 049
Över-/underkurs vid emission	8 653 877		0			8 653 877
Realiserade kursförluster	-13 595 596		115 580			-13 480 016
Realiserade valutakursförändringar	-5 105 670		-762			-5 106 432
Orealiserade valutakursförändringar	9 630 705		-13 498			9 617 207
Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster	6 742		0			6 742
Provisioner till banker m. fl.	-125 034		0			-125 034
Summa	-50 869 248	0	7 192 231	0	0	-43 677 017
Övriga verksamhetskostnader						
Personalkostnader	-48 238	-7 419	-16 295	-12 682	-1 266	-85 899
Lokalkostnader	-8 687	-1 275	-3 145	-2 622	-262	-15 991
Omvärdering av lån med kreditrisk	0	0	0	0	-2 010 000	-2 010 000
Omvärdering av garantifördringar	0	0	0	362		362
Återbetalning av subventionerade garantiavgifter				-73 074		-73 074
Reservering för framtida garantiförluster	0	0	0	930 800		930 800
Kostnader för utbetalning av garantisubvention ¹	0	0	0	0	0	-71 400
Övriga driftkostnader	-125 989	-4 370	-17 398	-8 592	-858	-157 207
Räntekostnader	-196	-8	-57	-42	-4	-306
Avskrivningar	-3 586	-73	-1 026	-718	-72	-5 474
Summa	-186 695	-13 146	-37 919	833 432	-2 012 462	-1 488 189
Summa verksamhetens kostnader	-51 055 943	-13 146	7 154 312	833 432	-2 012 462	-45 165 207
Uppbördsverksamhet						
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten			9 204		6 738	15 942
Intäkter av uppbörd	3 750 000		0			3 750 000
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten	-3 750 000		-9 270		-6 354	-3 765 624
Summa uppbördsverksamhet	0	0	-66		384	318
Årets kapitalförändring	10 035 178	0	84 509	1 077 249	-2 009 617	9 187 320

¹ Avser garantisubventioner från anslag som Riksgäldskontoret disponerar. Beloppet återfinns dels som intäkt av anslag, dels som kostnad för utbetalning, myndighetens resultat påverkas inte. Subventionen betalas till garantireserven (garantis räntekonto) och redovisas inom verksamhetsgren garantier som Intäkter av avgifter från garantier och krediter, med resultatpåverkan.

² Varav 156 262 avser subventionerade avgifter från statsbudgeten. Under 2004 har 141 400 betalats in, resterande har betalats in tidigare år men avser 2004.

NOT 2 ■ INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

	2004	2003
Försäljningsintäkter dragningslistor	11	12
Avgifter för vinstsökning	15	13
Avgift för kopiering	6	0
Övriga förvaltningsintäkter	15	0
Summa	47	25

Intäkter av avgifter enligt 4§ avgiftsförordningen uppgick till 41 tusen kronor. Avgifterna för kopiering enligt 15§ avgiftsförordningen uppgick till 6 tusen kronor.

Posterna försäljning av dragningslistor och Avgifter för vinstsökning hänför sig till Statsskultsförvaltning, privatmarknadsupplåning.

NOT 3 ■ RÄNTEKOSTNADER/-RÄNTEINTÄKTER

	2004	2003
Realiserade räntekostnader/-intäkter		
Statsskuldskörelse, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-53 299 068	-50 968 259
Ränteintäkter i svenska kronor	14 124 201	14 579 329
	-39 174 868	-36 388 930
Räntekostnader i utländsk valuta	-24 790 506	-33 323 202
Ränteintäkter i utländsk valuta	13 374 778	17 175 570
	-11 415 728	-16 147 632
Statsskuldskörelse, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-1 634 899	-1 888 824
Ränteintäkter i svenska kronor	21 552	43 448
	-1 613 347	-1 845 376
Statens internbank		
Räntekostnader i svenska kronor	-10 249	-8 291
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	-1 490 531	-1 768 935
Ränteintäkter i svenska kronor	374 878	454 070
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	8 119 052	8 154 688
	6 993 150	6 831 532
Realiserade räntekostnader/-intäkter (92:1)	-45 210 792	-47 550 406
Orealiserade räntekostnader/-intäkter		
Statsskuldskörelse, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	822 069	588 024
Ränteintäkter i svenska kronor	286 513	365 419
	1 108 582	953 443
Räntekostnader i utländsk valuta	1 466 963	4 625 650
Ränteintäkter i utländsk valuta	-761 007	-1 180 460
	705 956	3 445 191
Statsskuldskörelse, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	56 531	-139 590
Ränteintäkter i svenska kronor	-1 400	-3 282
	55 132	-142 872
Statens internbank		
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	28 738	-98 291
Ränteintäkter i svenska kronor	37 595	1 480
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	31 421	149 337
	97 754	52 526
Räntekostnader i utländsk valuta	-138 459	0
Ränteintäkter i utländsk valuta	138 466	0
	7	0
Orealiserade räntekostnader/-intäkter	1 967 431	4 308 288
Totala räntekostnader	-78 989 411	-82 981 717
Totala ränteintäkter	35 746 049	39 739 599
Totala räntekostnader/-intäkter	-43 243 361	-43 242 118

Jämförelseuppgifterna har justerats. Periodiseringar av premiekostnader har flyttats till not 10 Övriga driftskostnader under Försäljningskostnader privatmarknadsupplåning.

NOT 4 ■ ÖVER-/UNDERKURS VID EMISSION

	2004	2003
Realiserade över-/underkurser		
Statsskuldskörelse, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	10 398 815	14 571 915
Underkurser i svenska kronor	-226 198	-77 464
	10 172 617	14 494 450
Överkurser i utländsk valuta	57 181	37 122
Underkurser i utländsk valuta	-85 616	-78 539
	-28 435	-41 417
Summa realiserade över-/underkurser (92:1)	10 144 182	14 453 034
Orealiserade över-/underkurser		
Statsskuldskörelse, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	868 343	-8 691 445
Underkurser i svenska kronor	-2 348 901	-2 343 430
	-1 480 558	-11 034 875
Överkurser i utländsk valuta	26 275	111 985
Underkurser i utländsk valuta	-38 456	-96 704
	-12 181	15 281
Statsskuldskörelse, privatmarknadsupplåning		
Överkurser i svenska kronor	2 434	406
Underkurser i svenska kronor	0	-1 348
	2 434	-942
Summa orealiserade över-/underkurser	-1 490 305	-11 020 536
Summa över-/underkurs vid emission	8 653 877	3 432 498

Över- och underkurser som uppkommer vid emissionstillfället balanseras i balansräkningen och periodiseras i resultaträkningen över lånets löptid.

NOT 5 ■ REALISERADE KURSFÖRÄNDRINGAR

	2004	2003
Statsskuldskörelse, institutionell upplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	52	4
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-10 408 957	-3 727 838
	-10 408 905	-3 727 834
Realiserade kursvinster i utl. valuta	3 344 884	5 518 447
Realiserade kursförluster i utl. valuta	-6 525 440	-5 619 493
	-3 180 557	-101 046
Statsskuldskörelse, privatmarknadsupplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	596	885
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-6 730	-6 605
	-6 134	-5 719
Statens internbank		
Realiserade kursvinster i svenska kronor, inomstatligt	115 886	24 418
	115 886	24 418
Realiserade kursförluster i utländsk valuta, inomstatligt	-306	-722
	-306	-722
Realiserade kursförändringar (92:1)	-13 480 016	-3 810 903

NOT 6 ■ VALUTAKURSFÖRÄNDRINGAR

	2004	2003
Realiserade valutakursförändringar		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Realiserade valutavinst i utländska lån	616 969	255 151
Realiserade valutaförluster i utländska lån	-381 186	-2 967 344
	235 783	-2 712 193
Realiserade valutavinst i skuldskötselinstrument	9 229 101	15 180 298
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-14 570 555	-16 832 115
	-5 341 454	-1 651 817
Statens internbank		
Realiserade valutaförluster i utländska lån	-762	-2 257
Realiserade valutavinst i skuldskötselinstrument	0	3
	-762	-2 254
Realiserade valutakursförändringar (92:1)	-5 106 432	-4 366 264
Orealiserade valutakursförändringar		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån	4 488 282	14 848 384
	4 488 282	14 848 384
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	5 142 423	3 614 990
	5 142 423	3 614 990
Statens internbank		
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	-13 498	2 057
Orealiserade valutakursförändringar	9 617 207	18 465 431
Totala valutakursförändringar	4 510 775	14 099 167

De orealiserade valutakursförändringarna har uppkommit vid omvärderingen av Riksgäldskontorets skulder och fordringar i utländsk valuta. Utöver statsskulden och skuldskötselinstrument (främst terminer och swappar) är det fordringar och skulder, såsom valutakonton och placering av medel enligt s.k. CSA-avtal (Credit Support Annex) som omvärderats.

I följande tabell beskrivs fördelningen av de totala orealiserade valutakursförändringarna på statsskulden respektive övriga poster. Av årets förändring av valutaomvärderingen, 9 617,2 miljoner kronor avsåg 9 442,1 miljoner kronor statsskulden.

Miljoner kronor	Ingående balans	Utgående balans	Resultaträkning
Statsskulden (not 26)	5 920,5	15 362,6	9 442,1
Övriga poster ¹	- 2 627,7	- 2 452,6	175,1
Summa	3 292,8	12 910,0	9 617,2

¹ Valutakonton (not 23), CSA-avtal och optioner, premier (not 19 och 28), depositioner, futures (not 19).

NOT 7 ■ PROVISIONER TILL BANKER M.FL.

	2004	2003
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Försäljningsprovisioner	-49 440	-46 591
Mäklarprovisioner	-14 167	-26 013
Förvaltningsprovisioner	-13 063	-11 041
Inlösenprovisioner	1 852	-10 529
Summa (92:3)	-74 818	-94 173
Avgift för intradagslimit i ERIX	-1 390	-1 385
Avgift för intradagslimit i PG/Nordea	-2 900	-2 900
Summa (2:3)	-4 290	-4 285
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Försäljningsprovisioner	-39 045	-46 079
Vinstutbetalningsprovisioner	-498	-1 007
Inlösenprovisioner	-5 133	-9 816
Övriga provisioner	-1 250	-750
Summa (92:3)	-45 926	-57 652
Summa	-125 034	-156 111

NOT 8 ■ PERSONALKOSTNADER

	2004	2003
Löner, arvoden och arbetsgivaravgifter	-81 505	-83 216
Utbildning	-2 048	-1 973
Övriga personalkostnader	-2 346	-3 194
Summa	-85 899	-88 383

Lönekostnaderna uppgick under år 2004 till 53,4 miljoner kronor (51,0 miljoner kronor för år 2003).

NOT 9 ■ RESERVERING FÖR FRAMTIDA GARANTIFÖRLUSTER

	2004-12-31	2003-12-31
IB	3 401 800	5 341 500
Periodens reservering för framtida garantiförluster	-930 800	-1 939 700
- varav reservering för garantier exklusive Venantius	-680 800	99 000
- varav reservering för Venantius	-250 000	-2 038 700
UB	2 471 000	3 401 800
- varav garantier exkl. Venantius	2 421 000	3 101 800
- varav Venantius	50 000	300 000

Reserveringarna grundar sig på den gjorda riskbedömningen vid premiesättningen av garantierna till den nya garantimodellen och senare revideringar av denna riskbedömning.

fortsättning Not 9

Nedan redovisas storleken vid årets slut på de åtaganden för vilka reserveringar gjorts för förväntade garantiförluster.

	2004-12-31	2003-12-31
Garantier som tillhör den ordinarie garantireserven		
Infrastrukturprojekt		
- Öresundsförbindelsen ¹	27 851 013	30 564 280
- Stockholmsleder	8 011 000	7 242 000
- Göteborgs Trafikleder	3 414 000	2 661 000
Finansiering och fastigheter		
- SBAB	8 000 000	9 000 000
- Övriga	1 255 000	1 267 340
Pensionsåtaganden ²		
- FPG	5 892 021	6 818 962
- Posten	3 505 386	3 861 510
- Övriga	483 008	246 128
Internationella projekt		
- Nordiska investeringsbanken	5 380 347	6 438 886
- Övriga	178 074	192 968
Övriga åtaganden ³	137 267	202 885
Summa	64 107 116	68 495 959
Garantier för Venantius (särskild garantireserv) ⁴	6 515 289	9 885 033
Summa	70 622 405	78 380 992

¹ Åtagandet delas med den danska staten. Åtagandet utgår från nominellt värde på skulderna med tillägg för det belopp som Öresundsbro Konsortiet (ÖSK) kan bli skyldigt att betala för ingångna swappar. Detta skiljer sig från ÖSK:s redovisning som visar marknadsvärdet på skulder och swappar.

² Åtaganden avser 2003-12-31 respektive 2002-12-31.

³ I övriga åtaganden ingår lantbruks-, glesbygds- och fiskegarantier samt kreditgarantier till UD-anställda med 123 567 tusen resp. 167 035 tusen kronor. Uppgifterna avser tidpunkterna 2004-06-30 resp. 2003-06-30.

⁴ Åtagandet för 2003 avser tidpunkterna 2003-11-30.

NOT 10 ■ ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER

	2004	2003
Ersättningar till banker m.m.	-31 645	-43 671
Reklam, information och PR	-60 957	-53 922
Försäljningskostnader		
privatmarknadsupplåning	-10 798	-11 218
Inköp av korttidsinventarier	-37 613	-33 064
Underhåll, service och reparationer	-84	-478
Köpta tjänster	-27 072	-24 592
Resekostnader	-1 539	-1 654
Post och tele	-6 337	-7 201
Administrativa kostnader	-5 155	-5 228
Periodisering av kostnader för premielån	23 992	53 191
Övriga finansiella kostnader	0	-2
Summa	-157 207	-127 840

Jämförelseuppgifterna har justerats. Periodiseringar av försäljningskostnader premielån har flyttats från not 3 Räntekostnader/-intäkter.

NOT 11 ■ ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING

	2004-12-31	2003-12-31
Över-/underskott, garantier	1 075 849	2 209 525
Över-/underskott, krediter	-2 008 217	-
Övrig kapitalförändring	10 119 687	11 802 816
Summa	9 187 320	14 012 340

Kapitalförändringen visar hur myndighetskapitalet har förändrats under året. För statliga myndigheter är kapitalförändringen inte ett mått på om verksamheten går bra eller dåligt. Utgifter och inkomster ger via anslagen en motsvarande intäkt av anslag respektive en reduktion av intäkt av anslag, d v s nettot i resultaträkningen blir noll. Däremot avräknas inte anslagen för så kallade periodiseringar, exempelvis upplupna räntekostnader eller realiserade valutakursförändringar.

Årets kapitalförändring består av periodiseringsposter i vår anslagsfinansierade verksamhet samt över- och underskott i vår avgiftsfinansierade garanti- och kreditverksamhet.

NOT 12 ■ BALANSERADE UTGIFTER FÖR UTVECKLINGARBETE

	2004-12-31	2003-12-31
IB immateriella anläggningstillgångar	1 265	0
Pågående arbete (årets nyanskaffning)	4 526	1 265
Summa UB	5 791	1 265

Projekt som vid slutförandet definieras som anläggningstillgång, aktiveras löpande och redovisas som pågående arbete.

NOT 13 ■ MASKINER, INVENTARIER, INSTALLATIONER M.M.

	2004-12-31	2003-12-31
Maskiner och inventarier, anskaffningsvärde IB	58 043	47 858
Årets anskaffningar	956	7 480
Pågående arbete (årets nyanskaffning)	11 139	2 705
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-44 125	-38 898
Årets avskrivningar	-5 474	-5 227
Summa UB	20 539	13 918

NOT 14 ■ ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	2004-12-31	2003-12-31
Bostadsobligationer	1 817 750	5 458 100
Uppköpta premieobligationer	837 138	911 021
Summa	2 654 888	6 369 121

Innehavet av bostadsobligationer härrör sig från överföringen från AP-fonderna 2001. Årets inlösta bostadsobligationer uppgick till 3,6 miljarder.

Uppköpta premieobligationer redovisas som anläggningstillgångar ända tills inlösen sker och minskar därför inte aktuellt lån under statskulden.

Av förändringen av uppköpta premieobligationer så är 130 miljoner kronor avrundnings poster för under året sålda premielån.

NOT 15 ■ LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR HOS
 ANDRA MYNDIGHETER

INOMSTATLIGT	2004-12-31	2003-12-31
Löpande krediter		
Försvarets materielverk	11 169 158	11 801 072
Banverket	3 129 096	2 672 975
Statens fastighetsverk	1 607 878	607 878
Rundradiorörelsen ¹	1 017 638	808 676
Vägverket	955 812	1 211 903
Övriga	1 561 174	1 521 052
	19 440 756	18 623 556
Rörelsekapital med fast löptid		
Vägverket	524 000	666 000
Fortifikationsverket	2 422 000	1 262 000
Övriga	0	200 000
	2 946 000	2 128 000
Investeringslån		
Banverket	9 547 000	8 230 000
Vägverket	6 095 700	4 266 700
Statens fastighetsverk	5 640 000	5 340 000
Lufftartsverket	5 582 000	6 817 000
Försvarets materielverk	4 850 000	3 140 000
Fortifikationsverket	3 142 000	3 887 000
Övriga	1 333 882	1 181 546
	36 190 582	32 862 246
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	4 754 485	4 675 210
Räntekonto med kredit (övrigt)	6 735 252	7 489 563
Övertagna statslån		
Utlåning med realränta	1 300 560	0
Centrala studiestödsnämnden (CSN)	129 921 437	121 503 363
Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål	16 523 484	16 241 071
Summa	217 812 555	203 523 009

¹ Jämförelseuppgifter har justerats. Lånet redovisades 2003 som en utomstatlig fordran på Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB). Lånet redovisas i år som en inomstatlig fordran på Rundradiorörelsen och administreras av RIKAB för statens räkning.

Riksgäldskontoret har rätt att själva låna till investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål. Riksgäldskontorets egna lån till investeringar i anläggningstillgångar, 7 081 tusen kronor ingår i posten Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.

NOT 16 ■ ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

UTOMSTATLIGT	2004-12-31	2003-12-31
Rörliga krediter		
AP-fonden	126 975	112 757
	126 975	112 757
Löpande krediter		
Saab AB ¹	194 070	150 519
Swedcarrier AB ¹	112 000	0
Euromaint AB ¹	0	250 000
	306 070	400 519
Rörelsekapital med fast löptid		
Botniabanan AB ¹	1 455 000	1 325 000
Jernhusen AB ¹	0	1 000 000
	1 455 000	2 325 000
Investeringslån		
Svensk-Danska Broförbindelsen AB ¹	3 530 000	3 360 000
Botniabanan AB ¹	3 425 000	1 540 000
A-Train AB ¹	1 000 000	1 000 000
Jernhusen AB ¹	1 000 000	0
	8 955 000	5 900 000
Lån till anläggningstillgångar		
AP-fonden	1 006	1 450
	1 006	1 450
Omvärdering²	-2 010 000	0
Summa	8 834 050	8 739 726

Jämförelseuppgifter har justerats se not 15.

¹ Lån med kreditrisk inom verksamhetsområdet Garantier och krediter.

² Svensk-Danska Broförbindelsen AB (Svedab) har byggt de svenska landanslutningarna till Öresundsbron. Svedab är beroende av Öresundsbro Konsortiets (ÖSK) framtida resultat för att kunna återbetala lånet i Riksgäldskontoret. Riksgäldskontorets riskvärdering av lånet leder till en nedskrivning om 1 900 miljoner kronor (se även avsnitt Garantier och krediter i resultatredovisningen).

Jernhusen är ett fastighetsbolag (f.d. fastighetsdivisionen inom affärsverket Statens Jämvägar) som ägs av det statliga holdingbolaget Swedcarrier AB. Riksgäldskontoret bedömer att den av regeringen fastställda kreditriskavgiften, 0,75% av utnyttjad låneram, är lägre än den risk som engagemanget innebär för staten. Riksgäldskontorets riskvärdering av lånet visar att det förväntade värdet av återbetalningarna uppgår till ca 990 miljoner kronor. Ett nedskrivningsbehov finns därmed på 10 miljoner kronor.

A-Train AB, som har byggt och trafikerar Arlandabanan, ägs av en infrastrukturfond som förvaltas av den internationella investmentbanken Macquarie Bank. Staten har rätt till vinstdelning om vissa kriterier är uppfyllda. Riksgäldskontorets beräkningar visar att den del av vinstdelningen som tillfaller Riksgäldskontoret i genomsnitt uppgår till ca 900 miljoner kronor. Det innebär en nedskrivning av lånet om 100 miljoner kronor.

NOT 17 ■ KUNDFORDRINGAR

	2004-12-31	2003-12-31
Fakturerade räntor och avgifter i Statens internbank	2 618	102 664
Övriga kundfordringar	1 737	9 049
Summa	4 354	111 714

Förändringen beror till största delen på att betalning av fakturerade räntor och avgifter under december 2003 inte betalades förrän i januari 2004. Betalning av skickade fakturor i slutet av 2004 hann till största delen även betalas under 2004.

NOT 18 ■ FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER

	2004-12-31	2003-12-31
Fakturerade räntor och avgifter i Statens internbank	1 591 755	1 629 262
Mervärdesskatt	9 788	6 895
Kundfordringar på statliga myndigheter	10 737	14 356
Övriga inomstatliga fordringar	168 670	76 400
Summa	1 780 951	1 726 913

Jämförelseuppgifterna har justerats avseende statliga fordringar, ingick 2003 i posten avräkningskonton, not 19.

NOT 19 ■ ÖVRIGA FORDRINGAR

	2004-12-31	2003-12-31
Premieobligationsvinster	954	1 341
Premieobligationer	12 331	13 566
Depositioner för handel med futures	1 100 396	2 108 658
Avräkningskonton	0	1
Regressfordringar fr. infriade garantier	22 660	29 030
Köpta köp- och säljoptioner	251 208	236 935
Fordran CSA-Avtal	588 639	811 310
Avräkningskonton affärsdagsredovisning	-710	1 023 308
Summa	1 975 477	4 224 149

Jämförelseuppgifterna har justerats, se not 18.

Regressfordringarnas bruttobelopp vid utgången av 2004 är 329 miljoner kronor och har värderats med 306 miljoner kronor.

Depositioner för handel med futures

Det sker daglig avräkning av vinst eller förlust som ett resultat av ett tecknat futureskontrakt. Det medför att innehavaren av futureskontrakt erlagger eller erhåller ett variationssäkerhetskrav varje dag och därmed också en deposition.

Köpta köp- och säljoptioner

Avser kontrakt mellan två parter där vi köper en option på underliggande vara, valuta eller ränta. Vi har en rättighet att köpa/sälja den underliggande varan av/till vår motpart om vi så önskar på eller före ett förutbestämt datum.

Fordran CSA-avtal

Avser att säkerheter betalas i form av kontanter i samband med att marknadsvärdet förändras på derivatinstrument.

Avräkningskonto affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto.

Forts Not 19

Options- och futureskontrakt

	2004-12-31	
	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Köpta valutaoptioner	-163 639	-162 710
Utställda valutaoptioner	144 247	143 858
Summa	-19 392	-18 852
	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Köpta swappoptioner	-91 009	-88 499
Utställda swappoptioner	122 363	115 313
Summa	31 354	26 814
Summa optioner	11 963	7 962
Summa marknadsvärde futureskontrakt		4 569 448
Totalt marknadsvärde optioner - och futureskontrakt		4 577 410

Betalda premier för optioner redovisas under not 28 Övriga skulder (utställda optioner).

Futureskontrakten är inte redovisade i balansräkningen.

Utställda optioner

Avser kontrakt mellan två parter där vi säljer en option på en underliggande vara, valuta eller ränta. Vi har en skyldighet att köpa/sälja den underliggande varan om vår motpart så önskar på eller före ett förutbestämt datum.

Swappoption och valutaoption

I en valutaoption är den underliggande varan valuta medan i en swappoption är den underliggande varan ränta.

Futureskontrakt

Instrumentet är som en termin utan leverans. Vi köper eller säljer valuta till ett förutbestämt pris och kvantitet. Det sker en daglig avräkning av vinst eller förlust som ett resultat av det tecknade kontraktet.

NOT 20 ■ FÖRUTBETALDA KOSTNADER

	2004-12-31	2003-12-31
Förutbetalda kostnader	5 721	0
Förutbetalda kostnader, premielån	122 528	98 536
Förutbetalda underkurser, upplåning i svenska kronor	4 266 003	6 614 904
Förutbetalda underkurser, upplåning i utländsk valuta	430 012	502 228
Underkurser, justering nytt skuldmått i svenska kronor	7 350 971	7 899 240
Summa	12 175 235	15 114 908

Förutbetalda kostnader premielån

Kostnader för emissioner i premielån. Kostnaderna periodiseras över lånets löptid.

Förutbetalda underkurser

Underkurser uppstår när vi emitterar obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden bokas upp som en underkurs och periodiseras över lånets löptid.

Förutbetalda överkurser

Överkurser uppstår när vi emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden bokas upp som en överkurs och periodiseras över lånets löptid.

Underkurser, justering nytt skuldmått

Avser nollkupongslån i statsskulden. Underkurs är skillnaden mellan anskaffningsvärde och det nominella belopp (räntekompensation) som ska betalas ut vid förfall. Det periodiseras över lånets löptid.

NOT 21 ■ ÖVRIGA UPPLUPNA INTÄKTER

	2004-12-31	2003-12-31
Ränteintäkter, skuldskötselinstrument	9 516 379	9 862 236
Ränteintäkter, valutakonton	3	372
Ränteintäkter, CSA	617	190
Ränteintäkter, Statens internbank	891 483	822 467
Ränteintäkter, uppköpta obligationer i svenska kronor	2 628	4 028
Upplupna avgifter, Statens internbank	2 286	2 352
Upplupna avgifter, Garantier och krediter	1 250	1 317
Summa	10 414 646	10 692 961

Ränteintäkter skuldskötselinstrument och uppköpta obligationer

Avser ränteintäkter förknippade med statsskulden som är intjänade under året men ännu inte inbetalda.

Ränteintäkter, CSA

Avser ränteintäkter på CSA-avtal, säkerheter på derivatinstrument, som är intjänade under året men ännu inte inbetalda.

Ränteintäkter, Statens internbank

Avser ränteintäkter på in- och utlåning i Statens internbank som är intjänade under året men betalas in först under 2005.

NOT 22 ■ AVRÄKNING MED STATSVERKET

	2004-12-31	2003-12-31
Avräkning med statsverket - ingående balans	1 066 338 419	1 025 343 955
Avräknat med statsbudgetens inkomstitlar		
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	-6 354	-68 560
2153 Inlevererat överskott AB Svenska spel	-3 676 926	-3 300 244
2557 Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	-9 270	-16 730
2811 12 Återbetalning av garantiavgifter från Nordiska investeringsbanken	-73 074	0
	-3 765 624	-3 385 534
Avräknat med statsbudgetens utgiftsanslag		
26 92:1 Räntor på statsskulden	52 596 424	42 015 254
26 92:3 Provisionskostnader	120 743	151 812
2 2:3 Förvaltningskostnader	266 846	263 275
2 2:6 Avsättning till garantiverksamhet, Dom shvetsii	1 400	1 400
22 36:4 Banverket: Banhållning	70 000	0
	53 055 414	42 431 741
Avräknat med statsverkets checkräkning		
Uttag	-859 186 364	-761 565 292
Insättningar	886 106 433	796 228 169
Betalningsmyndigheten	-159 833 659	-152 123 337
Räntekonto med kredit, samlingskonto	-14 764 523	13 131 025
Nordea	-16 727 340	-40 999 511
SEB	2 322 806	2 481 242
Riksgäldskontoret	5 647 328	0
Föreningssparbanken	-8 365 606	34
EU-betalningar	821 708	-5 883 718
	-163 979 216	-148 731 388
Engångsvisa direktavräkningar med Statsverket		
Bostadsobligationer	-338 131	-1 021 263
	-338 131	-1 021 263
Utbetalda/inbetalda anslagsmedel		
Anslagsmedel på ramanslag	161 089 054	153 360 888
Anslagsmedel på ramanslag, Riksgäldskontoret	-261 336	-220 049
Medel från räntekonto som tillförts inkomstittel	-1 288 611	-1 476 837
Medel från räntekonto som tillförts inkomstittel, Riksgäldskontoret	73 074	0
Ingångsvärde på räntekonto	1 061	36 906
	159 613 242	151 700 908
Avräkning med statsverket - utgående balans	1 110 924 103	1 066 338 419

Avräkning med statsverket speglar kopplingen mellan myndigheten och statsbudgeten. Posten utgör å ena sidan avräkning mot anslag och inkomstitlar, å andra sidan nettobetalningar på Statsverkets checkräkning. I Riksgäldskontorets balansräkning återfinns statens samlade flöden över statsbudgeten vilket gör att Avräkning med statsverket inte bara innehåller våra egna betalningar och avräkningar av anslag/inkomstitlar samt EU-betalningar utan samtliga myndigheters betalningsflöden som påverkat Statsverkets checkräkning.

NOT 23 ■ KASSA OCH BANK

	2004-12-31	2003-12-31
Valutakonto Nordea	1 396	-5 238
Checkräkning i Riksbanken euro	225	534
Valutakonto Euroclear	901	815
Valutakonto Cedel	68	22
Bankgirokonton	39 147	-3
Räntekonto förvaltningsverksamheten	30 964	41 662
Räntekonto garantier	1 629 105	1 473 914
Räntekonto garantier, Venantius	543 127	530 945
Övriga bankkonton hos Nordea	-1 373	55 347
Bankkonto hos Handelsbanken	159	406
Summa	2 243 719	2 098 404

Avgifter för garantier placeras som garantireserv på räntekonto i Riksgäldskontoret. En särskild garantireserv har inrättats för kreditgarantierna för Venantius.

NOT 24 ■ STATSKAPITAL

	2004-12-31	2003-12-31
Depositioner för handel med futures	2 718 557	3 768 449
Summa	2 718 557	3 768 449

Statskapital är kapital som motsvarar värdet av tillgångar som finansierats med anslagsmedel. När myndigheten redovisar en utgift redovisas normalt också en intäkt av anslag i resultaträkningen. När en deposition (för marginalsäkerheter för handel med futures) lämnas redovisas intäkten av anslag som statskapital i balansräkningen istället för resultaträkningen. Statskapitalet motsvarar värdet av depositionen (se not 19) som finansierats med anslagsmedel. När marginalsäkerheten realiserar redovisas också utgiften i resultaträkningen och statskapitalet minskar med motsvarande belopp.

NOT 25 ■ BALANSERAD KAPITALFÖRÄNDRING

	2004-12-31
Belopp vid årets ingång 2004-01-01	-73 052 869
Årets kapitalförändring 2003	14 012 340
Belopp vid periodens utgång 2004-12-31	-59 040 529

NOT 26 ■ STATSSKULDEN

	2004-12-31	2003-12-31
Nominella lån i svenska kronor		
Statsobligationslån	426 109 525	394 944 970
Statsskuldväxlar	259 215 140	244 500 114
Nominella privatmarknadslån	59 212 338	57 951 405
Likviditetshanteringsinstrument	22 077 585	28 778 732
Valutaterminer	-182 502	-494 242
Summa nominella lån i svenska kronor	766 432 087	725 680 979
Reala lån i svenska kronor		
Statsobligationslån	188 990 610	171 160 685
Riksgäldsspar	917 093	1 073 436
Summa reala lån i svenska kronor	189 907 703	172 234 121
Summa lån i svenska kronor	956 339 790	897 915 100
Lån i utländsk valuta		
Lån i utländsk valuta	316 189 134	336 346 367
Valutaterminer	182 502	494 242
Orealiserade valutakursdifferenser	-15 376 091	-5 920 491
Summa lån i utländsk valuta	300 995 545	330 920 118
Statsskuld	1 257 335 335	1 228 835 218

Jämförelseuppgifterna avseende valutaterminer har förändrats. Justeringen innebär att lån i utländsk valuta minskade med 494 miljoner och lån i svenska kronor ökade med motsvarande belopp.

Instrumenten i statsskulden har omgrupperats. Däremot har inga nya instrument tillkommit som påverkar statsskuldens storlek.

Valutaterminer bruttoredo visas vilket påverkar storleken mellan svensk och utländsk skuld. Tidigare låg nettot på utlandssidan.

Återköpsavtal har tidigare redovisats under respektive instrument; nominella statsobligationer, statsskuldväxlar och reala statsobligationer. De redovisas numera under rubriken likviditetshanteringsinstrument. Här återfinns också likviditetsväxlar och dagslån. Se även tabell 1.3 där är statsskulden redovisad som den såg ut före omgrupperingen.

NOT 27 ■ SKULDER TILL ANDRA MYNDIGHETER

	2004-12-31	2003-12-31
Exportkreditnämnden	1 394 365	0
Batterifonden	657 097	611 210
Försvarets Materielverk	644 635	1 062 756
Insättningsgarantinämnden	653	1 784
Rörliga krediter	2 696 750	1 675 750
Löpande krediter	1 067 178	621 365
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	26 937 358	23 426 071
Räntekonto med kredit (övrigt)	4 074 508	3 665 422
Premiepensionsmyndigheten	27 184 155	27 902 683
Skatteverket	5 950 000	4 800 000
Sida	1 694 564	1 590 145
Kärnavfallsfonden	1 288 182	1 978 160
Affärsverket Statens Järnvägar	312 866	156 023
Övriga	1 045 082	2 164 942
Avista medel	37 474 849	38 591 952
Exportkreditnämnden	3 700 000	4 400 000
Försvarets materielverk	2 980 000	2 950 000
Affärsverket Statens järnvägar	2 562 708	0
SIDA	252 300	386 400
Bundna medel > 1 år	9 495 008	7 736 400
Kortfristigplacering < 1 år, bunden ränta	410 000	0
Bundna medel < 1 år, räntekontomedel	649 490	638 901
Avista medel, övriga konton	96 288	120 117
Summa inlåning	82 901 428	76 475 979
Förfallna räntor i inlåningen	94 992	155 547
Moms	1	0
Arbetsgivaravgifter	2 078	2 120
Skatteskulder	2 079	2 120
Leverantörsskulder till statliga myndigheter	422	40
Lån till anläggningstillgångar	7 081	11 204
Övriga skulder	168 670	147 627
Summa	83 174 673	76 792 518

Jämförelseuppgifterna har justerats. Personalens preliminärskatter och en del av Löpande krediter har flyttats till not 28 Övriga skulder.

Riksgäldskontorets egna lån till investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 7 081 tusen kronor. Nyupplåning i Riksgäldskontoret har skett med 579 tusen kronor, medan 4 702 tusen kronor har amorterats.

NOT 28 ■ ÖVRIGA SKULDER

	2004-12-31	2003-12-31
Förfallna obligationer	1 126 325	1 544 804
Förfallna vinster	5 428	23 892
Oinlösta VPC-Premieobligationer och vinster	38	0
Förfallna räntor	0	5 954
Förfallna obligationer, vinster, räntor	1 131 791	1 574 650
Personalens preliminärskatter	1 597	1 569
Preliminärskatt riksgäldsspar	63 617	75 078
Skatteskulder	65 214	76 647
Utställda optioner	259 171	282 752
Skulder avseende personalen	1	1
Skuld CSA-avtal	17 429 559	11 171 347
Terminskontrakt Statens internbank	13 498	0
EU-avgifter	2 839 533	2 017 825
Utredningskonton inklusive returnerade medel	-80	-497
Avräkningskonton	1 760	1 682
Diverse skulder	20 284 269	13 190 357
Radio tjänst i Kiruna	0	334 666
Löpande krediter	0	334 666
Avista medel	1 576 044	1 725 560
Summa	23 316 488	17 184 632

Jämförelseuppgifterna har justerats. Skatteskulder och en del av Löpande krediter har flyttats från not 27 Skulder till andra myndigheter.

Förfallna obligationer, vinster, räntor

Avser obligationer, vinster och räntor på obligationer som har förfallit men där vi inte kan betala ut till kunden p.g.a. saknade uppgifter.

Utställda optioner

Avser kontrakt mellan två parter där vi säljer en option på en underliggande vara, valuta eller ränta. Vi har en skyldighet att köpa/sälja den underliggande varan om vår motpart så önskar på eller före ett förutbestämt datum.

Terminskontrakt Statens internbank

Avser valutasäkring av utlandsbetalningar för andra myndigheters räkning. Finns också kommenterat i resultatredovisningen om Statens internbank.

Avista medel

Avser likvida medel i in- och utlåningen hos Statens internbank.

I sammanställningen nedan redogörs för årets samtliga betalningar till EU-kommissionen.

2 839 533 tusen kronor är medel för EU-avgiften som krediterats på EU-kommissionens konto i Riksbanken men ännu inte betalats från statverkets checkräkning.

Ingående balans av skuldförda medel hos Riksbanken	2 017 825
--	-----------

Årets EU-avgifter

Jordbruksavgifter	140 005
Tullavgifter (inkl straffränta)	2 661 771
Socketavgifter	70 390
Momsbaserad avgift	3 419 690
BNI-baserad avgift	18 950 493
Storbritannienavgift	273 617
Reserv för garantier mm	47 105
Insättning från EU-kommission för att täcka underskott	-24 741 363

Förändring av konto hos Riksbanken	821 708
------------------------------------	---------

Utgående balans hos Riksbanken	2 839 533
--------------------------------	-----------

NOT 29 ■ UPPLUPNA KOSTNADER

	2004-12-31	2003-12-31
Räntekostnader, upplåning i svenska kronor	18 237 632	21 741 916
Räntekostnader, upplåning i utländsk valuta	3 635 808	4 397 361
Räntekostnader, Statens internbank	171 987	200 725
Räntekostnader, skuldskötsel-instrument	3 894 360	4 449 770
Upplupen semesterlönersättning	11 116	11 456
Summa	25 950 903	30 801 226

Räntekostnader, upplåning och räntekostnader, skuldskötsel-instrument

Avser räntekostnader förknippade med statsskulden som har kostnadsförts men ännu inte utbetalats.

Räntekostnader, Statens internbank

Avser räntekostnader som har kostnadsförts men ännu inte utbetalats.

Upplupen semesterlönersättning

Avser semesterersättning till Riksgäldskontorets personal som intjänats i år men kommer att utbetalas under 2005.

NOT 30 ■ ÖVRIGA FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2004-12-31	2003-12-31
Förutbetalda avgifter för utfärdade garantier	23 784	29 065
Förutbetalda subventionsavgifter garanti	60 715	75 577
Förutbetalda överkurser, upplåning i svenska kronor	23 226 957	24 095 300
Förutbetalda överkurser, upplåning i utländsk valuta	386 497	446 532
Förutbetalda underkurser, uppköpta premier	8 032	10 466
Summa	23 705 984	24 656 939

Förutbetalda avgifter, Garantier

Avgifter för utfärdade garantier som vi har fakturerat under 2004 men avser 2005 och ska intäktsföras först då.

Förutbetalda överkurser

Överkurser uppstår när vi emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden bokas upp som en överkurs och periodiseras ut under lånets löptid.

Förutbetalda underkurser, uppköpta premier

Underkursen uppstod när vi köpte tillbaka premieobligationer till ett värde som låg under det nominella värdet. Underkursen periodiseras ut under lånets löptid.

NOT 31 ■ GARANTIÅTAGANDEN

De åtaganden där riksdagen beslutat om särlösningar (garantikapital för internationella finansieringsinstitutioner samt kapitaltäckningsgarantin för Arlandabanan Projekt AB) redovisas som ansvarsförbindelser inom linjen. Någon reservering för framtida garantiförluster har inte gjorts.

Dessa åtaganden redovisas nedan tillsammans med garantier utställda av affärsverk, samt garantier som ställts ut av andra myndigheter utan stöd av regeringsbeslut. För dessa åtaganden har inte heller några reserveringar gjorts för framtida garantiförluster.

fortsättning Not 31

	2004-12-31	2003-12-31
Garantier till internationella finansieringsinstitutioner (särskild garantireserv)		
- Garantikapital utställt av Finansdepartementet	68 785 190	77 290 424
- Garantikapital utställt av Utrikesdepartementet ¹	6 428 834	6 164 510
	75 214 024	83 454 934
Övriga garantier		
- Kapitaltäckningsgaranti för A-banan Projekt AB utställd av Banverket och Luftfartsverket ²	-	-
- Garantier utställda av affärsverk	469 960	575 482
- Garantier som ställts ut av andra myndigheter utan stöd av regeringsbeslut	1 200 000	1 200 000
	1 669 960	1 775 482
Summa garantiåtaganden	76 883 984	85 230 416

¹ Uppgifterna delvis från 2003-12-31 och 2004-06-30

² För kapitaltäckningsgarantin för A-banan Projekt AB har inte några värden beräknats.

NOT 32 ■ SKULDBEVIS

	2004-12-31	2003-12-31
African Development Bank	1 699 981	1 710 617
Asian Development Bank - Fund Account	241 299	261 746
Common Fund	8 364	10 320
Inter-American Development Bank	28 500	42 949
International Bank for Reconstruction and Development - IBRD-GEF	845 470	977 330
International Development Association - IDA	2 932 141	4 168 662
International Fund for Agricultural Development - IFAD	92 953	201 906
Multilateral Investment Guarantee Agency - MIGA	7 505	8 257
Summa	5 856 213	7 381 787

På regeringens uppdrag utfärdar Riksgäldskontoret skuldbevis för utbetalningar från anslag till kapitalhöjning i internationella finansieringsinstitutioner. Skuldbevisen förvaras i Riksbanken varifrån de berörda institutionerna kan dra anslagna belopp. I tabellen ovan visas vilka anslagna belopp som ännu inte är utbetalda från skuldbevisen.

NOT 33 ■ INSKRIVNA SPAR- OCH PREMIEOBLIGATIONER

	2004-12-31	2003-12-31
Inskrivna premieobligationer	1 214	1 274
Inskrivna sparobligationer	186	204
Inskrivna spar- och premieobligationer	1 400	1 478

UPPGIFTER OM GARANTIVERKSAMHETEN 2004, MILJONER KRONOR ¹

	År	Garantier som tillhör den ordinarie garantireserven	Garantier för Venantius (särskild garantireserv)	Garantikapital för internationella finansieringsinstitut (särskild garantireserv)	Totalt
1. Totala åtaganden ²	2000	105 775	21 923	73 534	201 744
	2001	143 305	16 023	79 419	238 789
	2002	69 834	13 640	73 949	157 788
	2003	68 496	9 885	83 455	163 616
	2004	64 107	6 515	75 214	147 506
2. Garantireserv i förhållande till reservering för framtida garantiförluster ³	2000	–	–	–	–
	2001	–	–	–	–
	2002	0,41	0,22	0	0,33
	2003	0,48	1,77	0	0,59
	2004	0,67	10,86	0	0,88
3. Utgifter till följd av infrianden	2000	9,9	0	0	9,9
	2001	6,7	0	0	6,7
	2002	3,1	0	0	3,1
	2003	2,5	0	0	2,5
	2004	1,0	0	0	1,0
4. Garantavgifter	2000	71,6	1,6	0	73,2
	2001	132,0	0	0	132,0
	2002	104,2	0	0	104,2
	2003	45,6	0	0	45,6
	2004	33,5	0	0	33,5
5. Anslagsmedel motsvarande subventionerade avgifter	2000	–	–	–	–
	2001	516,4	500,0	–	1 016,4
	2002	108,3	0	–	108,3
	2003	201,4	0	–	201,4
	2004	141,4	0	–	141,4
6. Återvinningar	2000	4,0	–	–	4,0
	2001	9,4	–	–	9,4
	2002	9,4	–	–	9,4
	2003	7,4	–	–	7,4
	2004	7,7	–	–	7,7
7. Administrativa kostnader	2000				16,7
	2001				29,6
	2002				31,3
	2003				27,5
	2004				26,9
8. Saldo på garantireserverna	2000	487,1	–	–	487,1
	2001	1 039,9	500,1	–	1 540,0
	2002	1 232,6	514,8	0	1 747,4
	2003	1 473,9	530,9	0	2 004,8
	2004	1 629,1	543,1	0	2 172,2

¹ Denna uppställning följer mallen enligt regleringsbrev. Åtagandena är fördelade på de garantireserver som inrättades i samband med invärderingen av äldre garantier till den nya garantimodellen vid årsskiftet 2001/2002.

² I totalbeloppen ingår också vissa garantier utställda av affärsverken samt garantier som ställts ut av andra myndigheter utan stöd av regeringsbeslut. Dessa garantier ligger utanför garantireserverna.

³ Här anges kvoten mellan garantireserverna och reserveringarna.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

	2000	2001	2002	2003	2004
Låneram i Riksgäldskontoret					
- beviljad låneram	7 500	7 500	10 000	20 000	27 000
- utnyttjad låneram	7 895	6 840	8 960	11 204	7 081
Kontokrediter hos Riksgäldskontoret					
- beviljade kontokrediter	7 500	7 500	25 000	25 000	25 000
- under året maximalt utnyttjade	-	-	-	-	-
Saldo på räntekonto	506 795	1 124 795	1 327 624	1 515 576	2 203 196
- varav anslagsmedel	16 576	76 694	89 803	41 662	30 964
- varav avgifter	490 219	1 048 101	1 237 821	1 473 914	2 172 232
Ränteintäkter räntekonto	17 805	22 992	74 041	64 853	48 336
Räntekostnader räntekonto	-	-	-	-	-
Avgiftsintäkter, budget	144 000	84 100	720 000	365 420	304 522
- disponeras av Riksgäldskontoret	144 000	84 100	20 000	345 120	297 522
- disponeras inte av Riksgäldskontoret	-	-	700 000	20 300	7 000
Avgiftsintäkter, utfall	88 590	1 150 016	147 750	214 421	214 509
- disponeras av Riksgäldskontoret	88 590	1 150 016	147 750	293 250	198 567
- disponeras inte av Riksgäldskontoret	-	-	-	-51 829	15 942
Anslagskredit					
- beviljad anslagskredit	45 475	25 000	7 600	3 751	3 920
- utnyttjad anslagskredit	-	-	-	-	-
Anslagssparande	25 361	56 786	65 940	22 649	17 204
Intecknande för framtida åtaganden	-	-	-	-	-
Antal årsarbetskrafter	138	136	137	128	131
Medelantal anställda	129	128	141	141	143
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 600	1 896	2 178	2 234	2 022
Årets kapitalförändring (mkr)	-18 456	-11 706	21 339	14 012	9 187
Balanserad kapitalförändring (mkr)	-65 146	-84 556	-95 340	-73 053	-59 041

ERSÄTTNINGAR OCH ANDRA FÖRMÅNER TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE INOM RIKSGÄLDSKONTORET

I enlighet med 7 kap., 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag skall Riksgäldskontoret redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som utgått till Riksgäldsdirektören och biträdande riksgäldsdirektören samt till var och en av ledamöterna vid Riksgäldskontorets styrelse.

Under budgetåret 2004 har till Riksgäldsdirektörerna utgått följande ersättningar och beskattningspliktiga förmåner:

Under budgetåret 2004 har till Riksgäldsdirektören utgått följande ersättningar och beskattningspliktig förmån:	
Lön, Thomas Franzén t.o.m. 2004-09-30	806 897
Thomas Franzén har också erhållit arvode under 2004 från OM HEX AB, HEX Integrated Markets OY och Premiépensionsmyndigheten.	
Lön, Bo Lundgren fr.o.m. 2004-10-01	264 796
Bo Lundgren har erhållit riksdagsarvode samt ersättning för styrelsearbete från Idrottshögskolan, 2004.	

Under 2004 har arvode utgått för deltagande i styrelsens möten. Inga andra skattepliktiga ersättningar eller förmåner har utbetalats till ledamöterna. Riksgäldskontoret har under det senaste året utbetalat arvoden enligt nedan:

Riksgäldskontoret har under det senaste året utbetalat arvoden till var och en av styrelseledamöterna enligt nedan:	
Lisbet Calner	3 300
Peter Englund	23 100
Marie Engström	16 500
Ingemar Hansson	19 800
Inger Nordlander	19 800
Mikael Odenberg	13 200
Åsa Mindus Söderlund	23 100
Per-Olof Svensson	16 500
Summa	135 300

RIKSGÄLDSKONTORETS STYRELSE HAR VID SAMMANTRÄDE
DEN 9 FEBRUARI 2005 BESLUTAT AVGE DENNA ÅRSREDOVISNING

BO LUNGGREN
Ordförande

PETER ENGLUND

MARIE ENGSTRÖM

INGEMAR HANSSON

INGER NORDLANDER

MIKAEL ODENBERG

PER-OLOF SVENSSON

ÅSA MINDUS SÖDERLUND

ORDLISTA

Autentisering (autentiseringslösning) • Sätt att kontrollera en uppgiven identitet på internet.

Avistamarknad, spotmarknad • Marknad för avistaköp, det vill säga för köp med leverans omedelbart eller inom några få dagar. Köpen kan gälla till exempel värdepapper eller valutor.

Benchmarkobligation • Obligationer i vilka Riksgäldskontoret åtagit sig att upprätthålla likviditet. Har normalt en utestående volym på minst 20 miljarder kronor.

Break even-inflation • Break even-inflationen är skillnaden mellan nominell och real ränta vid emissions-tidpunkten. Den anger hur stor inflationen måste vara i genomsnitt under löptiden för att kostnaden för ett reallt och ett nominellt lån ska vara lika stor. Om inflationen är högre än break even-inflationen blir reallånet dyrare för staten och tvärtom.

Cash flow at Risk, CfaR • riskmått som mäter hur mycket räntebetalningarna för hela statsskulden, med viss given sannolikhet, kan öka under ett år givet vissa antaganden.

Derivatinstrument • Finansiellt instrument vars pris är beroende av ett annat instrument. De vanligaste derivatinstrumenten är optioner, terminer och swappar.

Duration • Mått på en obligations återstående löptid som tar hänsyn till både tiden till förfall och kupong-räntan. Kortare löptid och högre kupongränta ger lägre duration. Duration kan också ses som riskmått, som mäter hur mycket ett räntepappers marknadsvärde påverkas av att marknadsräntan ändras.

Emission • Försäljning av nya statspapper. Sker vanligen via auktioner.

Fast ränta • Ränta som enligt avtal är bunden till en viss storlek under avtalets löptid.

Float • Är den period i samband med en betalning via bank när varken den som skickar pengar eller den som ska ta emot pengarna får någon ränta. I stället tillfaller räntan banken som förmedlar betalningen.

Future (Räntefuture) • Ett standardiserat terminskontrakt, som handlas på en börs; *Jfr termin*.

Inflation • Allmänna prisökningar som gör att pengar får lägre köpkraft. Mäts vanligen med hjälp av konsumentprisindex.

Kupongobligation • Obligation med årlig ränteutbetalning.

Limiter • Kvantitativ begränsning av belopp eller risker.

Nollkuponginstrument • Räntebärande värdepapper utan årlig ränteutbetalning, som säljs till underkurs och löses in till sitt nominella belopp vid löptidens slut. Räntebetalningen består av skillnaden mellan nominellt belopp och försäljningskurs.

Nominell ränta • En placering till nominell fast ränta ger vid löptidens slut ett förutbestämt belopp i kronor.

Obligation • Skuldförbindelse där avkastningen betalas i form av ränta.

Option • Rättighet, men ej skyldighet, för innehavaren av optionen att sälja (eller köpa) ett värdepapper till ett i förväg överenskommet pris.

Ramavtal • Avtal som ingås mellan en upphandlande enhet och en eller flera leverantörer. Syftet är att för en viss period fastställa de villkor som ska gälla för den enhet som väljer att utnyttja (avropa) ramavtalet. För betalningsförmedlingen till och från staten är RGK upphandlande enhet. Statliga myndigheter kan välja att utnyttja (avropa) något av ramavtalen genom skriftligt avtal med berörd ramavtalsbank.

Real ränta • En ränta som är värdesäkrad mot inflation. *Jfr realobligation*.

Realobligation • En obligation där innehavare får dels en fixerad ränta, dels en kompensation för inflationen under löptiden. Det betyder att avkastningen och det insatta beloppet är värdesäkrade, så att eventuell inflation inte urholkar obligationens värde under sparperioden.

Referenslån • Ett referenslån är en benchmarkobligation som handlas som 2-, 5- eller 10-åring. Kallas även för superbenchmark. Det är i dessa löptider som Riksgäldskontoret koncentrerar upplåningen. *Jfr benchmarkobligation*.

Repa (repurchase agreement) • Avtal om försäljning av ett värdepapper, där säljaren samtidigt förbinder sig att återköpa papperet om en viss tid till ett överenskommet pris. Repan kan även vara omvänd, det vill säga avtal om köp i kombination med framtida försäljning.

Rörlig ränta • Ränta som varierar under löptiden.

Statsobligation • Samlingsbegrepp för de obligationer som Riksgäldskontoret ger ut på obligationsmarknaden. Innefattar både reala och nominella obligationer.

Statsskuldväxel • Ett kortfristigt statspapper utan kupongbetalningar, som ges ut med löptider på upp till ett år.

Swapp • Avtal mellan två parter om en utväxling eller ett byte av räntebetalningar under en given löptid, till exempel byte av fast ränta mot rörlig ränta.

TCW • Total Competitiveness Weights. Kronans växelkurs mot ett vägt index av de viktigaste konkurrensvalutorna.

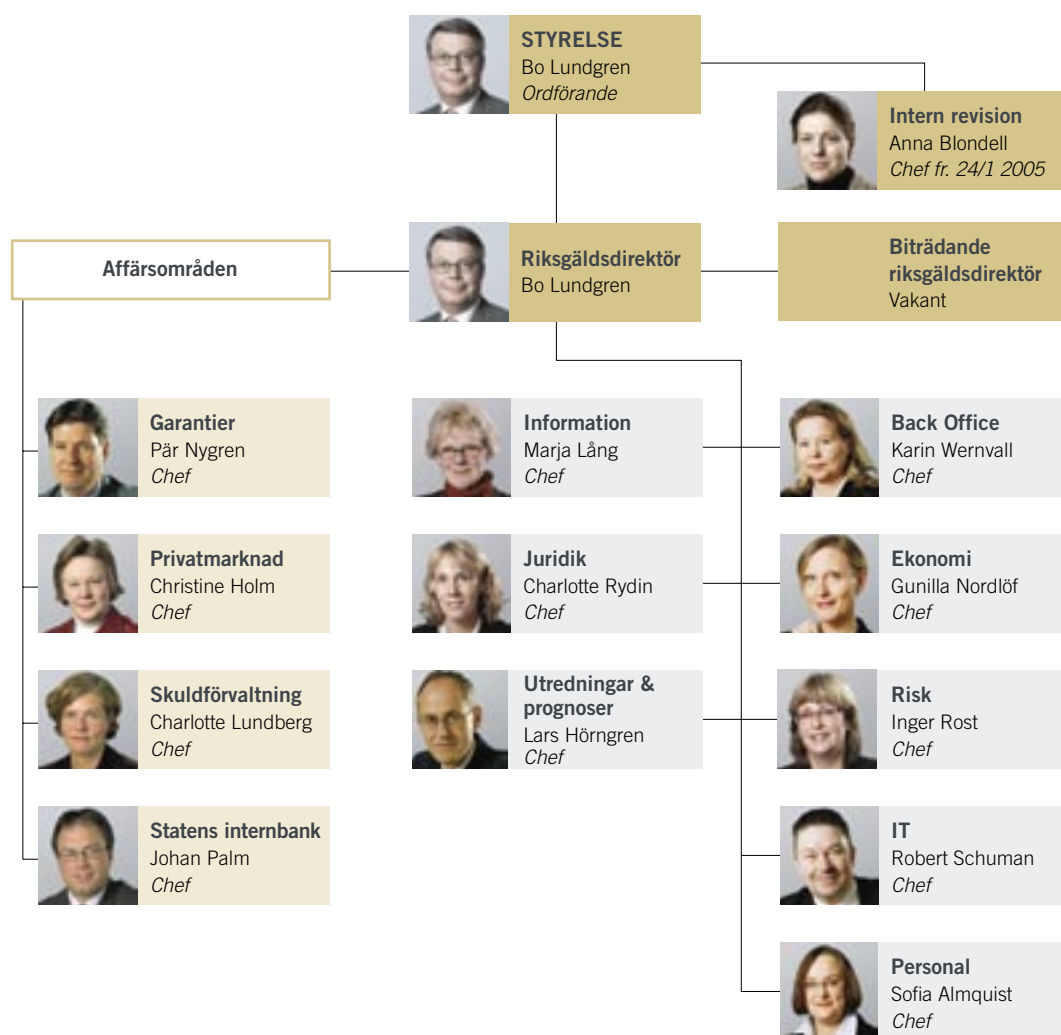
Termin (terminskontrakt) • Avtal om köp och försäljning till ett angivet pris vid en given tidpunkt i framtiden.

Value at Risk, VaR • Ett riskmått som prognostiserar förväntad förlustnivå med en given sannolikhet under en bestämd tid.

ORGANISATION

Riksgäldskontoret är en statlig myndighet som rapporterar till Finansdepartementet. Riksgäldskontoret har 144 anställda med en genomsnittsålder på 44 år på sitt kontor i centrala Stockholm. 68 procent av medarbetarna har akademisk examen. Av de anställda är 60 procent kvinnor och 40 procent män och över hälften av cheferna är kvinnor. Riksgäldskontoret har fyra affärsområden.

STYRELSE

Riksgäldskontorets styrelse utses av regeringen. Riksgäldsdirektören är ordförande. Styrelsen har åtta ledamöter, hälften är riksdagspolitiker. Från våren 2005 kommer styrelsen att få en extern ordförande. Personalrepresentanter är Ann Sjöberg (ST) utsedd 2001 och Per Franzén (SACO-S) utsedd 2004.

Ingemar Hansson, Per-Olof Svensson, Marie Engström, Åsa Mindus Söderlund, Inger Nordlander, Bo Lundgren

Bo Lundgren, ordförande och riksgäldsdirektör. *Utsedd 2004.*

Peter Englund, professor Handelshögskolan och Stockholm Institute for Financial Research. *Utsedd 1997.*

Marie Engström (v) riksdagsledamot och ledamot i skatteutskottet. *Utsedd 2000.*

Ingemar Hansson, generaldirektör för Konjunkturinstitutet. *Utsedd 1993.*

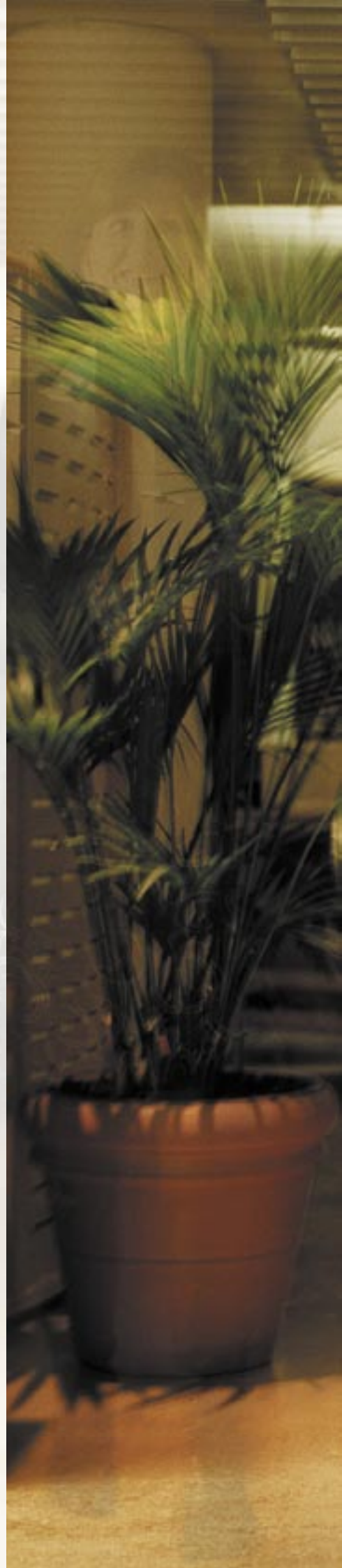
Inger Nordlander (s), riksdagsledamot och ekonom. *Utsedd 2003.*

Mikael Odenberg (m), riksdagsledamot och vice ordf. finansutskottet. *Utsedd 2004.*

Per-Olof Svensson (s), riksdagsledamot, och ledamot i skatteutskottet. *Utsedd 2000.*

Åsa Mindus Söderlund, ekonom. *Utsedd 2003.*

Thomas Franzén var ordförande och riksgäldsdirektör till och med september 2004.

FORM & PRODUKTION: WILDECO
FOTO: KENNETH HELLMAN
TRYCKT PÅ MILJÖGODKÄNT PAPPER PÅ JERNSTRÖM OFFSET 2005

www.rgk.se

**RIKSGÄLDS
KONTORET**

THE SWEDISH NATIONAL DEBT OFFICE

Besöksadress: Norrlandsgatan 15 • Postadress: SE-103 74 Stockholm • Telefon: 08-613 45 00
Fax: 08-21 21 63 • E-post: rgk@rgk.se • Internet: www.rgk.se